

DENEME 1 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Okul öncesi sınıfında "açık raf sistemi" ve "etiketleme", çocuğun bir yetişkine ihtiyaç duymadan istediği materyale ulaşmasını ve işi bittiğinde onu yerine koymasını sağlar. Bu durum doğrudan çocuğun bağımsızlığını ve öz düzenleme becerisini geliştirir.

Cevap: B**Yazar Taktiği**

ÖSYM "açık raf" veya "erişilebilirlik" diyorsa, cevap büyük olasılıkla "özerklik", "bağımsızlık" veya "öz düzenleme" kavramlarına gidiyordur.

2. Friedrich Froebel, okul öncesi eğitimin babası sayılır. "Kindergarten" (Çocuk Bahçesi) kavramını literatüre kazandırmış ve çocukların gelişimini desteklemek için "Gifts" adı verilen geometrik oyun araçlarını tasarlamıştır.

Cevap: C**Yazar Taktiği**

Soruda "bitki", "bahçıvan", "bağış/armağan" veya "küre-silindir-küp" (1. ve 2. armağanlar) geçiyorsa rotanı hemen Froebel'e çevir!

3. Sınıf kurallarının öğretmen tarafından dikte edilmesi yerine çocuklarla birlikte belirlenmesi, çocukların o kuralı neden koyduklarını anlamalarını (anlamlandırma) ve kurala uymayı kendilerinin istemesini (içselleştirme) sağlar.

Cevap: C**Yazar Taktiği**

Kurallar konusunda ÖSYM'nin en sevdiği çeldirici "yasaklayıcı dil" kullanılmasıdır. Kurallar her zaman "olumlu" ve "çocukla beraber" belirlenmelidir.

4. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli ve güncel programımız "esneklik" ilkesine dayanır. Bu ilke, öğretmenlerin ellerindeki programı sınıfın mevcut durumuna, çocukların o anki ilgisine veya buldukları şehrin (iklim, imkan vb.) şartlarına göre değiştirebilme özgürlüğüdür.

Cevap: B**Yazar Taktiği**

Esneklik demek, "Çerçeve aynı kalsın ama içeriği ben sınıfa göre boyayayım." demektir. Kalıplaşmış, katı program anlayışı okul öncesinin doğasına aykırıdır.

DENEME 2 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Okul öncesi eğitimin en temel direği olan "bütüncül gelişim", çocuğu bir bütün olarak ele alır. Zihin gelişirken duygunun, duyu gelişirken hareketin ihmal edilmemesi gerektiğini savunur. Maarif Modeli'nin odağındaki "Kâmil İnsan" modeli, ruh ve beden, akıl ve kalbin beraber eğitilmesini şart koşar.

Cevap: C

2. Montessori felsefesinde öğretmen "sahne ışıklarını" üzerine çeken bir hatip değil, arka plandaki bir rehberdir. Sınıfın ortasındaki bir kürsü, öğretmeni otorite yapar ve çocuğun özgür hareket alanını kısıtlar. Hazırlanmış çevre, öğretmenin değil çocuğun ihtiyaçlarına göre şekillenir.

Cevap: E

3. Fiziksel ortam düzenlemesinde en kritik kural "Trafik Akışı ve Ses Kontrolü"dür. Blok merkezi gibi inşa ve ses içeren alanlar ile Kitap/Fen merkezi gibi odaklanma gerektiren alanlar yan yana gelirse kaos oluşur. Bu ayırım, sınıf yönetiminde disiplin sorunlarını %50 oranında azaltır.

Cevap: A

4. Oryantasyon süreci duygusal bir köprü kurma sürecidir. Okul öncesi çocuğu soyut kurallar listesini anlamlandıramaz ve bu durum onda "okul baskıcı bir yerdir" algısı yaratır. Aidiyet; fotoğraf, uyku arkadaşları veya oyunla kazanılır, dikte ile değil.

Cevap: C

Yazar Taktiği

Değerli meslektaşım, ÖSYM bu ders-ten soru sorarken genellikle "Çocuk Merkezlilik" ve "Bağımsızlık" kavramlarını test eder. Eğer seçeneklerde öğretmenin otoritesini artıran, çocuğu pasifleştiren veya gelişim alanlarını birbirinden ayıran (sadece bilişsel gibi) bir ifade görürsen, o okul öncesinin ruhuna aykırıdır; hemen ele! Unutma, 2024 müfredatı artık "ezberleyen" değil, "deneyimleyerek keşfeden" çocuk ister.

özge kitabevi

Yazar Taktiği

Değerli meslektaşım; MEB kazanımlarını soruya dönüştürürken "fiil" kısımlarına dikkat etmelisin. Eğer soru "eşleştirir" diyorsa iki nesne arası ilişkiyi, "gruplandırır" diyorsa bir özelliği (renk, şekil vb.) ayırmayı soruyordur. Ayrıca McMillan gibi tarihsel isimleri sorarken ÖSYM mutlaka "Sağlık/Hijyen" veya "Açık Hava" anahtar kelimelerini soruya gizler. Bu ipuçlarını yakaladığında hata yapma şansın sıfır!

DENEME 3 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Programdaki bilişsel gelişim kazanımları incelendiğinde; "Nesne veya varlığı dokusuyla fark etme" göstergesi, dokunsal algı yoluyla isimlendirmeyi hedefler. Soru kökündeki "bakmadan sadece dokunarak" ifadesi bizi doğrudan bu kazanıma götürür.

Cevap: D

DENEME 4 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. 1739 sayılı Kanun'a göre okul öncesinin 4 temel amacı vardır: 1. Gelişim ve iyi alışkanlıklar, 2. Ortak yetişme ortamı (fırsat eşitliği), 3. Türkçeyi doğru konuşma, 4. İlkokula hazırlık. V. maddede yer alan "Aileyi eğitmek" bir amaç değil, bu amaçlara ulaşmak için kullanılan bir araçtır/yöntemdir.

Cevap: C

2. Senaryoda öğretmenin çocuğun "yapamıyorum" kaygısını yenmesi için küçük adımlarla onu cesaretlendirmesi ve takdir etmesi doğrudan çocuğun özgüvenini desteklemeye yöneliktir. ÖSYM, bu tarz "duygusal destek" içeren öğretmen davranışlarını özgüven ilkesiyle sorar.

Cevap: B

3. Dramatik oyun ve blok merkezleri sınıfın en hareketli ve sesli merkezleridir. Selin Öğretmen, bu iki gürültülü merkezi komşu yapılarak sınıfın diğer bölgelerindeki sessizliği korumuş ve sınırları raflarla belirleyerek alan karmaşasını önlemiştir.

Cevap: A

4. "Hata kontrolü" (materyalin kendi içinde hatayı göstermesi), "çocuğun yerine iş yapmamak" ve "estetik/sade çevre" denildiğinde akla gelmesi gereken tek isim Maria Montessori'dir.

Cevap: C**Yazar Taktiği**

Değerli meslektaşım; Millî Eğitim Temel Kanunu'ndaki amaçları sorarken ÖSYM genellikle "Aileyi eğitmek" veya "Akademik bilgi yüklemek" gibi seçenekleri çeldirici olarak koyar; düşünme! Amaçlar çocuk odaklıdır. Ayrıca sınıf düzeni sorularında "komşuluk ilişkisi" altın kuraldır: Gürültülü gürültülünün yanına! Bu basit kural sana sınavda en az bir soru kazandırır.

DENEME 5 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Kudret Öğretmen'in merkezleri kapatarak çocukları materyallerden mahrum bırakması, bir "negatif ceza" yöntemidir. Okul öncesi ilkelerine göre disiplin, mahrum bırakma veya korkutma ile değil; kuralın mantığını çocuğa anlatarak içsel denetim yoluyla kazandırılmalıdır.

Cevap: C

2. Bu soru bir "üst düzey analiz" sorusudur. Program esneklik (A doğru), ancak öğretmenin çocukların her ilgisinin peşinden giderek o günkü temel kazanım ve amaçlardan tamamen sapması esneklik değil, programsızlıktır. Esneklik, amaca giden yolu değiştirmektir; amacı yok etmek değildir.

Cevap: E

3. Pestalozzi, eğitim tarihinin en hümanist isimlerinden biridir. "El, Kafa, Kalp" (Hand, Head, Heart) sentezi, annenin eğitimdeki rolü ve yoksul çocuklara yönelik çalışmaları onun en belirgin ayırt edici özellikleridir. Çeldirici olan Rousseau, doğallığı savunsa da "3H" kuralı Pestalozzi'ye hasır.

Cevap: C

4. Sınıf yönetiminde merkez yerleşimi yapılırken “ses seviyesi” (gürültülü/hareketli ve sakin/sessiz) en temel kriterdir. Blok (gürültülü) ile sanat (sakin) merkezlerinin yan yana gelmesi, odaklanma gerektiren sanatsal üretimi pedagojik olarak sabote eder.

Cevap: B

Yazar Taktiği

Değerli meslektaşım; Pestalozzi’yi ÖSYM sorarsa mutlaka “Sevgi”, “Anne rolü” veya “3H (El-Kafa-Kalp)” anahtar kelimelerini kullanır. Seçeneklerde Rousseau ile karıştırma ihtimaline karşı bu kelimelere tutun! Ayrıca “Esneklik” kavramını sorarken ÖSYM, “öğretmenin her istediğini yapması” seçeneğini her zaman güçlü bir çeldirici olarak koyar; unutmama, esneklik amaçsızlık değildir.

DENEME 6 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Millî Eğitim Şûraları ve güncel eğitim modelleri, okul öncesinde “akademik tek tipleştirilmeye” (sadece okuma-yazma odaklılık gibi) karşıdır. Aksine, eğitimin esnek olması, çocuğun bütüncül gelişmesi ve bireysel farklara saygı duyulması şûraların temel ruhudur.
- Cevap: D**
2. Senaryodaki materyaller (büyüteç, miknatıs, terazi, dünya küresi) ve yapılan etkinlikler (gözlem, sınıflandırma, inceleme) doğrudan “Fen Merkezi”nin karakteristiğini yansıtmaktadır.
- Cevap: D**
3. Materyallerin kilitli dolaplarda saklanması (III), çocuğun seçme özgürlüğünü ve özerkliğini kısıtlar. Modern okul öncesi eğitimde “açık raf sistemi” esastır; çocuk ihtiyacı olan materyale bir yetişkinin izni olmadan ulaşabilmelidir.

Cevap: A

4. Comenius, modern eğitimin babası sayılır. “*Didactica Magna*” ve “*Orbis Pictus*” onun en ikonik eserleridir. Eğitimin doğaya uygun olması ve görsellerle desteklenmesi (Resimli kitap vurgusu) Comenius denilince akla gelen ilk bilgilerdir.

Cevap: B

Kıymetli meslektaşım; Şûra sorularında “Zorunlu eğitim”, “Fırsat eşitliği” ve “Gezici sınıflar” anahtar kelimelerdir. Comenius sorusunda ise “Orbis Pictus” (Resimli Kitap) bilgisini gördüğün an başka bir seçeneğe bakmana gerek yok! Ayrıca merkez sorularında materyallerin fonksiyonuna odaklan; terazi ve miknatıs varsa o soru mutlaka fen merkezidir.

DENEME 7 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. 2024 Maarif Modeli ve modern okul öncesi ilkeleri, ödül-ceza gibi dışsal denetim araçlarına karşıdır. Temel amaç, çocuğun kuralın mantığını kavradığı ve kendi davranışını yönettiği “içsel denetim” mekanizmasını geliştirmektir.
- Cevap: C**
2. Okul öncesi eğitimin amacı ilkökul konularını “doğrudan öğretmek” değildir. Bizim amacımız; duyu gelişimi (A), çevre farkındalığı (B), yaratıcılık (C) ve eğitimde adalet/erişimdir (D). Akademik bilgiyi doğrudan yüklemek, gelişim özelliklerine aykırıdır.
- Cevap: E**
3. Sınıf düzenlemesinde en riskli komşuluk, “en gürültülü” merkez ile “en yüksek odaklanma” isteyen merkezin yan yana gelmesidir. Müzik merkezi (gürültülü) ile fen merkezi (sakin/gözlem odaklı) yan yana konulursa, çocukların deney ve gözlem süreçleri sesten dolayı sabote edilir.

Cevap: C

4. İslahhane, özellikle 19. yüzyılda (Mithat Paşa Dönemi) kimsesiz ve yardıma muhtaç çocukları eğitmek, rehabilite etmek ve onlara meslek kazandırmak amacıyla açılmış kurumlardır.

Cevap: B

Yazar Taktiği

Kıymetli meslektaşım; 2024 Maarif Modeli sorularında "ezber", "ceza" veya "tek tip" vurgusu yapan seçenekler her zaman yanlıştır. Ayrıca tarihsel kurumlarda "Zanaat", "Korunmaya muhtaç" ve "Sokaktan kurtarma" anahtar kelimelerini gördüğünde cevap İslahhane'dir. Darüleytam (Yetimler yurdu) ile karıştırma; İslahhane daha çok "eğitim ve zanaat" odaklıdır.

DENEME 8 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Özel öğretim kurumlarına bağlı anaokulları, gerekli fiziki şartları ve personel desteğini sağladıkları takdirde 36 aylıktan küçük çocukları da (genellikle 24 aydan itibaren) kabul edebilirler. Diğer seçeneklerdeki yaş aralıkları ve kurum tanımları yönetmelikle tam uyumludur.

Cevap: E

2. Yönetmeliğe göre eylül ayı sonu itibarıyla 57-68 aylık çocuklar öncelikli olarak kayıt kapsamındadır. 69 ayını dolduran çocuklar (D seçeneği yanlışı) ilkokula gitmek zorundadır (ertelenmedikçe). 36 aylıklar ana sınıfına gidemez, sadece anaokuluna veya uygulama sınıfına gidebilir.

Cevap: A

3. Okul öncesi eğitim programı çocuk merkezlidir, asla konu merkezli (ünite odaklı) değildir. Bizde konular amaç değil, kazanımlara ulaşmak için kullanılan birer araçtır. 2013 programı sarmal, eklektik, esnek ve gelişimseldir.

Cevap: C

4. Öğretmenin aynı kazanımı farklı yerlerde ve zamanlarda tekrar etmesi "Sarmallık" ilkesidir; katı bir takvime bağlı kalmayıp çocukların merakına göre planı şekillendirmesi ise "Esneklik" özelliğidir.

Cevap: A

Yazar Taktiği

Değerli meslektaşım; "Konu merkezli" veya "Ünite temelli" ifadeleri okul öncesi için her zaman yanlıştır. Bizde ünite yoktur, etkinlik vardır. Ayrıca yaş sorularında eylül ayı sonunu baz almayı ve 69-71 ay arasındaki "erteleme" hakkını, 72 ay üzerindeki "zorunlu ilkokul" kuralını asla unutma!

DENEME 9 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Okul öncesi eğitimde "Çocuk Merkezlilik" esastır. Çocuklar ilgi ve isteklerine göre merkez seçebilmeli ve orada merakları tatmin olana kadar (makul süreler dahilinde) kalabilmelidir. Her çocuğun her merkezde zorunlu ve eşit süre kalması, esneklik ve ilgi ilkelere aykırıdır.

Cevap: D

2. 2024 Maarif Modeli ve güncel programımız, tıpkı 2013 programı gibi "Esneklik" ilkesine dayanır. Öğretmen, programı çevresel şartlara ve çocukların ilgisine göre uyarlayabilir; katı ve değiştirilemez bir etkinlik havuzu söz konusu değildir.

Cevap: C

3. MEB'e bağlı kurumlar (anaokulu, ana sınıfı, uygulama sınıfı) genellikle 36-68 ay grubuna hitap ederken; 0-36 ay arası çocukların bakım ve eğitiminden sorumlu "Kreş ve Gündüz Bakımevleri", Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlıdır.

Cevap: D

4. I. madde haberleşmeyi sağladığı için İletişim, II. madde aileyi doğrudan sınıfa/etkinliğe dahil ettiği için Ailenin Eğitim Katılımı, III. madde ise aileyi bilgilendirip eğittiği için Aile Eğitimi başlığına girer.

Cevap: A

Yazar Taktiği

Değerli meslektaşım; Aile Katılımı sorularında “bilgi akışı” varsa İletişim, “ailenin sınıfta olması” varsa “Katılım”, “ailenin bir şey öğrenmesi” varsa “Eğitim” seçeneğine git. Ayrıca bakanlık sorularında 0-3 yaş ve “Kreş” kelimesini gördüğünde Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığını işaretlemeyi unutma; MEB 3 yaşından (36 ay) itibaren başlar.

DENEME 10 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Kudret Öğretmen'in yaklaşımı otoriter değil, demokratik ve katılımcıdır. Otoriter yapıda kurallar öğretmen tarafından dikte edilir ve koşulsuz itaat beklenir; oysa senaryoda kurallar çocuklarla birlikte belirlenmiş ve rehberlik esas alınmıştır.

Cevap: D

2. 14. Şura'daki “Planla, Yap, Devret” modeli; devletin kısıtlı imkânlarını özel sektör ve yerel yönetimlerin gücüyle birleştirerek derslik sayısını hızla artırmayı ve okullaşma oranını yükseltmeyi hedeflemiştir.

Cevap: B

3. “Bahçıvan”, “Çocuk Bahçesi” (Kindergarten) ve “Armağanlar” (Gifts) anahtar kelimeleri bizi doğrudan Friedrich Froebel'e götürür. Froebel, sistemli okul öncesi eğitimin kurucusu kabul edilir.

Cevap: C

4. 1913 tarihli Tedrisat-ı İptidaiye Kanun-ı Muvakkati, Türk eğitim tarihinde ana mekteplerinin (okul öncesi) ilk kez resmî bir belgeyle tanımlandığı ve ilköğretimin bir parçası/ön hazırlığı olarak kabul edildiği belgedir.

Cevap: B

Yazar Taktiği

Değerli meslektaşım; Şûra sorularında 14. Şûra'nın “yaygınlaştırma” ve “özel sektör teşviki” üzerine olduğunu unutma. Tarihsel gelişim sorularında ise “ilk resmî tanım” denildiğinde 1913 Geçici Kanunu'na, “eğitim sisteminin genel amaçları” denildiğinde 1973 Temel Kanunu'na gitmelisiniz. Bu ayrım sizi nete götürür.

DENEME 11 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. “Negatif Eğitim” (çocuğa müdahale etmeme), “Doğa içinde eğitim” ve çocuğun kitaplardan önce eşyalarla öğrenmesi gerektiğini savunan isim Jean-Jacques Rousseau'dur. Rousseau, çocuğun toplumdaki korunarak doğal bir sıra ile büyümesini savunur.

Cevap: C

2. Okul öncesi kurumlarında lavabo ve tuvaletler “yetişkin standardında” yapıp altına basamak konulmaz; doğrudan çocuğun boyuna ve ergonomisine uygun (minyatür boyutlarda) inşa edilir. Bu, çocuğun öz bakım becerilerini bağımsızca yapabilmesi (özerklik) için şarttır.

Cevap: D

3. Sanat merkezinde suyla yapılan çalışmalar (boyama, yoğurma maddeleri vb.) yoğun olduğu için, bu merkezin su kaynağına (lavabo/musluk) yakın olması hem uygulama hem de temizlik süreci için en doğru pedagojik tercihtir.

Cevap: C

4. Uygulama sınıfları, bünyesinde buldukları lisenin bağlı olduğu Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğüne bağlıdır. Bağımsız anaokulları ve ana sınıfları ise Temel Eğitim Genel Müdürlüğü sorumluluğundadır.

Cevap: C

Yazar Taktiği

Kıymetli meslektaşım; bina özellikleri sorularında anahtar kelime her zaman "Çocuk Ölçeği"dir. Yetişkinlere göre yapılan her şey okul öncesi için hatalıdır. İdari sorularda ise "Uygulama Sınıfı" çeldiricisine dikkat edin; lise bünyesinde olduğu için "Mesleki Eğitim" birimine bağlıdır, "Temel Eğitim"e değil.

DENEME 12 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Demokratik eğitim anlayışı, çocuğun kendi yaşamını ilgilendiren kararlarda (kural-lar gibi) söz sahibi olmasını ve kuralı bir "baskı" unsuru olarak değil, "birlikte yaşamın gereği" olarak içselleştirmesini savunur.

Cevap: B

2. Etkili sınıf yönetiminde ceza yerine "onarıcı adalet" ve "rehberlik" yaklaşımı esastır. Öğretmen, çocuğun yaptığı hatanın sorumluluğunu almasını (telafi etme) ve mağdur olan arkadaşının duygusunu anlamasını (empati) hedeflemiştir.

Cevap: C

3. Sınıf ortamı durağan bir yapı değildir. Öğretmenin, çocukların yönelmediği bir merkezi onların güncel ilgilerine (böcek koleksiyonu, sevilen karakterler) göre güncellemesi, ortamın işlevselliğini artıran en temel pedagojik adımdır.

Cevap: D

4. John Dewey, ilerlemecilik (progressivism) akımının ve "Yaparak-Yaşayarak Öğrenme" modelinin mimarıdır. Onun "Eğitim hayata hazırlık değil, hayatın kendisidir" sözü, modern eğitim sistemlerinin ve güncel müfredatımızın temel felsefesini oluşturur.

Cevap: B

Yazar Taktiği

Değerli meslektaşım; John Dewey sorularında "Deneyim", "Yaparak-Yaşayarak" ve "Demokrasi" kelimelerini mutlaka aramalısın. Ayrıca sınıf yönetimi sorularında "Cevap çocukların ilgilerine uygunluk olsun" dediğin gibi; eğer bir öğretmen sınıfta bir şeyi değiştiriyorsa, bunu çocukların ilgisini çekmediği veya yeni bir ilgi odağı olduğu için yapıyor. Bu, çocuk merkezli eğitimin kalbidir.

DENEME 13 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. "Bilginin inşası", "Şema", "Dengelenme" ve çocuğun bir "küçük bilim insanı" gibi keşfetmesi Jean Piaget'nin bilişsel yapılandırmacı yaklaşımının temel taşlarıdır. Piaget, öğrenmeyi bireysel bir keşif süreci olarak görür.

Cevap: C

2. 2013 programının en belirgin fiziksel özelliği "Öğrenme Merkezleri"dir. Programın çocuk merkezli ve esnek yapısı, ancak zenginleştirilmiş ve çocukların özgürce seçim yapabildiği öğrenme merkezleri ile hayat bulur.

Cevap: B

3. Okul öncesi kurumlarında doğal ışık hayatı önem taşır. Pencerelerin kalın ve koyu perdelerle kapatılması, hem çocukların biyolojik ritmi hem de ferah bir öğrenme ortamı için hatalı bir uygulamadır. Işık kontrolü ince tüller veya açık renkli güneşliklerle sağlanmalıdır.

Cevap: E

4. I, II ve IV. öncüller merkezlerin verimli kullanımını için gereklidir. Ancak III. öncül (materyallerin kilitli saklanması) okul öncesi eğitimin “özerklik” ve “materyale erişim” ilkelerine tamamen aykırıdır; materyaller her zaman çocukların ulaşabileceği açık raflarda olmalıdır.

Cevap: C

Yazar Taktiği

Kıymetli meslektaşım; Piaget sorularında “Dengesizlik” anahtar kelimesini unutma. Bina sorularında ise her zaman “Çocuk odaklılık” ve “Güvenlik” kriterini sorgula. “Kilitli dolap” ifadesini gördüğün an, o şıkkın okul öncesi ruhuna aykırı olduğunu hatırla. Şıklar zorlayıcı olsa da bu temel mantık seni doğruya ulaştıracaktır.

özge kitabevi

DENEME 14 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Çoklu Zekâ Kuramı'nın özü, her çocuğun farklı yetenek alanlarına sahip olmasıdır. Bu durum, 2024 Maarif Modeli'nin en temel ilkelerinden biri olan “bireysel farklılıkların gözetilmesi” ve çocuğun fıtratına uygun eğitim verilmesi ilkesiyle bire bir örtüşür.

Cevap: B

2. “Emici zihin”, “Hazırlanmış çevre”, “Hata kontrolü sunan materyaller” ve “Bana kendim yapmam için yardım et” sloganı Maria Montessori'nin imza kavramlarıdır.

Cevap: C

3. 2013 programında aile katılımı; aileyi eğitim sürecine dahil etmek, çocuk gelişimi konusunda bilgilendirmek ve okul-ev arasındaki tutarlılığı sağlamak için yapılır. Aileyi sadece “finansal destekçi” olarak görmek programın ruhuna tamamen aykırıdır.

Cevap: D

4. Tülin Öğretmen'in hem çocuğu hem çevreyi hem de sarmal yapıyı dikkate alarak plan yapması, programın “Bütüncül ve Esnek” olma özelliğini yansıtır. Bu yaklaşım, eğitimin her bir parçasının birbiriyle uyumlu bir sistem oluşturmasını sağlar.

Cevap: C

Yazar Taktiği

Kıymetli meslektaşım; Montessori sorularında “Özgür seçim” ve “Hata kontrolü” kelimelerini asla atlama. Program sorularında ise “Aile katılımı”nın hiçbir zaman maddi odaklı olmadığını, her zaman “eğitimsel ortaklık” odaklı olduğunu hatırla. Seçenekler arasındaki nüanslara dikkat etmek seni en doğru sonuca ulaştıracaktır.

DENEME 15 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. 1739 sayılı Kanun'a göre okul öncesi eğitimin amacı okuma-yazma öğretmek değil, hazırlık yapmaktır.

Cevap: D

2. Sınıfın eşya ile doldurulması hareket özgürlüğünü kısıtlar ve pedagojik olarak yanlıştır.

Cevap: C

3. Her iki merkez de "gürültülü/hareketli" sınıflandırmasında olduğu için birbirini rahatsız etmez ve yan yana gelebilir.

Cevap: B

4. 0-36 ay (örnekte 18 ay) arası çocuklara hizmet veren tüm kreş ve gündüz bakımevleri (ister özel olsun ister bir kamu kurumuna bağlı olsun), denetim ve işleyiş bakımından Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlıdır. 36 ay ve üzeri ise MEB sorumluluğundadır.

Cevap: C**Yazar Taktiği**

Kıymetli meslektaşım; yaş sınırına (36 ay/3 yaş) dikkat! 36 ay altı "bakım" odaklıdır ve Aile Bakanlığı denetler. 36 ay ve üzeri "eğitim" odaklıdır ve MEB denetler. Sınavda bu yaş ayrımı hayat kurtarır.

DENEME 16 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Kazanımların süreç içinde, farklı zamanlarda ve etkinliklerde tekrar ele alınması "Sarmallık" ilkesidir. Bu ilke sayesinde bilgi derinleşir ve pekişir.

Cevap: C

2. Bulut'un ailesi tarafından aşırı korunması (overprotective) ve her şeyin onun adına yapılması, çocuğun kendi becerilerini fark etmesini engellemiştir. Bu durum, çocuğun özerklik kazanmasına engel olmuş ve bağımlı bir kişilik geliştirmesine yol açmıştır.

Cevap: C

3. "Girişimciliğe karşı suçluluk" ve "Özerkliğe karşı kuşku ve utanç" evreleri Erik Erikson'un okul öncesi dönem için tanımladığı kritik evrelerdir.

Cevap: C

4. Çocuğun sınıfta bağımsız hareket edebilmesi ve ihtiyacı olanı bulabilmesi için materyallerin açık raf sisteminde, onun boy hizasında ve ne olduğunu belirten görsellerle (etiketlerle) sunulması gerekir. Bu düzenleme çocuğa "Ben burayı yönetebilirim" güvenini verir.

Cevap: A**Yazar Taktiği**

Kıymetli meslektaşım; Erikson sorularında "Girişimcilik" ve "Suçluluk" kelimelerini gördüğün an başka seçeneğe bakma. Ayrıca mekân sorularında "mesajlar" çok önemlidir; eğer soru "özerklik" veya "bağımsızlık" diyorsa cevap mutlaka materyale erişim ve açık raflarla ilgilidir. Başarılar dilerim!

DENEME 1 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Canlı doğumdan itibaren ilk bir yılı (0-365 gün) kapsayan ölümler Bebek Ölüm Hızı olarak tanımlanır. Bu gösterge; beslenme, aşılanma ve çevre sağlığı gibi koruyucu hizmetlerin başarısını yansıtır. (Neonatal ilk 28 günü, Perinatal ise doğum çevresindeki süreci kapsar).

Cevap: C

2. İlyardımanın en temel kurallarından biri; kırık, çıkık veya burkulma olan bölgeye asla müdahale edilerek düzeltilmeye çalışılmamasıdır. Kemiği düzeltme girişimi damar ve sinir yaralanmalarına, iç kanamaya veya kalıcı hasarlara yol açabilir. Müdahale sadece "sabitleme" (tespit) ile sınırlı kalmalıdır.

Cevap: C

Yazar Taktiği

Kıymetli meslektaşım; bebek ölüm hızı sorularında "bir yaş" vurgusuna dikkat et. İlyardıma sorularında ise "Düzeltilme, Yerine oturtma, İlaç sürme, Merhem sürme" gibi aktif tedavi edici eylemler her zaman yanlıştır. Bizim amacımız sadece mevcut durumu korumak ve tıbbi yardıma kadar sabitlemektir.

dizgi: klibbevi

DENEME 2 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Gebelikte plazma hacmi ve toplam kan hacmi ciddi oranda artar. Ancak kalp, bu artan kanı vücuda pompalamak için daha fazla çalışır; dolayısıyla kalp atım hızı (nabız) düşmez, aksine artış gösterir. Diğer şıklarda verilen solunum, sindirim ve boşaltım sistemi değişiklikleri gebeliğin normal fizyolojik sonuçlarıdır.

Cevap: B

2. Beşinci Hastalık (Eritema İnfeksiyozum), tipik olarak yanaklarda parlak kırmızı renkte döküntüyle (tokatlanmış yanak) başlar ve ardından gövdede dantel benzeri bir görünümle devam eder. Altıncı hastalık ile karıştırılmamalıdır; altıncı hastalıkta (Roseola) önce çok yüksek ateş görülür, ateş düşüncü döküntü başlar.

Cevap: C

Yazar Taktiği

Kıymetli meslektaşım; gebelik sorularında "azalır/düşer" ifadelerine dikkat et; genellikle kalp hızı, kan hacmi ve metabolizma hızı artar. Döküntülü hastalıklarda ise "tokatlanmış yanak" ifadesini gördüğünde tereddüt etmeden Beşinci Hastalık şikkına yönel. Bu anahtar kelimeler sizi doğrudan doğruya ulaştıracaktır.

DENEME 3 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. APGAR; Appearance (Görünüm/Renk), Pulse (Nabız), Grimace (Refleks Tepki), Activity (Kas Tonusu) ve Respiration (Solunum) kelimelerinin baş harflerinden oluşur. Soruda sorulan "uyaranlara verilen tepki" doğrudan Refleks Uyarılabilirliği parametresidir.

Cevap: C

2. Bebeğin ilk 6 ay sadece anne sütü ile beslenmesi, ölüm riskini artıran bir durum değil; aksine bebeği enfeksiyonlardan koruyan ve ölüm riskini en aza indiren en güçlü koruyucu faktördür. Diğer şıklar (düşük doğum ağırlığı, sık doğumlar, kötü hijyen) bebek mortalitesini artıran temel risk faktörleridir.

Cevap: C

Yazar Taktiği

Kıymetli meslektaşım; APGAR sorularında "G" harfinin (Grimace) refleks tepkiyi ifade ettiğini ve 0, 1, 2 şeklinde puanlandığını hatırla. Ölüm riski sorularında ise "Anne Sütü" her zaman hayat kurtarıcı, olumlu bir değişken olarak karşımıza çıkar; bu tarz sorularda koruyucu ve riskli faktörleri birbirinden iyi ayırmak gerekir.

DENEME 4 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Parasempatik Sinir Sistemi, vücudu sakinleştiren ve enerji tasarrufu sağlayan sistemdir. Kalp hızını düşürür, sindirimi uyarır. Aksine Sempatik sistem "savaş veya kaç" tepkisiyle kalp hızını artırır ve vücudu alarma geçirir.

Cevap: B

2. Avuç içine dokunulduğunda çocuğun otomatik olarak parmaklarını kapatıp tutmasına Kavrama (Palmar Yakalama) refleksi denir. Moro (sıçrama), Babinski (ayak tabanı), Tonik Boyun (vücut pozisyonu) ve Arama (yanağa dokunma) reflekslerinden bu yönüyle ayrılır. (Metindeki Türkçe uyumsuzluğu giderilmiştir)

Cevap: D

Yazar Taktiği

Kıymetli meslektaşım; sinir sistemi sorularında "Yavaşılatma/Sindirime yardımcı olma" anahtarını gördüğünde Parasempatik şıkkına git. Refleks sorularında ise "avuç içi" ve "sıkıca tutma" ifadeleri seni doğrudan Kavrama refleksine götürmelidir. Bu iki konu, ÖSYM'nin "Anatomi ve Gelişim" başlığı altında sormayı en çok sevdiği alanlardır.

DENEME 5 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Kızamıkçık (Rubella), yetişkinlerde hafif geçse de gebelikte fetüs için en tehlikeli hastalıklardan biridir. Konjenital Kızamıkçık Sendromu; bebekte sağırılık, göz problemleri ve zekâ geriliği gibi kalıcı hasarlara yol açabilir. Bu yüzden gebelik öncesi bulaşıcılık (aşılama) hayati önemdedir.

Cevap: C

2. Rehabilitasyon çalışmaları, hastalığın oluşmasını değil, oluşuktan sonraki kalıcı etkileri iyileştirmeyi amaçladığı için "Üçüncül Koruma/İyileştirici Hizmetler" kategorisine girer. A, B, C ve E şıkları ise hastalığın hiç oluşmaması veya erken dönemde önlenmesi için yapılan "Birincil Koruyucu Hizmetler"dir.

Cevap: D

Yazar Taktiği

Kıymetli meslektaşım; "Gebelik + Teratojen etki + Katarakt/Sağırılık" üçlemesini gördüğün an cevap Kızamıkçıktır. Sağlık hizmetleri sorularında ise eğer bir eylem "hastalıktan önce" yapılıyorsa (Aşı, Eğitim, Hijyen) Koruyucu, "hastalıktan sonra" kayıpları gidermek için yapılıyorsa (Fizik tedavi, Protez) İyileştirici/Rehabilitasyondur.

DENEME 6 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Raşitizm, büyüme dönemindeki çocuklarda D vitamini, kalsiyum veya fosfor eksikliği nedeniyle kemiklerin yumuşayıp eğilmesi durumudur. Yetişkinlerdeki benzer tabloya ise "Osteomalazi" denir. Şıklardaki Skorbüt C vitamini, Marasmus ise protein-enerji eksikliği ile ilgilidir.

Cevap: B

2. Vazektomi, erkeklerde uygulanan kalıcı bir kısırlaştırma yöntemidir. Kadınlarda uygulanan benzer cerrahi yonteme ise Tüp Ligasyonu (tüplerin bağlanması) denir. Diğer seçenekler (RİA, İmplant, Mezogyna) kadınlara yönelik geçici yöntemlerdir.

Cevap: C

Yazar Taktiği

Kıymetli meslektaşım; "D vitamini eksikliği + Çocuk + Parantez bacak" anahtar kelimeleri seni her zaman Raşitizm'e götürsün. Aile planlaması sorularında ise "Erkek + Kalıcı/Cerrahi" vurgusu yapılıyorsa cevap mutlaka Vazektomi'dir. Bu ayrım sınavda çok sık sorulmaktadır.

DENEME 7 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Bingıldağın içe doğru çökmesi (dehidratasyon), bebeğın vücudunda aşırı sıvı kaybı olduğunun en önemli göstergesidir ve acil müdahale gerektirir. Bingıldağın aşırı şişkin olması (B şıkkı) ise kafa içi basıncın arttığını (menenjit vb.) düşündürür. Hafif nabız atışı veya ağlarken yükselme normal kabul edilir.

Cevap: D

2. Aktif bağışıklık, vücudun antikor üretimini bizzat kendisinin yapmasıdır. Bu da ya hastalığı geçirerek (II) ya da aşılanaarak (III) olur. Anne sütü ve serum (I ve IV) ise dışarıdan hazır antikor alındığı için "Pasif Bağışıklık"tır.

Cevap: C

Yazar Taktiği

Kıymetli meslektaşım; bingıldak sorularında "Çökme = Sıvı Kaybı", "Şişme = Kafa İçi Basıncı" kodlamasını unutma. Bağışıklık sorularında ise şu formül hayat kurtarır: Vücut kendisi çalışıyorsa Aktif (Aşı/Hastalık), dışarıdan hazır geliyorsa Pasif (Anne sütü/Serum).

DENEME 8 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Doğumdan hemen sonra salgılanan koyu kıvamlı, sarımsı renkli süte Kolostrum denir. Bağışıklık maddeleri (IgA) açısından çok zengindir ve bebeğın sindirim sistemini temizleyerek onu dış dünyaya hazırlar.

Cevap: C

2. Beriberi, Tiamin (B1) eksikliğinde görülen, "kuru" (sinir sistemi) ve "yaş" (kalp yetmezliği) tipleri bulunan bir hastalıktır. Diğer şıklardan Skorbüt C vitamini, Pellegra B3 vitamini, Raşitizm D vitamini eksikliği ile ilişkilidir.

Cevap: C

Yazar Taktiği

Kıymetli meslektaşım; "İlk aşı" ve "ilk birkaç gün" vurgusu seni her zaman Kolostrum'a götürsün. Vitamin sorularında ise "B1 = Beriberi" eşleşmesini unutma. Eğer soruda "B3 vitamini" ve "deri döküntüsü" deseydi cevap Pellegra olurdu. Bu vitamin-hastalık eşleşmeleri sınavda puan getiren klasik bilgilerdir.

DENEME 9 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Enerji üretimi kemiklerin değil, hücrelerdeki mitokondrilerin ve sindirim/metabolizma sisteminin görevidir. Kemikler mineral deposudur (A), koruyucudur (B), hareketin kaldıracıdır (C) ve kemik iliği sayesinde kan hücresi üretir (E).

Cevap: D

2. Limon görünce ağzın sulanması (II), bireyin daha önce limonun tadını bilmesi ve buna göre tepki geliştirmesiyle ilgilidir, yani sonradan öğrenilmiştir. Diz kapağı refleksi (I), göz bebeği refleksi (III) ve elini sıcaktan çekme (IV) ise doğuştan gelen, kalıtsal ve hayati koruma sağlayan reflekslerdir.

Cevap: A**Yazar Taktiği**

Kıymetli meslektaşım; kemiklerle ilgili sorularda "Depolama" ve "Kan yapımı" görevlerini unutma. Refleks sorularında ise "Deneyim/Tecrübe" gerektiren durumları (araba sürmek, limon görünce sulanma vb.) Öğrenilmiş, hayatta kalmak için kendiliğinden olanları ise Doğuştan olarak sınıflandır. Bu ayırım net puan getirir.

özge kitabevi

DENEME 10 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Yumurta hücrelerinin üretildiği ve depolandığı yer Overlerdir. Döllenme genellikle Fallop Tüplerinde gerçekleşir, dölenen yumurta ise Uterus'a (rahme) yerleşir.

Cevap: C

2. Çocuklarda temel yaşam desteği; 30 kalp masajı ve 2 yapay solunum şeklinde (30:2) uygulanır. Bası derinliği göğüs

yüksekliğinin 1/3'ü (5 cm) kadar olmalıdır. Ayrıca çocuklarda müdahaleye (eğer ilkyardımcı yalnızsa) 5 kurtarıcı soluk ile başlanması hayati önem taşır.

Cevap: C**Yazar Taktiği**

Kıymetli meslektaşım; "Hücre üretimi" diyorsa cevap Over, "Döllenme" diyorsa Tüp, "Yerleşme" diyorsa Uterustur. İlyardımda ise çocuklarda masaj derinliğinin 5 cm olduğunu ve 30: 2 kuralını asla unutma.

DENEME 11 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Plasenta, anne ve bebek arasındaki biyolojik alışveriş merkezidir. Anne kanındaki besin ve oksijeni bebeğe iletirken, bebeğin atıklarını anne kanına aktarır. Ayrıca HCG ve Progesteron gibi hormonlar salgılayarak gebeliği korur.

Cevap: B

2. Çinko, vücutta 300'den fazla enzimin yapısına katılan, hücre bölünmesi ve protein sentezi için elzem bir mineraldir. Özellikle çocuklarda "büyüme geriliği" ve "iştahsızlık" denildiğinde akla gelmesi gereken ilk mikro besin öğesidir.

Cevap: C**Yazar Taktiği**

Kıymetli meslektaşım; "Hayati köprü" veya "Anne-bebek alışverişi" vurgusu seni Plasenta'ya götürsün. Mineral sorularında "Büyüme geriliği + Bağışıklık + Tat alma bozukluğu" ipuçlarını gördüğünde ise cevap her zaman Çinkodur.

DENEME 12 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Boğmaca (Pertussis), karakterize öksürük nöbetleri ve uzun süren iyileşme evresi nedeniyle “yüz günlük öksürük” adını almıştır. Aşı takviminde (DaBT-İPA-Hib) yer alan koruyucu aşılardan sayesinde görülme sıklığı azalmıştır.

Cevap: B

2. Öncüllerde verilen tüm adımlar, Heimlich Manevrasının standart uygulama prosedürüdür. Çocuklarda boy farkı nedeniyle ilkyardımcının diz çökmesi (I) ve kuvvetin yönünün “arkaya ve yukarı” (IV) olması hayati önem taşır.

Cevap: E

Yazar Taktiği

Kıymetli meslektaşım; boğmaca sorularında “Pertussis” ve “Yüz günlük öksürük” anahtar kelimelerini unutma. İlk yardım sorularında ise Heimlich manevrasının sadece tam tıkanmada yapıldığını ve baskı noktasının göbek deliği ile göğüs kemiği arası olduğunu hatırla.

DENEME 13 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Gebeliğin 9. haftasından doğuma kadar süren dönem “Embriyo” değil, “Fetüs” dönemidir. Embriyo dönemi, döllenmeden sonraki 2. haftadan başlayıp 8. haftanın sonuna kadar devam eden, organ taslaklarının oluştuğu (organojenenez) evredir.

Cevap: D

2. Öncüllerin tamamı yenidoğan gelişimi için doğrudur. Bebekler anne karnında duymaya başlar (I), doğumda görme netliği düşüktür (II), tat duyuları aktiftir (III) ve dokunma (özellikle ağız çevresi ve avuç içi) en gelişmiş iletişim kanallarından biridir (IV).

Cevap: E

Yazar Taktiği

Kıymetli meslektaşım; gelişim evreleri sorularında “0-2 hafta Zigot/Dölüt”, “2-8 hafta Embriyo”, “9-Doğum Fetüs” ayrımını asla unutma. Duyu gelişimi sorularında ise Görme duyusunun “en son ve en yavaş” gelişen duyu olduğunu bilmek seni her zaman doğru cevaba götürür.

DENEME 14 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Altıncı Hastalık (Roseola Infantum), İnsan Herpes Virüs Tip 6 (HHV-6) tarafından oluşturulur. Beşinci hastalıkla karıştırılmamalıdır; beşinci hastalıkta ateş düşmesiyle döküntü değil, yanakta tokatlanmış görünümlü vardır. Altıncı hastalıkta ise “ateş düşer, döküntü başlar.”

Cevap: B

2. Bebeğin yanağa dokunulduğunda yönelmesi Arama (Rooting), ani uyarana karşı irkilip kollarını açması Moro, ayak tabanındaki uyarana parmaklarını yelpaze gibi açarak tepki vermesi ise Babinski refleksidir.

Cevap: A

Yazar Taktiği

Kıymetli meslektaşım; Altıncı hastalıkta anahtar cümlemiz: "Ateş düşer, döküntü başlar.." Refleks sorularında ise hiyakeleştirilen eyleme odaklan; "yanak = arama", "irkilme = moro", "ayak tabanı = babinski". Bu sıralama ÖSYM'nin en sevdiği soru kalıplarından biridir.

Yazar Taktiği

Kıymetli meslektaşım; "Kirlı su/el/besın" ve "Sarılık" denildiğinde aklına ilk olarak Hepatit A gelmelidir. Refleks sorularında ise bir refleksin varlığı veya kaybolması her zaman "Sinir sisteminin olgunlaşması" veya "Miyelinleşme" süreciyle açıklanır. Bu akademik bilgi ÖSYM'nin en sevdiği gerekçelendirme sorularındandır.

DENEME 15 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Hepatit A, dışkı ile kirlenmiş su ve gıdalar aracılığıyla (fokal-oral) bulaşan bir hastalıktır. Diğer hepatit türleri (B ve C) daha çok kan ve cinsel yolla bulaşırken, Hepatit A doğrudan hijyen koşullarıyla ilgilidir.

Cevap: A

2. Bebeklerde Babinski ve benzeri ilkel reflekslerin görülme sebebi, merkezi sinir sisteminin (kortikospinal yolların) henüz tam olarak miyelinize olmamasıdır. Beyin ve sinir sistemi olgunlaştıkça bu refleks baskılanır ve yerini bilinçli hareketlere bırakır.

Cevap: B

3. Bu soru, yöntemlerin fizyolojik etkilerini bilip bilmediğini ölçer. A, B, C ve D seçenekleri tıbbi olarak doğrudur. Özellikle östrojen içeren hapların (Kombine haplar) sütü azalttığı bilgisi çok önemli bir detaydır. Ancak E seçeneğinde belirtilen bariyer yöntemlerden kondom (prezervatif) kullanımı herhangi bir hormon içermez; bu nedenle hormonal dengeyi etkilemesi ve sütün besin değerini düşürmesi tıbben söz konusu değildir.

Cevap: E

DENEME 1 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. (Özdeşim Kurma) Analiz: Arda, hayran olduğu ağabeyinin başarılarını kendi başarısı gibi görerek onunla bir bütünlük kurmaktadır. Bu durum tipik bir özdeşim kurma mekanizmasıdır.

Cevap: C

2. (Algısal Süreklilik) Analiz: Makalede belirtilen "retinadaki imge küçülse de nesnenin aynı kalması" durumu, algısal süreklilik (boyut değişmezliği) olarak tanımlanır.

Cevap: D

3. (Sezgisel Düşünme) Analiz: 4-7 yaş arası çocukların mantıksal bir açıklama yerine hislere ve tek yönlü algılara dayanarak karar vermesi "Sezgisel Düşünme" evresidir.

Cevap: C

4. (Şekil Değişmezliği) Analiz: Harflerin yönü değişse de formunun aynı kaldığını anlamak şekil değişmezliği ile ilgilidir. Bu beceri tam gelişmediğinde "b-d" gibi karışıklıklar yaşanır.

Cevap: B

5. (Temel Güvene Karşı Güvensizlik) Analiz: İhtiyaçların tutarlı karşılanması ve bakım veren kişiye duyulan sarsılmaz inanç, Erikson'un ilk evresindeki güven duygusunu simgeler.

Cevap: D

6. (Ekzosistem) Analiz: Ekzosistem, bireyin doğrudan içinde bulunmadığı (aktif rol almadığı) ancak içinde bulunan kişilerin etkileşimleri aracılığıyla bireyi dolaylı olarak etkileyen sosyal yapıları ifade eder. Senaryoda Masal, annesinin iş yerinde (tekstil fabrikasında) bizzat bulunmamaktadır. Ancak annesinin iş yerindeki stres, belirsizlikler ve iş yükü, Masal'ın evdeki bakım kalitesini ve annesiyle olan etkileşimini olumsuz etkilemektedir. Bireyin dahil

olmadığı bir ortamın (iş yeri), bireyin gelişimini (Masal) dolaylı yoldan etkilemesi ekzosistemin temel özelliğidir.

Cevap: C

DENEME 2 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. (Saf Çıkarıcı Eğilim) Analiz: Ömer, "karşılıklılık" ilkesine göre hareket etmektedir. "Ben ona bir şey yapmazsam o da bana yapmaz" mantığı, gelenek öncesi düzeydeki saf çıkarıcı (araçsal ilişkiler) evresidir.

Cevap: B

2. (Oral - Anal - Fallik - Gizil - Genital) Analiz: Freud'un gelişim aşamaları kronolojik olarak bu sıradadır. Fallik dönem 3-6 yaş arasını kapsayan kritik bir dönemdir.

Cevap: A

3. (Korunum) Analiz: Nesnenin dış görünüşü değişse de miktarının aynı kalacağını anlayamama durumu "Korunum" ilkesinin kazanılmadığını; bunun sebebi olarak da "özelden özele akıl yürütme" ve "odaklanma"yı gösterir.

Cevap: C

4. (Bilişsel Gelişim Kuramı) Analiz: Bilgiyi yapılandırma, şema oluşturma ve dünyayı anlamlandırma süreçleri Piaget'nin başını çektiği bilişsel gelişim yaklaşımının temelidir.

Cevap: D

5. (Aşırı Kurallaştırma) Analiz: Çocuğun öğrendiği bir kavramı (hav hav), o kapsama girmeyen diğer tüm benzer varlıklara (kedi, tavşan) yayması aşırı kurallaştırma"dır.

Cevap: B

6. (Girişimciliğe Karşı Suçluluk) Analiz: 3-6 yaş arası çocukların meraklı olması, oyun kurması ve sorumluluk almak istemesi "Girişimcilik" duygusunun geliştiğini gösterir.

Cevap: C

DENEME 3 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. 1-3 yaş arası "Özerkliğe karşı kuşku ve utanç" dönemidir. Çocuğun "Ben yapacağım" vurgusu özerklik çabasıdır. ÖSYM bu evrede ebeveyn tutumlarını sormayı sever.

Cevap: B

2. Cinsel eğitimde temel kural; geçiştirmek, utandırmamak ve sadece sorulan kadarını (yaşa uygun) vermektir.

Cevap: C

3. Yeni bir durumu eski şemaya uydurma Özümleme, eski şemayı değiştirip yeni bir yapı kurma Uyumsama (Düzenleme) sürecidir. Bu ikili ayrım ÖSYM'nin her yıl yokladığı bir bilgidir.

Cevap: B

4. Vygotsky denilince akla "Sosyo-kültürel etki" ve "Dıştan içe gelişim" gelmelidir. Piaget içten dışa (olgunlaşma odaklı) bakar.

Cevap: D

5. Çocuğun eksik bıraktığı cümleyi, anlamını bozmadan gramer ve içerik olarak zenginleştirerek geri sunmaya "Genişletme" denir.

Cevap: B

6. Çocuğun duygusunu anlamak ve ona ismiyle geri yansıtmak güvenli bağlanmanın ve duygusal duyarlılığın temelidir.

Cevap: C

7. Ceza korkusu varsa "İtaat ve Ceza"; düzenin korunması ve kurallara mutlak bağlılık varsa "Kanun ve Düzen" evresidir.

Cevap: B

DENEME 4 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. (Duyarsızlaşma): Alışma fizyolojik du-yularla (koku, ses) ilgilidir; ancak ÖSYM bu tarz duygusal/tepkisel sönmeleri de duyarsızlaşma kapsamında sorabilir. Meltem Öğretmen artık gürültüye karşı duygusal bir tepki vermemektedir.

Cevap: C

2. (Üst Düzey İhtiyaç): Karnını doyumak (A), güvenlik (B), ait olma (C, E) alt düzey ihtiyaçlardır. Kendini gerçekleştirme ve potansiyelini ortaya koyma (D) üst düzeydir.

Cevap: D

3. (Özümleme): Çocuğun tıraş köpüğünü bildiği "krema" şemasına uydurması net bir "Özümleme" örneğidir. Şemayı değiştirmemiştir.

Cevap: A

4. (Psikososyal Kuram): Erikson'un kuramı bireyin sosyal çevre ile etkileşimi, çatışmaları ve bu süreçteki kişilik gelişimini (Arda'nın sosyal uyumu) inceler.

Cevap: B

5. (İçsel Konuşma): Vygotsky'ye göre çocuk 6-7 yaşından itibaren "özel konuşmayı" dışarıdan duyulmayan, zihinsel bir yapıya yani "İçsel Konuşma"ya dönüştürür. (Not: Eğer sesli ve kendine yönelikse 'özel', tamamen zihne kaymışsa 'içsel'dir.)

Cevap: C

6. (Eksik Kurallaştırma): Bir kavramı veya kuralı sadece öğrendiği sınırlı durumlara yerine, yeterli genişlikte kullanamamaya (ya da yanlış genellemelere) dayalı durumlarda görülür. Tüm hayvanlara “kuçu” demesi sınırlı bir kavram bilgisidir.

Cevap: A

7. (Edim Bilimi): Dilin sosyal ortamda, amaç uygun ve iletişimsel olarak kullanılması Edim Bilimi (Pragmatik) ile ilgilidir.

Cevap: D

Yazar Taktiği

Değerli Meslektaşım, ÖSYM “Edim Bilimi” sorularında çocuğun cümlesinin yapısına veya anlamına değil, o cümleyi neden kurduğuna (amaca) odaklanır. Eğer çocuk dili bir rica, şikâyet veya sosyal etkileşim başlatmak için kullanıyorsa cevap %99 “Pragmatik”tir. Ayrıca Vygotsky ve Piaget ayrımına dikkat: Piaget “Benmerkezci konuşma” der ve bunun bir gelişimsel eksiklik olduğunu savunur; Vygotsky ise “Özel konuşma” der ve bunun bir “öz düzenleme” aracı olduğunu vurgular. Sınavda bu nüans hayat kurtarır!

DENEME 5 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Aynı yaştaki çocukların farklı alanlarda farklı hızlarda gelişmesi bireysel farklar ilkesidir. ÖSYM, bu ilkeyi “hazırbulunuşluk” ile bağdaştırarak sormayı çok sever.

Cevap: C

2. Annenin gidişine tepki verip gelişimle rahatlayan ve keşif davranışına (oyuna) dönen çocuk “Güvenli Bağlanma” örneğidir.

Cevap: B

3. Nesne sürekliliği, bir nesne gözden kaybolursa dahi var olmaya devam ettiğini anlamaktır.

Cevap: B

4. Çocukların bir amaç etrafında toplandığı, roller paylaştığı (anne-çocuk) ve kurallı ilerlediği oyun türü “İş Birlikli (Birlikte) Oyun”dur.

Cevap: C

5. İki mikrosistemin (örn: Aile ve Okul) birbiriyle olan bağlantısı “Mezosistem”dir. Veli toplantıları buna en iyi örnektir.

Cevap: B

6. Öğrenilen bir kuralın, o kurala uymayan durumlara da (istisnalara) uygulanmasına “Aşırı Kurallaştırma” denir.

Cevap: A

7. Usta birinin (baba), çırağa (çocuk) görevi başarması için verdiği geçici desteğe “Yapı İskelesi” denir.

Cevap: B

Yazar Taktiği

Kıymetli Meslektaşım, Özellikle “Yapı İskelesi” ve “Yakınsak Gelişim Alanı” arasındaki farka dikkat etmelisin. ÖSYM eğer süreci ve öğretmenin verdiği “desteği” soruyorsa cevap Yapı İskelesidir. Eğer çocuğun tek başına yapabildiği ile yardım alarak ulaşabileceği “potansiyel aralığı” soruyorsa cevap Yakınsak Gelişim Alanıdır. Bu ikisi arasındaki ince çizgi sorunun kökünde gizlidir!

DENEME 6 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

- (Tartışmalı - Popüler): Mirmetin hem çok seviliyor hem de çok istenmiyor, bu durum "Tartışmalı" statüsüdür. Poyraz herkesçe sevildiği için "Popüler"dir.
Cevap: B
- (Kaçınan Bağlanma): Annenin gidişine ve gelişine tepkisiz kalma, yakınlık arayışında bulunmama kaçınan bağlanmanın en net tanımıdır.
Cevap: C
- (Özerk Ahlak): C seçeneğindeki "sonuca bakarak yargılama" (çok tabak kıran daha suçludur) "Dışsal Kurallara Bağlılık" (Heteronom) dönemine aittir. Özerk ahlakta "niyet" önemlidir.
Cevap: C
- (Dışa Dönüklük): Enerji, girişkenlik ve sosyal ilişki dışı dönüklük boyutunu temsil eder.
Cevap: D
- (Yer Değiştirme): Öfkenin asıl hedeften (arkadaş) alınıp daha güvenli bir hedefe (yastık) yönlendirilmesi "Yer Değiştirme"dir.
Cevap: B
- (Fallik - Elektra): Kız çocuğunun anneye rekabeti ve babaya yönelimi Elektra karmaşasıdır (Fallik dönem: 3-6 yaş).
Cevap: A
- (İkincil Döngüsel Tepkilerin Eş Güdümü): Bebeğin bildiği şemaları (vurma-sallama) yeni bir amaca ulaşmak için birleştirmesi koordinasyon (eş güdüm) evresidir.
Cevap: C

Yazar Taktiği

Kıymetli Meslektaşım, "Türkiye Yüzyıllı Maarif Modeli" kapsamında artık sorular sadece bilgi ölçmüyor, "ahlaki muhakeme" ve "sosyal-duygusal becerileri" ön plana çıkarıyor. Özellikle Ahlak Gelişimindeki "Niyet vs. Sonuç" ayrımını ÖSYM her yıl farklı senaryolarla sorar. Eğer çocuk "istemeden 10 bardak kıran, bilerek 1 bardak kırandan daha suçludur" diyorsa o çocuk hala somut işlem ve dışsal yetke (Heteronom) etkisindedir. Bu ayrımı unutma, sınav kazandırır!

DENEME 7 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

- Genetik (Kalıtım) ve dış faktörlerin (Çevre) birleşimi gelişimin temelidir. ÖSYM bu "doğa vs. besleme" tartışmasını sıkça yoklar.
Cevap: B
- Doğal olayları (pişme) insan eliyle yapılmış veya insani bir süreçle (terleme) açıklama çabası Yapaycılık (Artifikalizm) örneğidir. (Not: Eğer nesneye ruh verseydi Animizm olurdu).
Cevap: B
- Çocuğun kendine rehberlik etmek için yaptığı sesli konuşma Vygotsky'de "Özel Konuşma"dır.
Cevap: D
- Kuralların mutlak, değişmez ve otorite kaynaklı görülmesi "Heteronom" (Dışsal) ahlakın en belirgin özelliğidir.
Cevap: D
- Hem yakınlık isteyip (sarılma) hem de öfke gösterip reddetme (vurma) ikilemi kaygılı-kararsız bağlanmanın tipik göstergesidir.
Cevap: B

6. Bağlaç ve eklerin atılıp sadece anlam taşıyan kelimelerin kullanılmasına "Telgrafik Konuşma" denir.

Cevap: B

7. Tırnak yeme ve çiğneme "Oral Dönem" saplanmasıdır. Diğerleri (titizlik, cimrilik, dağınıklık) tuvalet eğitimiyle ilgili olan "Anal Dönem"e aittir.

Cevap: E

Yazar Taktiği

Sevgili Meslektaşım, ÖSYM'nin "Yapaycılık" ve "Canlandırmacılık" arasındaki farkı nasıl sorduğuna dikkat et! Eğer çocuk güneşin neden doğduğuna "Birisi ateşi yakıyor" diyorsa bu yapaycılıktır. Eğer "Güneş bize gülümsüyor" diyorsa bu canlandırmacılıktır. Ayrıca Freud sorularında anal dönem saplanmalarının iki uçlu (çok titiz veya çok dağınık) olabileceğini unutma

özge kitabevi

4. (Öz Düzenleme): Dürtülerini kontrol edebilen, bekleyebilen ve yoğun duygularını yönetebilen çocuk öz düzenleme becerisine sahiptir.

Cevap: C

5. (Yabancı Korkusu): Selim'in yeni birine karşı verdiği tepki 8-12. aylarda pik yapan tipik "Yabancı Korkusu"dur.

Cevap: C

6. (Evrensel Etik): Bu evredeki kişi yasaların ötesinde, evrensel adalet ve vicdan ilkelelerine göre hareket eder.

Cevap: D

7. (Öz Disiplin-Duygusal Denge): İşi titizlikle bitirme "Sorumluluk/Öz disiplin", sakin kalma ise "Duygusal Denge" (Düşük Nevrotisizm) ile ilgilidir.

Cevap: A

Yazar Taktiği

Sevgili Meslektaşım, "Özel Konuşma" ile "İçsel Konuşma" arasındaki geçişe dikkat! Çocuk sesli konuşuyorsa "özel", bu süreç tamamen zihne kaymışsa "içsel"dir. Ayrıca Kohlberg'in en üst evresi olan "Evrensel Etik İlkeleri" okul öncesi çocuklarında görülmez ancak sorularda bir yetişkin veya kuramsal bir örnek üzerinden gelirse "insan hakları ve vicdan" anahtar kelimelerini asla unutma!

DENEME 8 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. (Özel Konuşma): Mirmetin'in kendi kendine rehberlik yapması Vygotsky'nin "Özel Konuşma" (Private Speech) kavramıdır. Bu bir eksiklik değil, bilişsel bir araçtır.

Cevap: C

2. (Konuşma Algısı): Bebeklerin dile özgü sesleri (fonemleri) diğer seslerden ayırt etmesi bilişsel bir işleme sürecidir.

Cevap: B

3. (Davranışçı Yaklaşım): Skinner'a göre dil, pekiştirme ve taklit yoluyla öğrenilir.

Cevap: C

DENEME 9 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. (Tamamlama): Eksik parçaları zihinsel olarak birleştirip bütünü algılama Gestalt'ın "Tamamlama" ilkesidir.

Cevap: C

2. (Ortak Dikkat): Başkasının bakışını takip ederek aynı nesneye yönelme "Ortak Dikkat"tir ve sosyal gelişimin temel taşıdır.

Cevap: B

3. (Nesne Korunumu): Miktarın dış görünüşü değişse de sabit kaldığını anlama "Korunum"dur. (Somut İşlemler evresine geçişin işaretidir).

Cevap: A

4. (Olgunlaşma Kuramı): Gelişimi biyolojik bir saate ve genetiğe bağlayan en temel kuram Arnold Gesell'in Olgunlaşma Kuramı'dır.

Cevap: C

5. (Çift Dillilik): Çift dillilik kısıtlılık değil, zihinsel esneklik sağlar. D seçeneği bir avantaj değil, yanlış bir kanıdır.

Cevap: D

6. (Yanlış Uygulama): Dil gelişiminde hataları sertçe düzeltmek çocuğun konuşma isteğini kırar; model olmak daha doğrudur.

Cevap: C

7. (Problem Çözme): Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde öğretmenin "rehber" rolü esastır. Sorunu çocuklara çözdürmek en ileri pedagojik yaklaşımdır.

Cevap: C

Yazar Taktiği

ÖSYM'nin "Gestalt" sorularında günlük hayat örneklerini (tabelalar, orkestralar, taraftarlar) çok kullandığını görüyoruz. "Ortak Dikkat" ise Okul Öncesi ÖABT'de son yıllarda popülerleşti; otizm tanısında da bir kriter olduğu için akademik değeri yüksektir. Ayrıca "Korunum" sorularında "odaktan uzaklaşma" seçeneğine dikkat et; eğer soru becerinin adını soruyorsa "Korunum", bu becerinin altındaki zihinsel süreci soruyorsa "Odaktan Uzaklaşma"dır.

DENEME 10 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Öz disiplin, davranışın içsel bir değer yarısıyla yapılmasıdır. E seçeneğinde ise çocuk "bahçeye çıkamama cezası" korkusuyla (dışsal baskı) durmaktadır.

Cevap: E

2. I. öncül (temas isteğinin azlığı) kaçınan, II. öncül (iki uçlu duygu) çelişkili, III. öncül (donup kalma/karmaşa) dağınık bağlanmadır.

Cevap: B

3. Ahlaki gelişimde sosyal öğrenme ve çevre yadsınamaz bir öneme sahiptir. "Sadece genetik etkilidir" ifadesi akademik olarak yanlıştır.

Cevap: C

4. Diğerlerinin duygusunu önemseme, grup uyumunu sağlama ve iyi bir arkadaş olarak kabul görme arzusu "Kişiler Arası Uyum" evresidir.

Cevap: C

5. Dış görünüşteki değişimlerin (saç, kıyafet) biyolojik cinsiyeti değiştirmeyeceğini anlamak "Cinsiyet Değişmezliği"dir.

Cevap: B

6. Yardımseverlik, nezaket ve uyumlu ilişkiler Beş Faktör Kuramı'nda "Uyumluluk" boyutunu temsil eder.

Cevap: C

7. Varoluşçu Kuram özgür iradeyi savunur; D seçeneğindeki "sadece genetik ve pekiştirmeyle belirlenme" (mekanik insan) görüşü bu kurama tamamen aykırıdır.

Cevap: D

DENEME 11 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. (Semantik): Çocuğun kelimelerin mecaz veya yan anlamlarını kavrayamaması, kelime dağarcığındaki anlam derinliği (semantik) eksikliğiyle ilgilidir.

Cevap: C

2. (Prozodi): Konuşmanın duygusal tonu, hızı ve melodisi prozodi olarak tanımlanır.

Cevap: B

3. (Olgunlaşma Kuramı): Gesell'in bu kuramı, gelişimi tamamen biyolojik bir takvime bağlar.

Cevap: C

4. (Egosentrizm): Özgür'ün "Benim gördüğümü herkes görür" mantığıyla resmi kendine tutması benmerkezci düşüncenin kanıtıdır.

Cevap: C

5. (Zihinsel Temsiller): Nesnelere ve sembollerin zihinde tutabilme ve problem çözmede kullanma duyu-motor dönemin 6. alt evresidir.

Cevap: C

6. (Algı temelli düşünce): Çocuğun mantıksal kural yerine görsel algısına (yüksekliğe) takılıp kalması odaklanma/algı temelli düşüncedir.

Cevap: A

7. (İlkel refleksler): Paragrafta sırasıyla Palmar yakalama, Babinski ve Moro refleksleri anlatılmıştır. Bunlar doğuştan gelen ilkel tepkilerdir.

Cevap: C

DENEME 12 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Piaget gelişimin içten dışa (biyolojik), Vygotsky ise dıştan içe (sosyal) olduğunu savunsa da; her ikisi de çocuğun bilgiyi aktif bir şekilde inşa ettiği (Konstrüktivizm) konusunda hemfikirdir.

Cevap: B

2. (Sezgisel): İşlem öncesinin ikinci yarısında (4-7 yaş) çocuk mantıksal kurallardan ziyade, bir problemin çözümünü "sezgilerine" ve görsel algısına dayanarak açıklar.

Cevap: B

3. (Girişimcilik): 3-6 yaş aralığı (oyun dönemi), çocuğun bir işi başlatma ve sorumluluk alma isteğinin (girişimcilik) geliştiği dönemdir.

Cevap: C

4. (Olgunlaşma): Öğrenmeden bağımsız, biyolojik potansiyelin (kas-sinir sistemi) kendiliğinden ortaya çıkması olgunlaşmadır.

Cevap: C

5. Dil gelişim evreleri (agulama, mırıldanma, tek sözcük) evrenseldir; tüm kültürlerde aynı sırayı takip eder.

Cevap: B

6. (Biçim bilgisi): Kelime kökleri, ekleri (yapım ve çekim ekleri) ve bunların nasıl birleştiğiyle ilgilenen alan "Morfoloji"dir.

Cevap: B

7. Çocuğun kurduğu kısa cümleyi anlamlı bir şekilde zenginleştirerek (Genişletme stratejisi) geri sunmak dil gelişimini en iyi destekleyen yöntemdir.

Cevap: C

DENEME 13 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Öğretmen, Deniz'in kişiliğine saldırmak yerine davranışının üzerindeki etkisini ve hissettirdiklerini açıkladığı için "Ben Dili" kullanmıştır.

Cevap: B

2. Çocuğun bakım veren kişiyi güvenli bir nokta kabul edip çevreyi keşfetmeye çıkması "Güvenli Bağlanma"nın en temel ölçütüdür.

Cevap: C

3. Dewey'e göre "Okul hayata hazırlık değil, hayatın ta kendisidir. " Bu ifade ilerlemeci eğitimin temel mottosudur.

Cevap: B

4. I: Ceza korkusu (İtaat-Ceza), II: Düzenin bozulma endişesi (Kanun-Düzen), III: Karşılıklı fayda/Al-gülüm ver-gülüm (Saf Çıkarıcı).

Cevap: A

5. 3-6 yaş aralığındaki çocukların bir işi başlatma, planlama ve sorumluluk alma çabası "Girişimcilik" evresidir.

Cevap: C

6. İki özel durum (yumurta yemek ve işe gitmek) arasında, genel bir kural olmaksızın sadece zamansal yakınlık nedeniyle kurulan tek yönlü hatalı mantığa "Özelden Özele Akıl Yürütme" denir.

Cevap: C

7. Çocuk, olayları sadece kendi penceresinden ve o anki somut durum üzerinden değerlendirdiği için annesinin meşguliyetini sevgisizlik olarak yorumlar.

Cevap: E**Yazar Taktiği**

ÖSYM "Özelden Özele Akıl Yürütme" sorularını çok sever. Burada anahtar nokta şudur: Çocuk iki özel olay arasında (A oldu, o hâlde B olmalı) mantıksız bir bağ kurar. Örneğin; "Annem eve gelmedi, o hâlde akşam olmadı. " Eğer soruda "neden-sonuç" ilişkisi hatalı ve çok dar bir kapsamdaysa cevap budur. John Dewey sorularında ise "Deneyim", "Yaparak-Yaşayarak Öğrenme" ve "Demokratik Sınıf" kavramlarını seçeneklerde mutlaka ara!

DENEME 14 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Çocuğun doğrudan içinde bulunduğu çevre (okul/öğretmen) mikrosistemdir. İki mikrosistemin (aile ve okul) etkileşimi ise mezosistemdir.

Cevap: B

2. Dikkat, kısa ve uzun süreli bellek, kodlama ve geri çağırma süreçlerini inceleyen kuram Bilgi İşleme Kuramı'dır.

Cevap: C

3. Belirli davranışları veya meslekleri (yemek yapmak) bir cinsiyete (kadınlık) indirgemek Toplumsal Cinsiyet Rolü/Kalıpyarışısıdır.

Cevap: C

4. Sadece bir duruma odaklanıp diğerini görmemeye tek boyutlu düşünme; zihinsel bir işlemi geriye doğru yürütememe ise tersine çevrilemezliktir.

Cevap: A

5. Chomsky'nin "Dil Kazanım Mekanizması" Doğuşancı Yaklaşım'dır. Hem genetik hem çevreyi birleştiren ise Etkileşimci Yaklaşım'dır.

Cevap: B

6. Modelin yokluğunda, hafızadaki imgeye dayanarak yapılan taklit "Ertelenmiş Taklit"tir.

Cevap: B

7. Öfkenin asıl hedeften (baba) alınıp daha zayıf/güvenli bir hedefe (oyuncak ayı) yöneltilmesi "Yer Değiştirme"dir.

Cevap: B

Yazar Taktiği

Değerli Meslektaşım, "Mezosistem" sorularında şuna çok dikkat et: Soruda iki farklı mikrosistemin (örn: ev ve kreş) bir araya gelip bir etkileşim kurması gerekir. Eğer sadece kreşten bahsediyorsa mikrosistemdir. Ayrıca "Ertelenmiş Taklit", çocuğun sembolik düşünmeye geçtiğinin (Duyu-motor dönemin sonu) en güçlü kanıtıdır. Savunma mekanizmalarında ise "Yer Değiştirme" ve "Yansıtma" çok karıştırılır; "Yansıtma"da suç karşı tarafa atılır ("Ben değil o bana kızgın"), "Yer Değiştirme"de ise öfke başka bir nesneye/kişiyeye boşaltılır. Bu farkı bilmek sınavda net getirir!

dizgi: ktbbv

DENEME 15 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Kuralları değişmez, otorite kaynaklı ve ihlal edildiğinde mutlaka ceza gerektiren bir yapı olarak görmek "Heteronom (Dışsal) Ahlak" özelliğidir.

Cevap: C

2. Toplumsal düzenin korunması, yasaların varlığı ve "Herkes yaparsa düzen bozulur" mantığı "Kanun ve Düzen" evresidir.

Cevap: B

3. Erkek çocuğun anneye ilgi duyup babayı rakip görmesi "Oedipus Karmaşası"dır. (Kız çocuklarında Elektra).

Cevap: B

4. Çocuğun söyleneni anlaması "Alıcı Dil" kendisinin konuşması "İfade Edici Dil"dir. Anlama becerisi konuşmadan önce gelişir.

Cevap: B

5. Vygotsky'de çocuğun kendi kendine konuşarak görevini yönetmesine "Özel Konuşma" denir; bu bilişsel bir araçtır.

Cevap: B

6. Doğumdan itibaren iki dilin aynı anda ve doğal yollarla kazanılması "Eş Zamanlı (Simültane) İkidillilik"tir.

Cevap: C

7. Dış görünüşteki (saç, kıyafet) bir değişikliğin cinsiyeti de değiştireceğini sanmak, cinsiyet değişmezliğinin henüz kazanılmadığını kanıtlar.

Cevap: B

8. 1-3 yaş arası özerklik dönemidir. Bu dönemde kısıtlanan çocuk kendi yeteneklerinden kuşku duyar ve utanç hisseder.

Cevap: C

DENEME 16 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Boy/kilo artışı "Büyüme", kas ve sinir sisteminin hazır hâle gelmesi "Olgunlaşma", pratikle eylemin gerçekleşmesi "Öğrenme"dir.

Cevap: A

2. Odak noktası çocuğun kendi vücudu dışındaki bir nesneye (çingirak) bu "İkincil Döngüsel Tepki"dir.

Cevap: B

3. Gesell "Olgunlaşmacı", Chomsky ise biyolojik dil donanımını savunan "Doğuşancı" yaklaşımdır.

Cevap: B

4. Bir nesneyi başka bir şeyin yerine koyma ve "mış gibi" yapma "Sembolik İşlev" in en net göstergesidir.

Cevap: B

5. Çocuğun yardım alarak ulaşabildiği o üst kapasite sınırına "Yakınsak Gelişim Alanı" (ZPD) denir.

Cevap: B

6. Bir kavramı benzer tüm nesnelere kapsayacak şekilde sınırsızca kullanmaya "Kavram Genişletmesi" denir.

Cevap: C

7. 3-6 yaş arası girişimcilik dönemidir. Bu dönemde sürekli engellenen çocuk, yeni bir işe kalkışmaktan suçluluk duyar.

Cevap: C

8. Cansız nesnelere (poşet) insani özellikler (yorulmak) yükleme "Animizm" dir.

Cevap: B

Yazar Taktiği

Kıymetli Meslektaşım, ÖSYM sorularında "Yakınsak Gelişim Alanı" (ZPD) bir kapasiteyi, "Yapı İskelesi" (Scaffolding) ise o kapasiteye ulaşmak için öğretmenin verdiği geçici desteği ifade eder. Karıştırmamak için "kimin üzerinde durulduğuna" bak: Odak çocuksa cevap ZPD, odak öğretmenin yardımcıysa "Yapı İskelesi" dir. Ayrıca "İkincil Döngüsel Tepkiler" evresinde çocuğun amacının "nesne üzerinde bir etki yaratmak" olduğunu unutma.

KAYNAKÇA

- Aral, N. ve Baran, G. (2011). Çocuk Gelişimi. İstanbul: Ya-Pa Yayınları.
- Aydın, A. (2018). Gelişim ve Öğrenme Psikolojisi. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Bee, H. L. ve Boyd, D. (2009). Çocuk Gelişim Psikolojisi (Çev. O. Gündüz). İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Berk, L. E. (2013). Bebekler ve Çocuklar: Gelişim Öncesinden Ergenliğe (Çev. Ed. N. Işıkoğlu Erdoğan). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2024). Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli: Okul Öncesi Eğitim Programı. Ankara: MEB Yayınları.
- Oktay, A. (2002). Yaşamın Sihirli Yılları: Okul Öncesi Eğitim. İstanbul: Epsilon Yayıncılık.
- Piaget, J. (2007). Çocuğun Gözüyle Dünya (Çev. K. Sahir Sel). Ankara: Dost Kitabevi Yayınları.
- Santrock, J. W. (2014). Yaşam Boyu Gelişim (Çev. Ed. G. Yüksel). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Senemoğlu, N. (2018). Gelişim, Öğrenme ve Öğretim: Kuramdan Uygulamaya. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Trawick-Smith, J. (2014). Erken Çocukluk Döneminde Gelişim: Çok Kültürlü Bir Bakış Açısı (Çev. Ed. B. Akman). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Yavuzer, H. (2012). Çocuk Psikolojisi. İstanbul: Remzi Kitabevi.

DENEME 1 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Sevgili öğretmen arkadaşlarım, bu soruda Arda'nın en az iki yıl boyunca tuvalet kontrolünü başarıyla sağladıktan sonra, ilkokula başlama stresiyle birlikte kaka kaçırma (enkoprezis) davranışı geliştirdiğini görüyoruz. Literatürde, en az 1 yıl boyunca tuvalet kontrolü sağlandıktan sonra stres, okul değişimi gibi psikososyal etkenlerle davranışın yeniden ortaya çıkmasına İkincil (Sekonder) bozukluk denir. Eğer çocuk gelişimsel olarak bu kontrolü hiç kazanmasaydı cevap birincil olurdu. C seçeneğindeki enürezis idrar kaçırma- dır. Dolayısıyla cevabımız ikincil enkoprezistir.

Cevap: B

2. Değerli meslektaşlarım, 5 yaşındaki Selin'in annesinden ayrılırken gösterdiği aşırı tepkiler, annesinin başına kötü bir şey geleceği endişesi, yalnız uyuyamama ve somatik şikayetler (karın ağrısı) çocukluk dönemi kaygı bozukluklarının, özellikle de "Ayrılık Kaygısı Bozukluğu"nun en temel göstergeleridir. Seçeneklerde genel çatı olarak "Kaygı Bozukluğu" verildiği için doğrudan bu şıkka yönelmemiz gerekir. Davranım ya da karşıt gelme bozukluklarında temel vurgu uyumsuzluk ve kurallara başkaldırıdır, kaygı değildir.

Cevap: C

3. Sevgili öğretmenlerim, Kerem'in evde çok akıcı ve rahat konuşurken, okul gibi sosyal ortamlarda tam bir sessizliğe bürünmesi ve bu durumun bir ayı aşkın süredir devam etmesi klasik bir Seçici Mutizm (Selektif Mutizm) vakasıdır. Seçici mutizmde çocukta dil ve konuşma mekanizması sağlamdır, ancak konuşmayı belirli sosyal ortamlarda reddeder. C seçeneğinin-

deki parantez içi "Elektir fonsuzluk" ifadesi dizgisel bir harf kayması olup, kavramın aslı "Elektiv Mutizm" yani seçici konuşamazlıktır.

Cevap: C

4. Değerli öğretmen arkadaşlarım, soru kökü bizden enürezisin (idrar kaçırma) "psikososyal" etkenini istiyor. A, B, C ve E seçeneklerinde verilen mesane kapasitesi, uyku derinliği, ADH hormonu ve genetik öykü durumları tamamen biyolojik/fizyolojik etkenlerdir. D seçeneğinde yer alan "Erken yaşta başlatılan ve baskııcı/cezalandırıcı yöntemlerle uygulanan tuvalet eğitimi" ise tamamen çevre ve aile tutumuyla ilişkili psikososyal bir nedendir.

Cevap: D

DENEME 2 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Sevgili meslektaşlarım, tıpkı Deneme 1'deki 3. soruda olduğu gibi, Elif'in evde neşeli ve konuşkan olmasına rağmen okulda 3 aydır hiç konuşmaması, isteklerini işaretlerle belirtmesi bize yine konuşmanın seçici olarak sınırlandırıldığını gösterir. Çocuğun dil becerilerinde ya da işitmesinde hiçbir sorun yoktur. Bu tablo bizi doğrudan Selektif (Seçici) Mutizm tanısına götürür.

Cevap: B

2. Değerli öğretmenlerim, Mert'in son 6 aydır sergilediği başkalarına fiziksel saldırganlık, hayvanlara eziyet etme, mala zarar verme, kuralları sistematik ihlal etme ve en önemlisi "pişmanlık duymama" belirtileri Davranım Bozukluğunun (Conduct Disorder) tanı ölçütleridir. Karşıt Gelme

Bozukluğunda daha çok sözel direnç ve inatlaşma varken, Davranım Bozukluğunda doğrudan canlılara ve eşyalara yönelik ağır saldırganlık ve hak ihlali bulunur.

Cevap: C

3. Sevgili öğretmen arkadaşlarım, çocukla iletişimde net ve sağlıklı dil; tehdit, rüşvet veya duygu sömürsü içermeyen, çocuğa tam olarak ne yapması gerektiğini ve bunun sonucunu açıkça belirten dildir. B seçeneğindeki “Ondaki oyuncakları sepetine koyarsan salonda oyun oynamaya devam edebiliriz” ifadesi, sınırları ve koşulu son derece net, suçlayıcı olmayan, sağlıklı bir iletişim örneğidir. Diğer seçenekler tehdit veya suçlama içerir.

Cevap: B

4. Değerli meslektaşlarım, tikler ile stereotipik hareketleri (alışkanlık ritüellerini) ayırt ederken şuna dikkat etmeliyiz: Tikler tamamen istem dışıdır, ani ve hızlıdır. Alışkanlıklar/ritüeller ise genellikle belli bir amaca yönelmiş gibi duran (örn. sallanma, parmak şıklatma), daha ritmik, daha koordineli ve tiklere kıyasla daha uzun süreli hareketlerdir. Bu yüzden E seçeneğindeki ayırt edici özellik klinik olarak doğrudur.

Cevap: E

DENEME 3 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Sevgili öğretmenlerim, 6 yaşındaki Can'ın gelişim süreci boyunca “hiçbir zaman” dışkı kontrolünü sağlayamamış olması ve bebekliğinden beri bu durumun sürmesi, bozukluğun Birincil (Primer) Enkoprezis olduğunu gösterir. Eğer kontrol sağlandıktan sonra başlasaydı ikincil olurdu. Nörolojik bir sorun olmadığı için de durum fonksiyonel/psikolojiktir.

Cevap: B

2. Değerli arkadaşlar, I. öncülde seslerin, hecelerın tekrarlanması ve konuşma akışının bozulması tanımlanmıştır ki bu durum hepimizin bildiği üzere Kekemeliktir (Akıcılık Bozukluğu). II. öncülde ise seslerin çıkarılmaması veya birbirinin yerine kullanılması (“kapı” yerine “tapı”) durumu ses sistemindeki hataları barındıran Fonolojik Bozukluk (veya geniş anlamıyla artikülasyon/konuşma sesi bozukluğu) kapsamındadır. Sıralama Kekemelik - Fonolojik Bozukluk olmalıdır.

Cevap: A

3. Sevgili öğretmenlerim, uykunun derin evresinde (Non-REM) gerçekleşen, çocuğun yataktan kalkıp boş bakışlarla dolaşması, karmaşık işler yapması, uyandırılmasının güç olması ve uyandıığında hiçbir şey hatırlamaması durumuna literatürde Somnambulizm, yani Uyurgezerlik adı verilir. Gece terörü ile karışabilir ancak gece teröründe yataktan kalkıp dolaşmaktan ziyade yataкта çığlık atma ve yoğun korku atağı ön plandadır.

Cevap: B

4. Değerli meslektaşlarım, 4 yaşındaki bir çocuğun geceleri uykuya direnme için sürekli su istemesi, anneyi yanına çağırması okul öncesi dönemde çok sık karşılaşılan bir durumdur. Bu yaş dönemindeki çocukların zihninde uyku, ebeveyn ve dış dünyadan bir kopuş, bir ayrılık olarak algılanır. Dolayısıyla bu direncin temelinde yatan en güçlü psikososyal neden ayrılık kaygısı ve ebeveynle bağ kurma, güveni tazeleme ihtiyacıdır.

Cevap: C

DENEME 4 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Otizm Spektrum Bozukluğu'nun (OSB) iki temel tanı ölçütü vardır: 1) Sosyal etkileşim ve iletişimde sınırlılık (I. öncüldeki göz teması kuramama, isme bakmama), 2) Sınırlı, tekrarlayıcı davranışlar ve rutinelere aşırı bağlılık (III. öncüldeki stereotipik hareketler). II. öncüldeki normal zekaya rağmen okuma-yazmada geride kalma ise "Özgül Öğrenme Güçlüğü"nü (Disleksi) tanıdır. Bu yüzden cevap I ve III'tür.

Cevap: C

2. DEHB'li çocuklarda dürtüsellik, sırasını bekleyememe, aşırı motor hareketlilik ve yönergeleri takip edememe en tipik özelliklerdir. Ancak B seçeneğinde verilen "Dikkatini tek bir odak noktasına uzun süre yöneltme ve derinleşme" durumu DEHB olan çocukların genel klinik tablosuyla tamamen zıttır; çünkü bu çocuklar dikkatlerini uzun süre sürdürmekte ciddi güçlük yaşarlar.

Cevap: B

3. Soru kökünde ruhsal süreçlerin biyolojik temellerine ve özellikle "ilaçların beyin kimyası üzerindeki etkilerine" vurgu yapılmıştır. Çocuk ruh sağlığında ağır vakalarda tıbbi ve ilaçla müdahalelerin temelini oluşturan, psikoloji ile farmakolojiyi (eczacılık/ilâç bilimi) birleştiren bu disipline Psikofarmakoloji adı verilir.

Cevap: C

4. Bruner'e göre 0-6 yaş arası çocuklar dünyayı eylemlerle ve imgelerle algırlar. Bu dönemde (özellikle ilk çocuklukta) mülkiyet kavramı ve "benmerkezcilik" nedeniyle çocukların başkasına ait bir oyuncuğu izinsiz alması gelişimsel olarak normal bir du-

rumdur, bir "davranış bozukluğu" (hırsızlık vb.) olarak değerlendirilemez. Ancak kronik tikler (B), 4 yaşından sonra enkoprezis (C), kekemelik (D) ve kalıcı parmak emme (E) bu yaş döneminde klinik birer takip gerektirir.

Cevap: A

DENEME 5 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. 7 yaşındaki Kerem'in sergilediği ani, tekrarlayıcı, ritmik olmayan, bir amaca hizmet etmeyen göz kırpması, omuz silkme gibi kas hareketleri literatürde Tik Bozuklukları başlığı altında incelenir. Tiklerin en tipik özelliklerinden biri stres anında artmaları, uyku esnasında ise tamamen ortadan kaybolmalarıdır. Soruda bu ayırt edici nokta çok güzel vurgulanmıştır.

Cevap: C

2. Ayşe'nin yaşadığı travmatik olayın (depremin) üzerinden "üç ay" gibi uzun bir süre geçmesine rağmen kabuslar, olayı oyunda yeniden yaşama, irkilme ve kaçınma davranışları devam etmektedir. Eğer bu belirtiler olaydan sonraki ilk 1 ay içinde sınırlı kalsaydı Akut Stres Bozukluğu derdik. Süre 1 ayı geçtiği için tablo kesin olarak Travma Sonrası Stres Bozukluğu (TSSB) haline gelmiştir.

Cevap: C

3. Bir önceki sorunun tam tersi bir mantıkla karşı karşıyayız. Yangın olayının hemen ardından çocukta yoğun korku ve disosiyasyon (çevreyi tanıyamama) başlamış, ancak bu belirtiler iki hafta içinde (yani 1 aydan kısa sürede) tamamen ortadan kalkmıştır. Travmatik bir olay sonrası ilk günlerde başlayan ve 1 ay içinde sönümlenen bu tabloya Akut Stres Bozukluğu tanısı konur.

Cevap: A

4. DEHB'de "Aşırı Hareketlilik/Dürtüsellik" ile "Dikkat Eksikliği" boyutlarını karıştırmak gerekir. A, B, D ve E seçeneklerindeki davranışlar tamamen motor hareketlilik veya dürtü kontrolü (sirasını bekleyeme, söz kesme) ile ilgilidir. Ancak C seçeneğindeki "Dışarıdan gelen uyarılarla dikkatin çabuk dağılması" durumu, adından da anlaşılacağı üzere doğrudan Dikkat Eksikliği boyutunun bir belirtisidir.

Cevap: C

Yazar Taktiği

- TSSB vs. Akut Stres: Soru metnindeki süreye bak; 1 ayı geçtiyse TSSB, 1 ayın altındaysa Akut Stres'tir.

DENEME 6 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Can'ın zihnini kurcalayan "ellerim kirli, mikrop kaptım" düşüncesi bir obsesyon (takıntı); bu rahatsız edici düşünceyi rahatlatmak için yaptığı "ellerini yedi kez belirli sırayla yıkama" eylemi ise bir kompulsiyon (zorlantı/yineleyici davranış) örneğidir. İkisinin bir arada bulunduğu bu klinik tabloya Obsesif Kompulsif Bozukluk (OKB) diyoruz.

Cevap: B

2. Bu çocuktaki kaygı belirli bir nesneye (köpek fofisi vb.) ya da belirli bir duruma (annesinden ayrılma) yönelik değildir. Sağlık, okul başarısı, hava durumu gibi yaşamın geneline yayılmış, odağı olmayan, "her an en kötüsü olacaktı" hissiyle giden bu sürekli kaygı durumuna Yaygın Kaygı Bozukluğu (Generalized Anxiety Disorder) adı verilir.

Cevap: C

3. Selin Öğretmen aileye kesin teşhis koyarak ("kesinlikle Hiperaktivite var") uzman rolü çalmış ve sınırlarını bilme/yeterlilik ilkesini çiğnemiştir. Durumu diğer velilere anlatarak gizlilik ilkesini ihlal etmiş, o çocukla oynamalarını tavsiye ederek mesleki etik ve profesyonellik/ayrımcılık yapmama sınırlarını aşmıştır. Bu yüzden ihlal edilen öncelikli ilkeler A seçeneğinde doğru verilmiştir.

Cevap: A

4. Bireyin isteği dışında gerçekleşen, ritmik olmayan, ani, hızlı motor veya vokal kas kasılmalarına Tik Bozukluğu dendiğini daha önce konuşmuştuk. Soru kökünde bu durumun Türkçe literatürdeki karşılığı olan "istenç dışı devinim bozukluğu" ifadesi kullanılarak akademik derinlik sağlanmıştır.

Cevap: B

DENEME 7 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Nörogelişimsel bozukluklar (Otizm, DEHB, Özgül Öğrenme Güçlüğü vb.) tamamen beyin gelişimi ve merkezi sinir sistemiyle ilgili biyolojik-genetik tabanlı bozukluklardır. Bu yüzden B seçeneğinde iddia edildiği gibi "Çevresel stres faktörleri ortadan kalktığında tamamen iyileşme göstermesi" söz konusu değildir. Çevre düzenlemesi işlevselliği artırır ama bozukluğu tamamen yok etmez. Yaşam boyu sürme eğilimindedirler.

Cevap: B

2. DSM-5 sınıflama sisteminde Otizm (A), DEHB (B), Özgül Öğrenme (C) ve Zihinsel Engel (E) doğrudan "Nörogelişimsel Bozukluklar" çatısı altındadır. Ancak Ayrılık Kaygısı Bozukluğu (D), nörogelişimsel bir bozukluk olmayıp, DSM-5'te "Kaygı Bo-

zuklukları" (Anxiety Disorders) ana başlığı altında sınıflandırılmıştır.

Cevap: D

3. Çocukların sadece o anki stres faktörüne bağlı olarak gösterdikleri, süreklilik taşımayan, anlık vücut kasılması ve huzursuzluk gibi durumsal tepkilere çocuk ruh sağlığında Akut Gerginlik adı verilir. Kronikleşmediği ve duruma bağlı olduğu için patolojik bir bozukluktan ziyade anlık bir savunma/gerilim tepkisidir.

Cevap: B

4. Tırnak yeme gibi alışkanlık bozukluklarında çocuğun ellerine acı oje sürmek, elini bağlamak, çocuğu cezalandırmak veya korkutmak tamamen sakıncalı ve yanlış yöntemlerdir. Bu tür baskıcı yaklaşımlar çocuktaki mevcut kaygıyı daha da tırmandırır ve davranışın kökleşmesine ya da başka bir alana (örn. alt ıslatma) kaymasına neden olur. Doğru yaklaşım altta yatan nedeni bulmaktır.

Cevap: B

DENEME 8 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Kompulsiyon (zorlantı), takıntılı düşüncenin yarattığı kaygıyı azaltmak için yapılan motor veya zihinsel eylemlerdir. A seçeneğinde verilen "Odadan çıkarken kapı koluna her seferinde belirli bir sayıda dokunma" davranışı, çocuğun içsel bir rahatsızlığı yatıştırmak için sığındığı basmakalıp, törensel bir kompulsiyon örneğidir. Diğer seçenekler kaygı, korku veya normal gelişimsel tepkilere aittir.

Cevap: A

2. Okul öncesi dönem yeme bozukluklarının (kaçıngan yeme, pika, ruminasyon vb.) psikososyal kökenleri incelendiğinde, ço-

cuğun en birincil çevresi olan anne ile kurduğu bağ öne çıkar. Anneden gelen aşırı baskı, katı tutum veya anne-çocuk arasındaki çatışmalı, güvensiz ilişki çocuğun yeme reddi veya yeme bozukluğu gelişmesindeki en temel psikososyal etkidir.

Cevap: A

3. DSM-5'e göre bir çocuğa Enkoprezis (dışkı kaçırma) tanısı konabilmesi için çocuğun kronolojik (takvim) yaşının en az 4 olması şarttır (Enürezis için bu sınır 5'tir). Enkoprezis genellikle gündüzleri gerçekleşir (B yanlıştır), organik bir hastalığa bağlı olmamalıdır (C yanlıştır) ve tanı kriterlerinde sıklık en az 3 ay boyunca ayda 1 kez olmasıdır (D yanlıştır). Doğru bilgi A seçeneğinde verilmiştir.

Cevap: A

4. Aniden ortaya çıkan, hızlı, yinelenen, ritmik dalgalanma göstermeyen (ritmik olmayan) ve basmakalıp olan motor hareketler veya ses çıkarmalar "Tik Bozukluğu"nun literatürdeki en net ve temel tanımıdır. Stereotipik hareket bozukluğu ile karıştırmayınız; stereotipler daha ritmik ve amaca yönelikmiş gibi duran hareketlerdir.

Cevap: A

DENEME 9 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Evde özel gereksinimli bir çocuk olduğunda ebeveynler farkında olmadan sağlıklı gelişen çocuğa çok erken yaşta büyük sorumluluklar yükleyebilirler. Sağlıklı gelişen kardeşe taşınamayacağı kadar büyük bir bakım sorumluluğu yüklemek (B seçeneği), onun kendi çocukluğunu yaşamasını engeller ve ruh sağlığını tehlikeye atar. Bu yüzden bu tutum oldukça yanlış ve sakıncalıdır.

Cevap: B

2. Yas sürecindeki bir çocuğa babasının “uzun bir yolculuğa çıktığı” ya da “uyuduğu” gibi soyut yalanlar söylemek çocukta terk edilme korkusu veya uykuya karşı yoğun fobi geliştirir. Yapılması gereken en terapötik yaklaşım, D seçeneğinde belirtildiği gibi, çocuğun sorularına dürüst, somut ve yaşına uygun yanıtlar vererek acısını ve duygusunu yaşamasına, ağlamasına izin vermektir.

Cevap: D

3. 8 yaşındaki Cem’in kurallara uymaması, otoriteye direnmesi, çabuk öfkelenmesi ama bu eylemlerin ağır şiddet, hırsızlık veya hayvanlara eziyet gibi başkalarının temel haklarını çiğneyecek boyutta olmaması bizi doğrudan “Karşıt Olma Karşı Gelme Bozukluğu”na götürür. Eğer bu sınırlar aşıp ağır suçlar ve fiziksel şiddet işin içine girseydi cevap “Davranım Bozukluğu” olurdu.

Cevap: B

4. DSM-5’e göre hem motor (göz kırpma) hem de vokal (boğaz temizleme) tiklerin bir arada görüldüğü durumlarda aklımıza Tourette Bozukluğu gelir. Ancak Tourette tanısı için bu tiklerin en az 1 yıldır kesintisiz devam ediyor olması gerekir. Vakada süre henüz iki ay (1 yıldan kısa) olarak belirtildiği için tanı kesinlikle “Geçici İstençdisi Devinin (Tik) Bozukluğu” olmalıdır.

Cevap: B

DENEME 10 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Mert’in zekası tamamen normal olmasına ve herhangi bir görme/işitme kaybı olmamasına rağmen okuma hızı, harfleri tanıma ve kelime çözümlemede yaştlarının gerisinde kalması, nörogelişimsel bir

bozukluk olan “Özgül Öğrenme Güçlüğü”-nün (özel adıyla Disleksi / Okuma Bozukluğu) en klasik tanımıdır.

Cevap: B

2. 5 yaşındaki bu çocuk ölen hayvanın uyanacağını ve yemek yiyeceğini düşünmektedir. Bu durum, çocuğun ölümün ardından tüm biyolojik ve hayati fonksiyonların tamamen durduğunu, yani ölümün “işlevselliğin Bitmesi” (Non-functionality) boyutunu henüz kavrayamadığını gösterir. Geri dönüşmezlik (ölünen geri gelmez) boyutuyla karıştırılabilir ancak “karnı acıkmıştır, neden yemek yemiyor” vurgusu doğrudan hayati işlevlerin durmasıyla ilgilidir.

Cevap: D

3. Canan’ın tanımadığı ortamlarda yargılanacağı, gülünç duruma düşeceği endişesiyle kimseyle konuşmaması ve odak noktası olmaktan kaçınması, toplumsal ortamlarda belirginleşen “Toplumsal (Sosyal) Kaygı Bozukluğu”nun (Sosyal Fobi) göstergesidir. Temel anahtar kelime “olumsuz değerlendirilme ve rezil olma korkusu”dur.

Cevap: B

4. Yutulan yiyeceklerin mideye indikten veya yutulduktan sonra organik bir neden olmaksızın tekrar ağza getirilmesi, yeniden çiğnenmesi, yutulması veya tükürülmesi eylemine, yani tıbbi adıyla geviş getirme bozukluğuna “Ruminasyon Bozukluğu” adı verilir. Pika boya, toprak gibi besin dışı maddeleri yemektir.

Cevap: C

DENEME 11 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Bireyin saç, kaş veya kirpik gibi kendi vücut kıllarını belirgin bir kayıp oluşturacak derecede yineleyici bir şekilde koparması ve bu eylemi yapmadan önce yoğun bir içsel gerginlik, yaptıktan sonra ise rahatlama hissetmesi durumuna literatürde "Trikotillomani" (Saç Koparma Bozukluğu) adı verilir. Dürtü kontrol bozuklukları arasında yer alır

Cevap: A

2. Çocukluk çağı depresyonunun en önemli ayırt edici özelliklerinden biri "irritabilite" yani kolay kızma, hırçınlık, çabuk öfkelenme ve huzursuzluktur. Çocuklar içsel mutsuzluklarını yetişkinler gibi söze dökmedikleri için bunu dışarıya hırçınlık ve davranış problemi olarak yansıtırlar. Bu durum çocukluk depresyonunun en tipik maskesidir.

Cevap: B

3. Otizm (I) nörogelişimsel ağır bir klinik bozukluktur. Ancak çocukluk çağı masturbasyonu (II) çocuğun kendi bedenini keşfetme sürecinin doğal bir parçası olabileceği gibi, parmak emme (III) de belirli yaş sınırları içinde (özellikle 3-4 yaşa kadar ve sonrasında sıklığı azalarak) bir rahatlama aracı, geçici bir alışkanlıktır. Bunlar tek başına patoloji değildir. Bu yüzden cevap II ve III'tür.

Cevap: C

4. Zeka geriliği tanısında iki temel ayak vardır: Birincisi zihinsel işlevlerde eksiklik (IQ < 70), ikincisi ise bireyin bağımsız yaşamasını sağlayan iletişim, öz bakım, sosyal beceriler gibi "Uyumsal İşlevler"de (Adaptive Functioning) belirgin yetersizliklerin bulunmasıdır. Sadece zekâ testi skoruyla tanı konulamaz, uyumsal alan şarttır.

Cevap: C

DENEME 12 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Aniden gelen yoğun korku atakları ve bu atakların tekrarlayacağı endişesiyle gelişen "beklenti kaygısı" (ya yine olursalar fofisi) "Panik Bozukluğu"nun (Panic Disorder) kalbidir. Çocuk atak geçireceği korkusuyla yalnız kalamaz veya kaçınma davranışları geliştirir.

Cevap: B

2. 4 yaşındaki bir çocuğun toprak, kağıt, boya kalemi ucu, kireç gibi besleyici değeri olmayan ve besin maddesi sınıfına girmeyen maddeleri en az 1 ay (vakada iki ay denmiş) süreyle düzenli olarak yemesi durumuna "Pika" adı verilir. Gelişimsel düzeyle uyumsuzdur ve kültürel bir dayanağı yoktur.

Cevap: C

3. Bu soruda yine "Karşıt Olma Karşı Gelme Bozukluğu" ile "Davranım Bozukluğu" arasındaki o ince çizgi ölçülmüştür. Çocuk inatçıdır, kuralları sorgular, ödev yapmaz, başkalarını suçlar ama "ağır bir fiziksel şiddet, hırsızlık veya başkalarının haklarına tecavüz içermez." Bu durum bizi net bir şekilde "Karşıt Olma Karşı Gelme Bozukluğu"na götürür.

Cevap: B

4. Herhangi bir maddi çıkar, intikam veya ideolojik amaç gütmeyen, sadece içsel gerginliği boşaltmak amacıyla kasıtlı olarak yangın çıkarma dürtüsüne karşı koyamama durumuna "Piromani" (Yangın Çıkarma Hastalığı) denir. Dürtü kontrol bozukluklarından. Kleptomani çalma dürtüsüdür.

Cevap: C

DENEME 13 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. 7 yaşındaki çocuk sadece okul saatlerinde yani “gündüz vakti” idrar kaçırmaktadır. Evde veya gece uykusunda bu sorun yoktur. Gece kaçırmalarına enürezis noktürnal denirken, gündüz uyanırken gerçekleşen idrar kaçırmaya vakalarına “Enürezis Diürnal” adı verilir. Organik bir bağ bulunmadığı için fonksiyoneldir.

Cevap: B

2. Bu soruda sınırların aşıldığını görüyoruz. Çocuk arkadaşının eşyasını gizlice almakta, kasten çocukları ağlatmakta, pişmanlık duymamakta ve en önemlisi hayvanlara (kedilere) zarar vermeye çalışmaktadır. Hak ihlali, empati yoksunluğu ve fiziksel şiddet/zalimlik eğilimi tabloyu kesin olarak “Davranım Bozukluğu” yapar.

Cevap: B

3. Evdeki eşyaların düzeninin değişmesine aşırı tepki göstermek (aynılıkta ısrar), kendi etrafında dönmek (stereotipik hareket), akranlarıyla sosyal etkileşime girmemek ve oyuncakların sadece bir parçasına (arabanın tekerleğine) saatlerce odaklanmak “Otizm Spektrum Bozukluğu”nun (OSB) en karakteristik erken çocukluk dönemi belirtileridir.

Cevap: B

4. Kübler-Ross’un Aşamalı Yas Modeli’ne göre çocuk babasının vefatını önce reddetmiş (İnkar), ardından “Neden benim babam gitti?” diyerek öfkesini oyuncak fırlatarak dışa vurmuştur. Bu “Neden ben?” isyanı ve saldırganlık eğilimi yas sürecinin “Öfke” evresine aittir.

Cevap: B**DENEME 14 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ**

1. Bir gencin gerçekte normal bir görünümüne sahip olmasına rağmen, vücudundaki hayali bir kusurla (örn. burnunun aşırı eğri olduğunu düşünmesi) takıntılı derecede uğraşması, sürekli aynaya bakması ve estetik operasyon istemesi tablosuna “Beden Dismorfik Bozukluğu” (Dismorfofobi) adı verilir. Kişi beden imajından aşırı hoşnutsuzdur.

Cevap: B

2. “Ölüm, özgürlük, yalnızlık ve anlamsızlık” kavramlarını insanın en temel varoluşsal kaygıları olarak gören; psikolojik sorunların kökeninde yaşamın anlamlandırılmamasını ve sorumluluktan kaçmayı bulan, merkezine “yaşama anlam katma ve kendini gerçekleştirme”yi alan psikolojik kuram “Varoluşçu Kuram”dır (Existential Therapy).

Cevap: C

3. Ağır bir sınav kaygısı ve başarı baskısı (psikolojik çatışma) yaşayan çocuğun aniden bacalarının tutmaması (felç/hareket kaybı) gibi nörolojik bir semptom göstermesi, ancak yapılan testlerde hiçbir tıbbi bulgu bulunamaması klasik bir “Konversiyon Bozukluğu” (Dönüştürme Bozukluğu) vakasıdır. Zihindeki ağır psikolojik stres, bedensel bir işlev kaybına “dönüştürülmüştür”.

Cevap: A

4. Kübler-Ross modelinde annesini kaybeden çocuğun haberi ilk aldığı anda sanki hiçbir şey olmamış gibi oynamaya devam etmesi ve “Annem birazdan marketten gelecek” demesi, zihnin acı gerçekle yüzleşmeyi reddettiği ilk aşama olan “İnkâr” (Denial) evresidir.

Cevap: C

DENEME 15 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Geçmişinde ağır duygusal ihmal öyküsü olan 4 yaşındaki bir çocuğun, bakım verenlerinden ayrılırken tepki vermemesi, canı yandığında kimseden destek ve teselli aramaması ve şefkate karşı duygusal olarak içine kapanık, donuk kalması "Reaktif Bağlanma Bozukluğu"nun (Tepkisel Bağlanma) en tipik klinik tablosudur. Çocuk kimseyle güvenli bağ kuramaz.

Cevap: B

2. Can'ın sürekli karın ağrısı ve mide bulantısı şikayeti yaşaması, doktorların hiçbir organik neden bulamaması ve Can'ın bu fiziksel belirtiler üzerine aşırı derecede endişelenip hayatını (okula gitmeyerek) kısıtlaması "Somatik Belirti Bozukluğu"dur. Konversiyonla karıştırmayınız; konversiyonda felç, körlük gibi net bir duyu/hareket kaybı varken, somatik belirti bozukluğunda ağrı, sızı ve yoğun hastalık endişesi ön plandadır.

Cevap: A

3. Bir bireyin hiçbir maddi ihtiyacı veya kişisel değeri olmamasına rağmen, sadece içindeki dürtüsel gerginliği azaltmak amacıyla nesnelere çalmaya yönelik güçlü bir istek duyması ve çalma eyleminden sonra rahatlaması durumuna "Kleptomani" (Çalma Hastalığı) denir.

Cevap: B

4. Bir davranışın bozukluk sayılması için yaş dönemine uygun olmaması gerekir. Okul öncesi dönemde (özellikle 5 yaş civarında) çocukların karanlıktan, hayali canavarlardan veya hayaletlerden korkması gelişimsel olarak tamamen normal ve geçici kabul edilir; çünkü bu dönemde hayal güçleri çok yoğundur ve animizm (canlandırıcılık) etkilidir. Ancak B, C, D ve E seçenekleri yaş dönemi ölçütlerini aşan klinik durumlardır.

Cevap: A

KAYNAKÇA

- Bu bölümde yer alan brans denemeleri ve soru analizleri, aşağıdaki temel akademik kaynaklar ve güncel klinik rehberler referans alınarak oluşturulmuştur:
- American Psychiatric Association (APA). (2013). Ruh Sağlığı Bozukluklarının Tanısal ve İstatistiksel El Kitabı (DSM-5). (E. Köroğlu, Çev. Ed.). Ankara: Hekimler Yayın Birliği. (Tüm tanı kriterleri ve bozukluk sınıflandırmaları için temel referans).
- Aydın, A. (2020). Çocuk Ruh Sağlığı. Ankara: Anı Yayıncılık. (Gelişimsel bozukluklar ve çocukluk çağı uyum sorunları üzerine akademik temel).
- Bakırcıoğlu, R. (2018). Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı. Ankara: Anı Yayıncılık. (Psikolojik kuramlar ve vaka analizleri üzerine çalışma).
- Kübler-Ross, E. (2014). Ölüm ve Ölmek Üzerine. (B. Onur, Çev. Ed.). İstanbul: Pegasus Yayınları. (Aşamalı yas süreci modeli soruları için temel kaynak).
- Milli Eğitim Bakanlığı (MEB). (2024). Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli: Okul Öncesi Eğitim Programı. Ankara. (Öğretmen yaklaşımları ve program uyumu için yasal dayanak).
- Öğretmenlik Alan Bilgisi Testi (ÖABT). (2016-2025). Okul Öncesi Öğretmenliği Çıkmış Sorular Arşivi. (Soru kökü dili ve çeldirici stratejileri için teknik analiz).
- Öztürk, M. O. ve Uluşahin, A. (2016). Ruh Sağlığı ve Bozuklukları. Ankara: Bayt Yayıncılık. (Psikopatoloji ve klinik tanımlar için ana referans).
- Yavuzer, H. (2019). Çocuk Psikolojisi. İstanbul: Remzi Kitabevi. (Ebeveyn tutumları ve gelişimsel dönem korkuları üzerine çalışma).
- Zemore, S. E. ve Ajzen, I. (2014). Davranış Bilimleri ve Kuramsal Yaklaşımlar. (Akademik derleme).

DENEME 1 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Okul öncesi kitaplarda dış yapı; boyut, kağıt, harf, resimleme, mizanpaj, kapak ve cilt gibi unsurları kapsar. E seçeneğinde belirtilen ciltleme tekniğinin amacı resim kurgusunu tahmin ettirmek değildir; cildin asıl görevi kitabın dayanıklılığını sağlamak ve sayfaların dağılmasını önlemektir. Resimlerin kurguyu tahmin ettirmesi dış yapı değil, iç yapı (içerik) özelliğidir.

Cevap: E

2. Resimli öykü kitapları, kavram kitapları, çizgi filmler ve sessiz kitaplar belirli bir kurgu, anlatım veya estetik değer taşıdıkları için edebiyat ürünü/materyali sayılırlar. Ancak eşleştirme kartları, edebi bir metin veya kurgu barındırmayan, daha çok bilişsel eşleme ve görsel algı geliştirmeye yönelik "eğitici oyuncak/araç-gereç" statüsündedir.

Cevap: C

3. Bilmeceler ve tekerlemeler "ritmik ve uyaklı" yapılarıyla çocukta şiirsel bir temel oluşturur (I). Bilmeceler özellikle zihinsel analiz ve parça-bütün ilişkisi için kullanılırken, her iki tür de ezberlenip topluluk önünde söylendiğinde çocuğun öz güvenini ve belleğini güçlendirir (III). Öncül-lerde verilen tüm maddeler okul öncesi dönemde bu türlerin kullanım amaçlarını kapsar.

Cevap: E

Yazar Taktiği

- Soruda "Dış Yapı" diyorsa sadece kitabın fiziksel özelliklerine (kağıt, kapak, harf, boyut) bak! Eğer resimlerin metinle uyumu, karakter analizi veya iletilen mesaj gibi konulardan bahsediyorsa bu "İç Yapı"dır.
- Ayrıca unutmam; eşleştirme kartları harika birer materyaldir ama bir "edebiyat eseri" değildir!

DENEME 2 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Tekerlemelerin giriş kısmında yer alan, dinleyiciyi masalın dünyasına hazırlayan, tekerleme geleneğinin en renkli ve abartılı kısmına "Tören" veya diğer adıyla "Döşeme" denir. Sayışma oyun başında ebe seçmek için, yakıştırmaca birine takılmak için, yanılmaca ise telaffuz becerisi (dil dolanması) için kullanılır.

Cevap: D

2. Nitelikli çocuk edebiyatı ürünlerinde karakterler "kusursuz" veya "didaktik" (süreklili ders veren) olmamalıdır. Çocuğun karakterle bağ kurabilmesi için kahramanın hata yapabilen, deneyen ve süreç içerisinde öğrenen bir yapıda olması gerekir. İdealize edilmiş ve hatasız karakterler çocuğun gerçeklik algısıyla örtüşmez.

Cevap: D

3. ABC Kitapları, genellikle her harfi temsil eden bir nesnenin veya canlının resmi ve isminin yer aldığı kitaplardır. Bu kitapların temel amacı çocuğa okuma-yazma öğretmek değil; harflerin seslerini fark ettirmek, kelime dağarcığını geliştirmek ve ses-sembol ilişkisine dair bir aşinalık kazandırmaktır.

Cevap: B

Yazar Taktiği

- Sınavda karşına "Tören" kelimesi çıkarsa hemen "Masalın kapısı" olduğunu hatırla! Masal anlatıcısı bu bölümle dinleyiciyi masalın büyüdü dünyasına davet eder.
- Karakter sorularında ise "öğretici/nasihat edici" seçeneklerden uzak dur; çocuk edebiyatı ders vermez, sezdirir ve hissettirir!

DENEME 3 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. 0-2 yaş bebeklik döneminde görsel algı henüz gelişim aşamasındadır. Bu nedenle bebek kitaplarında C seçeneğinde belirtildiği gibi; nesnelere belirgin konturlara sahip olması, canlı ve kontrast renklerin kullanılması ve en önemlisi bebeğin tanıdığı somut objelerin (top, kedi, emzik gibi) resmedilmesi gerekir. Karmaşık, detaylı veya soyut çizimler bu dönem için uygun değildir.

Cevap: C

2. Özel amaçlı kitaplar; boşanma (A), kardeş kıskançlığı (B), ölüm (C), alt ıslatma veya hastalık (E) gibi çocuğun baş etmekte zorlanabileceği "hassas" konuları işler. Ancak mevsim değişimleri (D), genel bir doğa olayıdır ve bilgilendirici veya edebi kurgu çerçevesinde her kitapta yer alabilir; spesifik bir gelişimsel kriz veya "özel amaç" kategorisine girmez.

Cevap: D

3. Okul öncesi dönemde çocukların işlem öncesi dönemde (somut düşünme) olduğu unutulmamalıdır. Bu yüzden A seçeneğinde belirtilen "yoğun mecaz ve soyut deyim" kullanımı çocuk için anlamlandırılmaz bir durumdur. Dilin sanatlı olması istenir ancak bu sanatlı yapı mecazlarla değil; ses tekrarları, ritim ve kelime seçimiyle (duru anlatımla) sağlanmalıdır.

Cevap: A

DENEME 4 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Bir öykünün giriş bölümünde yer, zaman ve karakterler tanıtilir (III). Gelişme bölümü ise çatışmanın, yani "sorunun" ortaya çıktığı ve kahramanın bu sorunu çözmek için çabaladığı (I ve II) bölümdür. Düşümün nasıl çözüldüğü ve olayın nasıl bittiği ise sonuç bölümüne aittir (IV). Bu yüzden I ve II gelişme bölümüne odaklanır.

Cevap: B

2. 0-2 yaş arasındaki çocuklar çevrelerini tanıma aşamasındadır. Objelerin isimlerini öğrenme, renkleri ve şekilleri ayırt etme bu dönemin temel işidir. Tanıma ve algılama kitapları, çocuğun çevresindeki nesnelere tek tek, somut ve net görsellerle sunarak zihinsel gelişimi destekler. Notlarında belirttiğin "yakın çevrenin tanıtıldığı, cümlelerin kısa olduğu" yapı tam olarak budur.

Cevap: B

3. Fabllar, okul öncesinde karakter eğitimi ve mantık kurma için çok değerlidir. Ancak C seçeneğinde belirtilen "karmaşık ve soyut felsefi çıkarımları analiz etme" bu yaş grubunun (özellikle işlem öncesi dönemin) bilişsel kapasitesinin çok üzerindedir. Çocuklar fabllardan basit dersler çıkarabilirler ama derin analizler bu dönemin özelliği değildir.

Cevap: C

Yazar Taktiği

- *Bölüm sorularında karıştırma! Giriş = Kim, Nerede, Ne zaman?*

Gelişme = Sorun ne, kahraman ne yaptı?

Sonuç = Nasıl bitti?

- *Ayrıca unutma; 0-2 yaşın kralı "Tanıma" ve "Algılama" kitaplarıdır. Çocuk dünyayı bu kitaplarla isimlendirir.*

- *Fabllarda ise "ahlak dersi" sizi yanıltmasın; biz çocuklara felsefe yap-tırmıyoruz, sadece temel değerleri (yardımlaşma, dürüstlük gibi) sevdi-riyoruz!*

DENEME 5 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Türk çocuk edebiyatının en köklü isimlerinden biri olan Cahit Uçuk, özellikle *Türk İnkizleri* adlı eseriyile dünya çapında tanınmış ve Hans Christian Andersen Onur Listesi'ne girerek büyük bir başarıya imza atmıştır. Bu başarısı ve çocuk edebiyatına katkıları nedeniyle "Edebiyatın Nobel'i"ne atıfta bulunulan Onur Belgesi ile ödüllendirilmiştir.

Cevap: B

2. Öyküdeki karakterlerin tanıtılması, mekân ve zamanın belirlenmesi ve tüm bu bileşenlerin bir olay örgüsü içinde mantıklı bir tasarımla sunulmasına "Kurgu" denir. Kurgu, yazarın olayları ve karakterleri belirli bir amaç doğrultusunda birleştirme sanatıdır ve çocuğun hikâyeye dahil olmasını sağlar.

Cevap: C

3. Kukla ile hikâye anlatımında kuklalar, hikâyenin akışına göre ya tamamında ya da ilgili bölümlerinde aktif olarak kullanılmalıdır. D seçeneğinde belirtilen "hikâye sırasında tamamen kaldırma" uygulaması, yöntemin amacına aykırıdır; çünkü kukla, çocuk ile hikâye arasındaki bağı kuran ana somut materyaldir. Ayrıca tekrar eden diyaloglar akılda kalıcılığı artırdığı için kaçınılması gereken değil, tercih edilen bir durumdur.

Cevap: D

Yazar Taktiği

- *Cahit Uçuk ismini gördüğünde aklına "İnkizler" ve "Andersen Onur Belgesi" gelsin; bu bilgiler seni doğrudan doğruya cevaba götürür.*
- *Kurgu sorularında ise "mantıksal tasarım" ve "karakter-mekân-zaman bütünlüğü" anahtar kelimeleridir.*
- *Kukla etkinliklerinde ise unutmama; tekrar iyidir, çocuk tekrarlarla öğrenir ve kukla sadece bir "giriş aracı" değil, sürecin yaşayan bir parçasıdır!*

DENEME 6 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. *Gürbüz Türk Çocuğu* dergisi, Cumhuriyet'in ilk yıllarında çocukların bedensel ve ruhsal gelişimini (sıhhat ve terbiye) desteklemek amacıyla çıkarılmıştır. Fotoğraftaki notlarında da belirttiğin gibi; "macera temalı" olmaktan ziyade "sağlıklı yaşam ve cumhuriyet değerleri" odaklıdır. Çocukların aktif katılımını sağlayan deneyler ve el becerisi etkinlikleri derginin karakteristiğidir.

Cevap: C

2. 0-3 yaş dönemi çocukları dünyayı duyarları ve somut nesnelere aracılığıyla tanır. ABC kitaplarının bu dönemdeki temel işlevi okuma-yazma öğretmek değil, görsel ve işitsel farkındalık yaratmaktır. Bu nedenle B seçeneğinde belirtildiği gibi; harflerin tanıdık nesne ve canlılarla eşleştirilerek sunulması gelişimsel olarak en doğru yaklaşımdır.

Cevap: B

3. Okul öncesi dönemde çocuk oyunlarının vazgeçilmez bir parçası olan sayısmacalar, adaleti sağlamak ve oyun düzenini kurmak için kullanılır. Belirli bir ritmi olan "Oooo iğne battı, canımı yaktı..." gibi ifadeler sayısmaca örneğidir. Diğer türler (yanıltmaca, döşeme vb.) farklı amaçlara (dil çevikliği, masal girişi) hizmet eder.

Cevap: B

Yazar Taktiği

- *Dergi sorularında anahtar kelimelere bak! "Sıhhat, spor, gürbüz nesiller, oyuncak yapımı" diyorsa cevap net: Gürbüz Türk Çocuğu.*
- *ABC kitaplarında ise "tanıtma" işlevini asla unutmama; biz çocuğa harf ezberletmiyoruz, çevresindeki dünyayı isimlendiriyoruz.*
- *Sayısmacayı ise oyunun "hakemi" gibi düşün; ebe mi seçilecek, gruplar mı kurulacak?*

DENEME 7 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. 2-3 yaş civarındaki çocuklar henüz “öyküleme” becerisinin başındadır. Bu dönemde anlatımları parça parçadır; öykünün bütünü, başını ve sonunu mantıklı bir zincirle tahmin etmeleri bilişsel olarak beklenmez. Bu beceri genellikle 5-6 yaş civarında olgunlaşır.

Cevap: A

2. Bilmeceler okul öncesi eğitimin en önemli araçlarından biridir. Sadece ileri yaş için olduğunu söylemek (B seçeneği) büyük bir hatadır. Okul öncesinde somut bilmeceler çocuğun zihin gelişimini hızlandırır.

Cevap: B

3. Kayserili Doktor Rüştü tarafından hazırlanan *Nuhbetü'l-Effâl*, edebiyatımızda çocuklara yönelik hazırlanan ilk alfabe ve çocuk kitabı olarak kabul edilir. İçinde fabl örneklerinin bulunması onu türünün ilk ve en önemli örneği yapar.

Cevap: B

DENEME 8 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Oyuncak kitaplar sadece fiziksel bir araç değil, çocuğun kitapla kurduğu ilk edebi ve estetik bağıdır. Bu kitaplar sayesinde çocuk “kitap” kavramını eğlenceli ve güvenli bir nesne olarak algılar.

Cevap: C

2. Nitelikli bir çocuk kitabında ileti (mesaj) doğrudan verilmez; hikâyenin ruhuna yedirilir (sezdirilir). Çocuk, doğruyu yazarın ögüdüyle değil, kahramanın yaşadığı süreçle kendisi bulur.

Cevap: D

3. Destanlar millî kimlik için önemlidir ancak okul öncesine uygun hâle getirilirken “süzgeçten” geçirilmelidir. Korku ve şiddet

öğeleri ayıklanmalı, sadece çocuğun anlayabileceği kahramanlık ve yardımseverlik gibi erdemler ön plana çıkarılmalıdır.

Cevap: B

DENEME 9 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Öyküdeki merak unsurunu sağlayan ve olayların bir mantık çerçevesinde akmasını sağlayan yapı “Olay Örgüsü”dür. Karakterlerin ne yapacağı, sorunun nasıl çözüleceği bu örgü sayesinde merak edilir.

Cevap: C

2. 1969 yılında Kayserili Doktor Rüştü tarafından hazırlanan *Nuhbetü'l-Effâl*, edebiyatımızda çocuklara yönelik hazırlanan ilk resimli çocuk kitabı ve ilk alfabe örneğidir.

Cevap: C

3. Özel nitelikli kitaplar, çocuğun yaşadığı zorlayıcı süreçlerde (taşınma, boşanma, kayıp) rehberlik eden bibliyoterapi amaçlı kitaplardır.

Cevap: B

DENEME 10 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Modern çocuk edebiyatında “kusursuz kahraman” istenmez. Çocuk, hata yapan, deneyen ve gelişim gösteren karakterle daha iyi bağ kurar. Kusursuzluk didaktizm yol açar.

Cevap: E

2. İç yapı özelliklerinde en büyük çeldirici “didaktizm”dir. Eğer bir kitap sürekli parmak sallayarak ders veriyorsa, bu durum estetik algıyı zedeler ve çocuğu kitaptan uzaklaştırır. Nitelikli eserde değerler “sezdirilir”.

Cevap: C

3. Şiir, sadece bir ezber aracı veya tekerleme değildir. Şiir, çocuğun ruhunu inceltene, ona dil sanatını ve estetiğini aşıl原因an bir edebi türdür.

Cevap: D

DENEME 11 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. İç yapı, içerik özelliklerini kapsar (tema, konu, dil, karakter). D seçeneğinde belirtilen kapak ve kâğıt özellikleri ise "Dış Yapı" unsurlarıdır.

Cevap: D

2. Resimli kitaplarda görseller sadece süs değildir; metni tamamlar, hatta bazen metnin söylemediğini anlatır.

Cevap: B

3. Belirsiz zaman/mekân, kalıplaşmış giriş (tekerleme) ve iyilerin kazanması "Masal" türünün en temel özellikleridir.

Cevap: C

DENEME 12 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Örnekte verilen ritmik söz dizisi, oyunun başında ebe seçmek için kullanılan bir "Sayışmaca"dır.

Cevap: B

2. Nitelikli kitaplarda resimler metnin kopyası değil, metni zenginleştiren birer unsurdur.

Cevap: B

3. Beceri geliştirme, boyama ve çizgi çalışmaları gibi uygulamaları içeren kitaplara "Etkinlik Kitabı" denir.

Cevap: C

DENEME 13 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Bebek kitaplarında karmaşık çizimler, gölgeler ve perspektif bebeğin görsel algısını yorar ve anlamlandırmasını zorlaştırır.

Cevap: D

2. Öncüllerde verilen tüm maddeler (dil uygunluğu, sezdirme, dayanıklılık, ayrımcılık yapmama) nitelikli bir çocuk kitabının taşıması gereken temel özelliklerdir.

Cevap: E

3. "Açıl Susam Açıl", "Kuş Ayak" gibi eserleriyle çocuk şiirinde çığır açan isim Fazıl Hüsnu Dağlarca'dır.

Cevap: A

DENEME 14 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Carlo Collodi tarafından yazılan ve İtalyan edebiyatının simgesi olan eser *Pinokyo*'dur.

Cevap: B

2. Nitelikli bir çocuk edebiyatı eseri hem estetik hem de çocuğun gelişimsel (0-6 yaş) düzeyine tam uygundur. Verilen tüm öncüller doğrudur.

Cevap: E

3. Çocuk edebiyatı ideoloji aşıl原因amak için kullanılmaz; aksine çocuğun özgürce düşünmesini ve estetik haz almasını hedefler.

Cevap: C

DENEME 15 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Olağanüstü olaylar ve kuşaktan kuşağa aktarım "Masal" türünün belirleyici özelliğidir.

Cevap: C

2. Okul öncesi kitaplarda resimleme sadece kapakta olamaz. Bu dönemde çocuk okuma bilmediği için resimler kitabın her sayfasında anlatının ana taşıyıcısıdır.

Cevap: E

3. Eserin temelindeki ana düşünceye veya duyguya edebiyatta "İzlek" (Tema) adı verilir.

Cevap: C

DENEME 16 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. 0-2 yaşın güvenli, yumuşak ve yıkanabilir kitaplarına "Bez Kitaplar" denir.

Cevap: B

2. Charles Perrault denilince akla gelen, Fransız masal derlemesi *Kaz Ananın Öyküleri*'dir.

Cevap: C

3. Tanımı verilen "tehlike ve tehdit altındaki korunma dürtüsü" "Korku" duygusuna aittir.

Cevap: C

DENEME 17 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Olağanüstü ve hayali unsurlar denince akla "Fabl" ve "Masal" gelir. Bu türler fantastik edebiyatın çocuk dünyasındaki en güçlü temsilcileridir.

Cevap: B

2. Çocuk kitaplarında "yabancı kelime yığını" (II. öncül) asla istenmez. Dil yalın ve anlaşılır olmalıdır. Diğer maddeler anlatımı güçlendiren olumlu özelliklerdir.

Cevap: D

3. Tanzimat Dönemi eserleri çocuk edebiyatı için ilk adımlardır ancak bu dönemde öğretici (didaktik) yönleri çok ağır basar.

Cevap: C

DENEME 18 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Nesnelerin tek tek tanıtıldığı, kavramsal gelişimi hedefleyen kitaplar "Tanıma ve Kavram Kitapları"dır. 0-3 yaşın temel taşıdır.

Cevap: B

2. Çocuk edebiyatı sadece eğlendirmez; hem estetik zevk verir, hem kültürü aktarır, hem de hayata dair direnç (resilience) kazandırır. Üç öncül de doğrudur.

Cevap: E

3. Mekân ve zaman tasvirlerinin boğucu olmaması ve somutlanabilir olması, eserin "Çevre (Mekân/Zaman)" unsuruyla ilgilidir.

Cevap: D

DENEME 19 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Çocuk edebiyatında travmatik ve ideolojik içeriklerin kontrolsüzce metne yansıtılması pedagojik olarak yanlıştır. Eser, çocuğun ruh sağlığını korumalıdır.

Cevap: C

2. Nitelikli bir kitapta estetik kaygıyı dışlayıp sadece bilgiye odaklanmak (III. öncül) istenmeyen bir özelliktir. Diğerleri ise kaçınılması gereken olumsuz tutumlardır.

Cevap: B

3. Sanatın öğretme amacıyla baskılayıcı şekilde kullanılmasına “Didaktizm” denir. Nitelikli eser didaktik değil, “sezdirici” olmalıdır.

Cevap: B

DENEME 20 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Metni olmayan, sadece görsellerden oluşan kitaplara “Sessiz Kitaplar” denir.

Cevap: C

2. Sessiz kitaplar hayal gücünü sınırlamaz, tam tersine her bakışta yeni bir hikâye kurulmasına izin vererek yaratıcılığı tetikler.

Cevap: D

3. Antropomorfizm, “insan biçimcilik” yani cansız varlıklara insan özelliği verilmesi demektir. E seçeneğindeki “bilimsel ve nesnel anlatım” tanımı bu kavramla örtüşmez.

Cevap: E

özge Kitabevi

KAYNAKÇA

- Akyol, H. (2018). Programa Uygun Çocuk Edebiyatı. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Artut, K. (2014). Okul Öncesinde Resimli Çocuk Kitapları ve Grafik Tasarım Özellikleri. Adana: Karahan Kitabevi.
- Aslan, C. (2013). Çocuk Edebiyatı ve Eğitimi. Ankara: Maya Akademi.
- Gönen, M. (Ed.). (2018). Çocuk Edebiyatı. Ankara: Eğiten Kitap.
- Kıbrıs, İ. (2012). Çocuk Edebiyatı. Ankara: Kök Yayıncılık.
- MEB. (2024). Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli: Okul Öncesi Eğitim Programı Müfredatı. Ankara: T. C. Millî Eğitim Bakanlığı.
- Nas, R. (2012). Örneklerle Çocuk Edebiyatı. Bursa: Ezgi Kitabevi.
- Oğuzkan, A. F. (2010). Çocuk Edebiyatı. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sever, S. (2015). Çocuk ve Edebiyat. İzmir: Tudem Yayınları.
- Şirin, M. R. (2007). Çocuk Edebiyatı Kültürü. İstanbul: Kök Yayıncılık.
- Tür, G. ve Turla, A. (2015). Okul Öncesinde Çocuk, Edebiyat ve Kitap. Ankara: Vize Yayıncılık.
- Yağcı, A. ve Aytaş, G. (2013). Çocuk Edebiyatı. Ankara: Akçağ Yayınları.

DENEME 1 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Reggio Emilia yaklaşımında çevre, çocukların merakını uyandıran “üçüncü öğretmen” olarak kabul edilir. Piazza (meydan), çocukların buluşma noktasıyken; dokümantasyon süreci somutlaştırır, estetik unsurlar (ışık, ayna) ise keşfi destekler.

Cevap: B

2. Sınıfa “yuvasız kuşlar” gibi gerçek hayatta karşılaşılabilecek bir problemin getirilip, çocukların bu vaka üzerinde fikir üretmesi ve çözüm yolları geliştirmesi Örnek Olay yöntemidir.

Cevap: C

3. Alan gezileri, çocuğun bilgiyi dört duvar dışına çıkararak, birincil kaynaktan ve doğrudan gözlemlerle elde etmesini sağlar. En geniş amacı yaparak-yaşayarak öğrenmedir.

Cevap: C

4. Bilginin hazır paket olarak sunulmuyup, bireyin zihninde aktif olarak yeniden inşa edilmesi Yapılandırmacılık (Constructivism) akımının temel taşıdır.

Cevap: C

5. Okul öncesinde oyun, sadece bir eğlence değil; bilişsel, sosyal ve motor gelişim alanlarını aynı anda destekleyen en ciddi “iş” ve en etkili öğrenme yoludur.

Cevap: D

6. Bir becerinin veya deneyin basamaklar halinde öğretmen tarafından gösterilmesine Gösteri (Demonstrasyon) denir. Burada “gör ve yap” prensibiyle görsel öğrenme ön plandadır.

Cevap: A

Yazar Taktiği

ÖSYM, Reggio Emilia sorularında “Ayna, Işık, Şeffaflık” kelimelerini estetik vurgusu yapmak için kullanır. Eğer “Piazza” diyorsa bil ki o çocukların sosyal etkileşim meydanıdır. Unutma; Örnek Olay’da çocuk olayın içine girer, problemi çözer ama o an o işi bizzat yapmaz, sadece üzerinde düşünür.

DENEME 2 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Çevre, çocuklara zengin uyarıcılar sunduğunda çocukları pasif alıcı olmaktan çıkartıp keşif yapmaya teşvik eden öğretici bir role bürünür.

Cevap: B

2. Örnek olay tekniğinde temel hedef, teorik olarak bilinenleri hayata yansıtmak ve çocuğun karar verme/problem çözme becerisini geliştirmektir.

Cevap: C

3. Gezi sonrası sınıfta yapılan resim veya drama gibi etkinlikler, dışarıdaki soyut yaşantıyı çocuğun dünyasında somutlaştırarak anlamlandırmasını sağlar.

Cevap: B

4. Yapılandırmacılıkta öğretmen bir “bilgi otoritesi” değildir. Çocuk bilgiyi kendisi yapılandırırken öğretmen süreci kolaylaştıran bir rehberdir.

Cevap: B

5. Oyun, öğrenme stresini ortadan kaldırır. “Gizil öğrenme” (farkında olmadan öğrenme) yoluyla bilgilerin kalıcılığını en üst seviyeye çıkarır.

Cevap: B

6. Gösteri (Demonstrasyon) tekniğinin etkili olabilmesi için her çocuğun süreci görmesi gerekir. Görsel ve işitsel erişilebilirlik bu tekniğin başarısının anahtarıdır.

Cevap: B

DENEME 3 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Ortada “evsiz sincap” gibi bir sorun varsa ve çocuklar bu duruma yönelik çözüm yolları arıyorsa, bu teknik Örnek Olaydır.

Cevap: E

2. “Kim yaptı?”

“Nerede oldu?”

gibi sadece olayı betimleyen ve fotoğrafını çeken sorular Tanımsal Düzeydeki sorulardır.

Cevap: C

3. Bir projenin sonunda ürünlerin sergilenmesi ve sürecin başkalarıyla paylaşılması, Proje Yaklaşımı'nın son aşaması olan Değerlendirme/Paylaşım evresidir.

Cevap: B

4. Gösteri yöntemi anlıktır (bir deneyin gösterilmesi gibi). Eğer süreç uzun süreli bir keşif ve araştırma gerektiriyorsa bu Proje veya Araştırma-İnceleme stratejisidir.

Cevap: D

5. İskoçya kökenli olan, bir senaryo (kurgu) üzerinden müfredatı bir hikaye içine yerleştiren teknik Öyküleştirme (Storyline) yöntemidir.

Cevap: A

6. Herhangi bir durumun veya karakterin, önceden yazılmış bir metin olmadan, o anki duyguyla dışı vurulmasına Canlandırma denir.

Cevap: B**Yazar Taktiği**

“Storyline” (Öyküleştirme) tekniğinde anahtar kelime “Kurgu” ve “Senaryo”dur. Çocuklar bu kurgunun içine dahil olur. Ayrıca soru düzeylerine dikkat! “Eğer sen olsaydın ne hissederdin?” sorusu Duyusal; “Neden böyle oldu?” sorusu ise Kazanıma Yönelik (Neden-Sonuç) düzeyindedir.

DENEME 4 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Sokak köpeği üzerinden kurulan hikaye bir Örnek Olay, ardından fikirlerin hiçbir kısıtlama olmadan (eleştirilmeden) toplanması süreci ise Beyin Fırtınasıdır.

Cevap: B

2. Proje yaklaşımında konunun belirlenmesi Başlangıç aşaması; dışarıda veri toplama ve üretim süreci ise Alan Çalışması (2. aşama) olarak adlandırılır.

Cevap: A

3. SCAMPER tekniğinde bir nesnenin veya parçanın yerine başka bir şey koyma işlemi Substitute (Yerine Koyma) basamağıdır.

Cevap: C

4. Beyin fırtınasında önemli olan fikirlerin niteliği değil, niceliğidir (sayıdır). Ne kadar çok fikir, o kadar yaratıcılık demektir.

Cevap: B

5. Bank Street yaklaşımı, Mitchell ve Bank Street kolejiyle özdeşleşmiştir. Çocuğu sosyal çevresi içinde ele alan, yaşam odaklı ve demokratik bir modeldir.

Cevap: C

6. Gösteri tekniği, özellikle çocukların tek başına yapmasının tehlikeli olabileceği (ateş, kesici alet vb.) durumların öğretmen kontrolünde güvenli şekilde sunulmasını sağlar.

Cevap: C**Yazar Taktiği**

ÖSYM “ikili” yöntem sorularını çok sever. Eğer paragrafta önce bir olay anlatılıp sonra çözüm isteniyorsa; Örnek Olay + [Çözüm Yolu] Tartışma veya Beyin Fırtınası) kalıbını ara. Ayrıca Bank Street sorulacaksa mutlaka “sosyal çevre” ve “toplumun bir parçası olma” vurgusunu göreceksin!

DENEME 5 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. High/Scope yaklaşımında temel süreç Planla-Yap-Değerlendir döngüsüdür. Bu döngü çocuğun özerkliğini ve seçim yapma becerisini destekler.

Cevap: B

2. Montessori eğitiminde materyallerle yapılan sürekli tekrarlar, hareketin zihne ve bedene kazınmasını, yani Kas Hafızasını oluşturur.

Cevap: C

3. Bir nesnenin (süt kutusu) asli görevi dışında, yaratıcı bir şekilde başka bir amaçla (buz kalıbı) kullanılması SCAMPER basamağıdır.

Cevap: D

4. Waldorf eğitiminin temelinde yatan ve insanın evrenle olan kopmaz bağı, doğaya saygısını vurgulayan kavram Kozmik Eğitimidir.

Cevap: B

5. Karmaşık veya bilinmeyen bir kavramın (kalp), bilinen somut bir nesneyle (pompa) eşleştirilerek açıklanması Analoji tekniğidir.

Cevap: A

6. Montessori materyalleri çocuk dostudur ve "Hata Kontrolü" içerir. Çocuk, öğretmene ihtiyaç duymadan yaptığı yanlış materyal üzerinden kendisi fark eder.

Cevap: C

DENEME 6 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Bir nesnenin bileşenlerini tersyüz etmek, sıralamasını değiştirmek veya parçaların yerini değiştirmek SCAMPER'in Rearrange (Yer Değiştirme) basamağıdır.

Cevap: B

2. Özellikle risk altındaki çocuklar için geliştirilen, ev ziyareti temelli ve gelişimsel ölçekleri olan en meşhur program Portage'dir.

Cevap: B

3. Zihnimizin çevredeki pek çok uyarıcıdan sadece birine odaklanıp diğerlerini yok saymasına Seçici Algı denir.

Cevap: B

4. Gerçek bir problemin (kuruyan çiçekler) bilimsel basamaklar (gözlem, veri toplama, çözüm) izlenerek çözülmesi Problem Çözme yöntemidir.

Cevap: A

5. Reggio Emilia'nın en ayırıcı özelliği Dokümantasyondur. Öğrenme süreci fotoğraflar ve notlarla "görünür" hale getirilir.

Cevap: C

6. Reggio Emilia'da müfredat önceden katı bir şekilde belirlenmez; çocukların ilgisine göre o an şekillenir (Emergent/Ortaya Çıkan müfredat).

Cevap: C

Yazar Taktiği

Montessori sorularında "Kas Hafızası" ve "Hata Kontrolü" kavramlarını asla unutma; materyalin tasarım amacı budur. Reggio Emilia'da ise "Dokümantasyon" ve "Emergent Müfredat" akademik makalelerin vazgeçilmezidir.

DENEME 7 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. İlk aşamada fikirlerin özgürce toplandığı Beyin Fırtınası, ikinci aşamada ise bir gazete haberi üzerinden çözüm üretilen Örnek Olay tekniği birleştirilmiştir.

Cevap: C

2. Dramada öğretmen asla bir "terapist" değildir. "Tedavi ve sağaltım" gibi ifadeler dramının değil, Moreno'nun Psikodrama tekniğinin alanıdır.

Cevap: C

3. Ters Beyin Fırtınasında önce sorun "nasıl daha kötü olur?

" diye ele alınır, sonra bu kötü durumlardan yola çıkarak gerçek çözümler üretilir.

Cevap: B

4. Bir becerinin (origami gibi) öğretmenin tarafından model olunarak gösterilmesi ve hemen ardından çocuğun yapmasını sağlanması Gösterip Yaptırma tekniğidir.

Cevap: B

5. Yaratıcı Dramanın üç temel unsuru; süreç odaklılık, doğaçlama (metinsiz ilerleme) ve rol oynamadır.

Cevap: B

6. Çocuğun gelişim sürecini, eserlerini ve başarılarını uzun süreli, sistematik bir şekilde yansıtan dosyaya Portfolyo (Gelişim Dosyası) denir.

Cevap: A**DENEME 8 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ**

1. Head Start, 1965'te ABD'de düşük gelirli ailelerin çocuklarına eğitimde fırsat eşitliği sağlamak amacıyla başlatılan dev bir telafi programıdır.

Cevap: C

2. Proje yaklaşımı; çocukların bir konuyu derinlemesine incelediği, zamanın esnek olduğu ve öğrenci merkezli bir süreçtir.

Cevap: E

3. Eğitimin başında şaşırtıcı sorular sormak veya ilgi çekici materyaller getirmek, çocuğun dikkatini çekmek ve motivasyonunu artırmak içindir.

Cevap: B

4. İlk aşamadaki soru-cevap süreci tekniğinin adıyla, bu sorulardan yola çıkarak yapılan uzun vadeli derin inceleme Proje yaklaşımıdır.

Cevap: B

5. Tartışma yöntemi okul öncesinde tek bir doğruyu bulmak için değil, çocukların farklı fikirlere saygı duymasını ve fikir alışverişi yapmasını sağlamak içindir.

Cevap: B

6. John Dewey'in savunduğu; merak edilen bir konunun hipotez kurarak ve keşfederek öğrenilmesi süreci Araştırma-İnceleme stratejisidir.

Cevap: C**Yazar Taktiği**

Sevgili meslektaşlarım, ÖSYM sorularında "tedavi, sağaltım, terapi" gibi kelimeler geçerse bunun okul öncesi öğretmenin sınırlarını aştığını ve cevabın "Eğitici Drama" olamayacağını unutmayın. Ayrıca "Gösterip Yaptırma" yönteminde güvenlik her zaman önceliklidir ve beceri tam kazanılana kadar öğretmen rehberliği devam eder.

DENEME 9 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Bank Street hümanisttir. Davranışçı ekolün (Skinner) “ödül-ceza” mantığı, bu yaklaşımın gelişimsel felsefesine tamamen aykırıdır.

Cevap: D

2. Bir performansın farklı başarı düzeylerini (başlangıçtan ileriye) net ölçütlerle tanımlayan dereceli puanlama anahtarına Rubrik denir.

Cevap: B

3. Sorunların sorularla açılması Soru-Cevap, bu sürecin grup içinde karşılıklı değerlendirilmesi Tartışma yöntemidir.

Cevap: B

4. Gerçek bir olayın veya filmin sınıfta analiz edilerek öğrencilerin çözüm yolları üretmesi Örnek Olay tekniğidir.

Cevap: A

5. Gösterip yaptırma yöntemi “aynısını yapmaya” (taklide) dayandığı için yaratıcılığı sınırlayabilir. Bu, yöntemin en zayıf halkasıdır.

Cevap: E

6. Bir davranışın sadece belirlenen gün ve saatlerde gözlenip kaydedilmesi Zaman Örnekleme tekniğidir.

Cevap: B

DENEME 10 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Öyküleştirme (Storyline) yönteminde öğretmen genel çerçeveyi (taslağı) çizer, çocuklarsa kendi karakterlerini ve hikaye detaylarını oluşturur.

Cevap: A

2. Bilimsel süreç, bireyin bir problemi zihninde “hissetmesi” ile başlar. Sıralama; Hissetme -> Tanımlama -> Hipotez şeklindedir.

Cevap: C

3. Değerlendirme, sadece bir sonuç değil; çocuğun yaptığı iş üzerine derinlemesine düşünmesi (refleksiyon) ve paylaşmasıdır.

Cevap: C

4. Gözlenen bir özelliğin var olup olmadığını hızlıca “evet/hayır” şeklinde işaretlemeye yarayan araç Kontrol Listesidir.

Cevap: B

5. Yaratıcılığın temeli olan, bir noktadan yola çıkıp çok sayıda ve farklı yönlerde fikir üretmeye İraksak Düşünme (Divergent) denir.

Cevap: B

6. Çocuktan Çocuğa (Child to Child) yaklaşımı, akranların birbirine bilgi aktardığı en temel akran öğrenmesi modelidir.

Cevap: A

Yazar Taktiği

Sema Hocam, özellikle Bank Street sorularında “gelişimsel-etkileşimsel” anahtar kelimesini, High Scope’ta ise “Planla-Yap-Değerlendir” sırasını ÖSYM çok sever. İraksak düşünme ise yaratıcılık sorularının vazgeçilmezidir; “farklı yollar” kelimesini gördüğün an oraya odaklan.

DENEME 11 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Rubrikler okul içindeki performansı ölçer. Çocuğun evdeki ailevi ilişkileri, okul performansına dayalı bir rubrik ölçütü olmaz.

Cevap: C

2. Even Start programı, düşük gelirli ailelerde ebeveyn okuryazarlığı ile çocuk eğitimini birleştiren bütünlük bir programdır.

Cevap: B

3. Maria Montessori'nin "Polarizasyon" dediği kavram, çocuğun bir işe derin bir konsantrasyonla dalıp dış dünyadan kopmasıdır.

Cevap: A

4. Büyük çocukların küçük çocuklara rehberlik etmesi veya arkadaşların birbirine öğretmesi Akran Öğretimi (Child to Child) örneğidir.

Cevap: A

5. Bebeklerin doğal gelişim hızına saygı duyulmasını ve bakımın (bez değiştirme vb.) bir etkileşim anı olmasını savunan kişi Emmi Pikler'dir.

Cevap: A

6. Soruda sadece görseli tarif etme isteniyorsa "Betimleyici", nedenini sorgulatiyorsa "Kazanıma Yönelik" soru tipidir.

Cevap: A**DENEME 12 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ**

1. İngiltere merkezli olan ve özellikle dezavantajlı bölgelerdeki 4 yaş altı çocuklara ve ailelerine odaklanan program Sure Start'tır.

Cevap: B

2. Çocuğun duygusunu sormak "Duyusal", okuldaki bilgiyi ev yaşamıyla birleştirmesini istemek "Yaşamla İlişkilendirme" sorusudur.

Cevap: A

3. Gezi-gözlem yöntemi; okul dışı bir etkinlik olduğu için resmi izinler ve güvenlik önlemleri açısından prosedürü en ağır yöntemdir.

Cevap: A

4. Bir değişkenin (deterjan gibi) etkisini görmek için yapılan kontrollü uygulama doğrudan Deneydir.

Cevap: A

5. Oyun, okul öncesi eğitimin merkezindedir çünkü çocuğun bilişsel, sosyal ve duygusal gelişimini bir bütün (bütüncül) olarak destekler.

Cevap: C

6. Katz ve Chard tarafından geliştirilen, bir konunun haftalarca derinlemesine araştırıldığı model Proje Yaklaşımıdır.

Cevap: A**Yazar Taktiği**

Sevgili adaylar, Katz ve Chard isimlerini "Proje" ile, Lóczy ismini "Pikler" ile eşleştirin. ÖSYM bu yıl özellikle "soru türlerini" (betimleyici, duyusal vb.) sormaya çok meyilli, bu soruların analizlerini iyi kavrayın.

DENEME 13 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Reggio Emilia yaklaşımında eğitim, önceden planlanmış bir süreç değil, çocukla birlikte örülen "Progettazione" (esnek planlama) sürecidir.

Cevap: B

2. SCAMPER'da "Eğer... olsaydı ne olurdu?" kalıbı, çocuğun hayal gücünü zorlayarak farklı (ıraksak) düşünmesini tetikler.

Cevap: B

3. Örnek olay tekniği, öğrenilen bilgilerin analiz edilmesini ve bir probleme uygulanmasını sağlayan çok güçlü bir tekniktir.

Cevap: C

4. Froebel'e göre oyun, çocuğun iç dünyasının dışa vurumu olan kutsal, mistik ve evrensel bir keşif yolculuğudur.

Cevap: B

5. Yaşanan gerçek bir problem anının analiz edilmesi, Örnek Olay yönteminin sınıf dışındaki doğal hayata uyarlanmış halidir.

Cevap: C

6. Proje Yaklaşımında (Dewey tabanlı) dokümantasyon ve yapılan işin başkalarıyla paylaşılması vazgeçilmez bir adımdır.

Cevap: C

DENEME 14 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Vygotsky'nin temel kavramı olan "Yakınsal Gelişim Alanı" (ZPD), çocuğun akran desteği ve sosyal etkileşimle tek başına yapamadığını yapabilesidir.

Cevap: B

2. Eğer öğretmen bir beceriyi gösteriyor ama çocuklar sadece izliyorsa bu sadece Gösteridir. Uygulama aşamasına geçilmemiştir.

Cevap: A

3. Projenin başında çocukların o konu hakkındaki bilgilerini şematize ettikleri kavram haritasına Webbing denir.

Cevap: B

4. Montessori eğitiminin imzası; çocuğun yanlışını kendisinin görmesini sağlayan "Hata Kontrolü" ve tamamen materyal odaklı olmasıdır.

Cevap: B

5. Gösterip yaptırma tekniğinde bir psikomotor becerinin yanlış öğrenilip alışkanlık haline gelmemesi için "anında dönüt" verilmesi hayati önem taşır.

Cevap: B

6. High/Scope'ta Çember Zamanı; demokratik bir ortamda çocukların duygularını paylaştığı ve toplandığı sosyal etkileşim merkezidir.

Cevap: B

Yazar Taktiği

Meslektaşlarım, ÖSYM son yıllarda "Scaffolding" (İskele kurma) ve "Progettazione" (Esnek planlama) gibi terimleri çok seviyor. Ayrıca bir yöntemin yaratıcılığı mı (Örnek olay/Drama) yoksa beceri tekrarını mı (Gösterip yaptırma) hedeflediğini ayırt etmeniz sizi 1-0 öne geçirir.

DENEME 15 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Değerler eğitiminde, soyut kavramların (yardımlaşma vb.) somut bir vaka üzerinden analiz edilmesini sağlayan en güçlü yöntem Örnek Olaydır.

Cevap: B

2. Altı Şapkalı Düşünme tekniğinde her renk farklı bir bakış açısını temsil eder. Verilen tüm eşleşmeler De Bono'nun kuramına uygundur.

Cevap: E

3. Montessori'ye göre ödül ve ceza, çocuğun içsel motivasyonunu yok eder. Çocuk "ödül için" değil, "öğrenmek için" (normalleşme) çalışmalıdır.

Cevap: B

4. P4C (Çocuklar İçin Felsefe) yönteminde amaç bilgi öğretmek değil; kavramsal ve felsefi sorgulamalar (Sokratik tartışma) yapmaktır.

Cevap: C

5. Waldorf yaklaşımı, teknolojiyi çocuğun iradesini ve hayal gücünü körelten bir engel olarak görür. Sınıfta teknolojik aletlere yer verilmez.

Cevap: B

6. Bir ana kavramın etrafındaki alt boyutları ve anlam ilişkilerini şematize eden yapı Kavram Ağıdır.

Cevap: A**DENEME 16 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ**

1. Sarı şapka iyimserliği ve faydayı temsil eder. Eğer bir kişi sadece "üzüldüm, korktum" dıyorsa bu Kırmızı Şapka'nın (duygusallık) işidir.

Cevap: D

2. Anlatım yöntemi, karmaşık ve çocukların tek başına çözemeyeceği bilgileri öğretmenin organize ederek sunduğu durumlarda ekonomiktir.

Cevap: B

3. Tartışmalarda bir konuşma objesi (aslan kuklası vb.) kullanmak, çocukların sırasını beklemesini sağlayarak fırsat eşitliği sunar.

Cevap: C

4. Maarif Modeli'ndeki karakter eğilimleri ile Montessori'nin "Normalleşme" süreci örtüşür; her ikisi de çocuğun içsel disiplinini hedefler.

Cevap: B

5. Dokümantasyon, öğrenme sürecini dondurup görünür kılar. Böylece çocuklar ve öğretmenler kendi gelişimleri üzerine konuşabilir.

Cevap: C

6. Kavramlar arasındaki semantik (anlamsal) bağları çizgilerle gösteren bu yapı tipik bir Kavram Haritası örneğidir.

Cevap: A

DENEME 17 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Reggio Emilia'da dokümantasyon sadece bir arşiv değildir; çocukların başarılarının okul duvarlarında hayat bulması ve sergilenmesidir.

Cevap: C

2. Montessori'de materyallerin kendi içinde hata kontrolü barındırması, çocuğun bağımsız hareket etmesini ve "kendi kendine yetmesini" sağlar.

Cevap: B

3. Waldorf eğitiminde yapay plastik oyuncaklar yerine doğadan parçalar kullanılır. Amaç çocuğun "yaşam sanatı"na dokunmasıdır.

Cevap: B

4. Yeşil Şapka yaratıcılığın ve alternatif fikirlerin şapkasıdır. Daha önce hiç denenmemiş fikirler Yeşil Şapka ile üretilir.

Cevap: C

5. Analoji, çocuğun zihninde var olan eski bilgiyle yeni ve yabancı bilgi arasında köprü kurma (benzetme) sanatıdır.

Cevap: B

6. 2024 Maarif Modeli'nin merak ve keşif odaklı yapısı, Bruner'in öğrencinin bilgiye kendisinin ulaştığı Buluş Yolu stratejisini temel alır.

Cevap: B

DENEME 18 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Bank Street yaklaşımında sosyal gerçekliği anlamının en önemli yolu Alan Gezileridir. Çocuklar toplumu yerinde gözlemler.

Cevap: A

2. High/Scope'ta çocuğun güne "ben bugün su köşesinde oynayacağım" diye başlaması, döngünün ilk ve en kritik adımı olan Planlama aşamasıdır.

Cevap: C

3. Gösterip yaptırmada öğretmen başta yoğun destek verir (iskele), ancak beceri geliştikçe desteğini çeker (Fading). Bu kalıcılığı sağlar.

Cevap: B

4. Modern çocuk eğitiminin babası sayılan Rousseau, "doğaya dönüş" ve "yaparak öğrenme"nin en büyük savunucusudur.

Cevap: A

5. SCAMPER'in ilk harfi olan Substitute (Yerine Koyma), bir nesneyi kendi amacı dışında başka bir şeyin yerine kullanmaktır.

Cevap: A

6. Vygotsky'nin "İskele Kurma" (Scaffolding) kavramı, çocuğun bir beceriyi kazanana kadar yetişkin veya akran tarafından geçici olarak desteklenmesidir.

Cevap: B

Erken Çocukluk Eğitim Yaklaşımları (Her Yıl Mutlaka!)

- Reggio Emilia: “Üçüncü Öğretmen” (Çevre), Dokümantasyon ve Piazza kavramlarına adın gibi hakim ol.
- Montessori: Hata Kontrolü, Kas Hafızası ve Polarizasyon kavramları sorunun kalbidir.
- High/Scope: “Planla-Yap-Değerlendir” döngüsünü ve “Etkin Öğrenme”yi cebine koymadan sınava girme.
- Waldorf: “Kozmik Eğitim”, doğal materyaller ve teknoloji karşıtlığına dikkat!

Öğretim Yöntem ve Teknikleri

- Örnek Olay: Gerçek bir yaşam sorunu + analiz + çözüm üretme.
- Gösterip Yaptırma: Psikomotor becerilerde “anında dönüt” ve “taklit” vurgusunu unutmama.
- Proje Yaklaşımı (Katz & Chard): Derinlemesine inceleme, webbing (kavram haritası) ve alan çalışması üçlüsü çok sevilir.
- SCAMPER: Özellikle “Substitute” (Yerine koyma) ve “Rearrange” (Yer değiştirme) basamakları yaratıcılık sorularının vazgeçilmezidir.

Düşünme Becerileri ve Soru Türleri

- Iraksak Düşünme: Yaratıcılığın anahatarıdır; bir noktadan çok sayıda farklı fikre dağılmak.
- Soru Düzeyleri: Betimleyici (ne?), Duyusal (ne hissettin?) ve Kazanıma Yönelik (neden-sonuç) soruları arasındaki farkı iyi kavra.

Ölçme ve Değerlendirme Araçları

- Portfolyo: Süreç odaklı değerlendirmenin şahıdır.
- Rubrik: Performansı düzeylere ayrılarak (başlangıç, orta, ileri) puanlama.
- Dokümantasyon: Sadece bir kayıt değil, öğrenmeyi duvarda “görünür” kılma sanatıdır.

Yazar Taktiği

Unutma meslektaşım; ÖSYM kavramların sadece tanımını değil, o kavramın sınıf içindeki uygulamasını sorar. Soruyu okurken “Ben öğretmen olarak bu durumda ne yapardım? diye düşünürsen, doğru şık sana el sallayacaktır. Başarılar seninle olsun!

Güncel Müfredat:

2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli

- Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi: Yeni modelin ruhunu bu üçleme oluşturur.
- Etkinlik Akışı: Artık günlük plandan ziyade daha esnek olan “Etkinlik Akışı” kavramı ön planda.
- Bütüncül Gelişim: Çocuğun sadece zihinsel değil; sosyal, duygusal ve ruhsal olarak bir bütün olarak ele alınması.

DENEME 1 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. 5395 sayılı Kanun'a göre çocuğun okul-
laşması, meslek edinmesi gibi akademik
süreçler "Eğitim Tedbiri" kapsamındadır.

Cevap: B

2. Aile katılımı sorumluluk paylaşımıdır; so-
rumluluğu aileden koparıp okula devret-
mek değildir.

Cevap: D

3. Nevrotizm puanı yüksek olan bireyler
duygusal olarak dengesizdir. Sakin kalabi-
len ebeveynde bu puan düşüktür (Negatif
ilişki).

Cevap: B

4. Çekirdek ailede büyüklerin otoritesi azalır,
esneklik artırır; dış etkenlerin (sosyal çevre)
etkisi yükselir.

Cevap: C

Yazar Taktiği

- 5395 Sayılı Kanun sorularında; ba-
rınma, sağlık, danışmanlık ve eğitim
tedbirlerini karıştırma! Eğer işin için-
de "okul, kurs, meslek" varsa cevap
her zaman Eğitim Tedbiridir.
- Kişilik özellikleri sorularında "Nevro-
tizizm" (Duygusal Dengesizlik) kavra-
mını "kaygı ve stres" ile kodla. Sakin
ebeveyn = düşük nevrotizizm

DENEME 2 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Çift yönlü iletişimde "etkileşim" ve "karşı-
lıklı bilgi akışı" (geribildirim) esastır. Birey-
sel görüşmeler bunun en net örneğidir.

Cevap: C

2. Akademik literatürde boşanıp tekrar ev-
lenme durumuna "Seri Monogami" denir.
Monogami ise genel tek eşlilik halidir.

Cevap: B

3. Velinin sınıfa gelip etkinliğe destek ver-
mesi, öğretmenin yükünü azaltan ve prog-
ramın uygulama kalitesini artıran en aktif
katılım yoludur.

Cevap: C

4. Yetişkinler (Andragoji) tecrübelerine saygı
duyulmasını ve bilginin pratik (faydacı) ol-
masını isterler. III. öncül yetişkin psikoloji-
sine aykırıdır.

Cevap: C

Yazar Taktiği

- Andragoji (Yetişkin Eğitimi) sorula-
rında anahtarın: "Hemen uygulama"
ve "Deneyime saygı" olsun. Yetişkin,
teorik bilgidenden ziyade "Bu benim ne
işime yarayacak?" sorusuna yanıt
arar.
- Aile Tiplerinde "Seri Monogami"yi;
"Boşandım-Evlendim-Boşandım-Ev-
lendim" şeklinde bir döngü olarak
hatırla.

DENEME 3 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Dijital bir platform üzerinden velilerin fikir alışverişinde bulunması ve öğretmenin bu süreci yönetmesi, bilginin tek bir merkezden çıkmadığını gösterir. "Çift yönlü iletişim", kaynağın ve alıcının sürekli yer değiştirerek karşılıklı mesaj, duygu ve beklenti paylaşmasıdır. Sadece okuldan aileye bilgi akışı "tek yönlü" iken, etkileşimli süreçler çift yönlüdür.

Cevap: C

2. Aile katılımı basamaklarında en nitelikli ve derinlemesine olanı, ailelerin pasif izleyici konumundan çıkıp bizzat eğitim sürecine dahil oldukları "aktif katılım"dır. Ailelerin uzmanlık alanlarını (meslek, hobi vb.) sınıf içine taşıyarak çocuklara rehberlik etmesi, programın kalitesini doğrudan artıran en üst düzey uygulamalardan biridir.

Cevap: C

3. Andragoji (Yetişkin Eğitimi) ilkelerine göre yetişkinler; kendi deneyimlerine saygı duyulmasını bekler (I), teoriden ziyade çözüme odaklanmak ister (II) ve öğrendikleri bilginin "bugün" ne işe yarayacağını bilmek isterler (III). Bu nedenle etkili bir aile eğitimi planlanırken bu üç varsayımın tamamı temel alınmalıdır.

Cevap: E

4. Aile katılımında "dıştan içe" hiyerarşi, ailenin okula en az müdahil olduğu noktadan başlar.

I. **II (Gözlemci):** Aile sadece izler, sürece katılmaz (En dış halka/Pasif).

II. **I (Küçük Tamirat):** Aile fiziksel bir yardımda bulunur ancak eğitim sürecine girmez (Orta halka).

III. **III (Misafir Öğretmen):** Aile doğrudan eğitim etkinliğinin merkezindedir (En iç halka/Aktif).

Bu mantıkla doğru sıralama II - I - III şeklindedir.

Cevap: B**DENEME 4 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ**

1. Bronfenbrenner'ın Ekolojik Sistemler Kuramı'nda; çocuğun içinde bulunduğu iki farklı mikrosistemin (ev ve okul gibi) birbirleriyle girdiği etkileşimler "Mezosistem" katmanını oluşturur. Mezosistem, mikrosistemler arasındaki "bağlantıları" temsil eden bir köprü görevi görür.

Cevap: B

2. Çocuğun yerine her şeyi yapan, zorlukları onun adına göğüsleyen ve çocuğun "ayakkabısını bağlamasına bile izin vermeyen" yaklaşım "Aşırı Koruyucu Tutum"dur. Bu tutum, çocuğun özerklik (bağımsızlık) duygusunu zedeler ve onu dünyaya karşı savunmasız hissettirir.

Cevap: C

3. 1962 yılında David Weikart tarafından ABD'de başlatılan; risk altındaki çocuklara okul öncesi eğitim verirken ailelerini de ev ziyaretleriyle eğiten ve yoksulluk döngüsünü kırmayı amaçlayan proje HighScope (Ypsilanti/Perry Preschool Projesi)'dir. Bu proje, okul öncesi eğitimin uzun vadeli ekonomik ve sosyal faydalarını kanıtlayan en önemli çalışmadır.

Cevap: A

DENEME 5 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Mektuplu modüller, uzaktan öğretimin klasik ve etkili bir formudur.

Cevap: D

2. Mezosistem “bağlantılar”dır; ekzosistem “dolaylı etkidir”.

Cevap: B

3. Soğukluk, katı kurallar ve itaat beklentisi otoriter ebeveynliğin kodlarıdır.

Cevap: B

Yazar Taktiği

Bronfenbrenner sistemlerini asla unutma!

- *Mezosistem: İki mikro arasındaki bağıdır (Veli-Öğretmen görüşmesi).*
- *Ekzosistem: Çocuğun bulunmadığı ama etkilendiği yerdir (Babanın iş yeri).*

özge: kitabevi

DENEME 6 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Sistem kuramına göre parçalar bütünü etkiler.

Cevap: C

2. Kültür/ideoloji “Makro”, zaman/süreç “Krono”dur.

Cevap: B

3. Mekân odaklı ve toplu eğitimler “Kurum Merkezli” olarak adlandırılır.

Cevap: C

DENEME 7 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Kapsamlı ve rehber niteliğindeki materyal “El Kitapçığı”dır.

Cevap: C

2. Ev ziyareti dedektiflik değil, “tanıma ve iş birliği” faaliyetidir.

Cevap: C

3. Rol oynama, davranış değişikliği için en etkili yetişkin eğitimi tekniğidir.

Cevap: A

Yazar Taktiği

Ev ziyaretlerinde “denetleme” veya “eleştirme” gibi negatif ifadeler her zaman yanlıştır. Amaç her zaman “doğal ortamda tanıma”dır. Yetişkin eğitiminde ise kuru anlatım yerine “Rol Oynama” her zaman daha kalıcıdır.).

DENEME 8 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Yapısal-İşlevsel Kuram’da denge ve çok yönlü işlev esastır; sadece akademik başarıya odaklanmak dar bir görüştür.

Cevap: D

2. Babanın iş yeri (Ekzosistem) - Öğretmen-Veli görüşmesi ve planı (Mezosistem).

Cevap: B

3. İsimsiz ve serbest geribildirim “Dilek ve Öneri Kutusu”nun işlevidir.

Cevap: C

DENEME 9 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Sistem kuramında ailenin dışarıyla olan geçirgenliğini "Sınırlar" belirler.

Cevap: B

2. Hiyerarşisiz, herkesin eşit söz hakkına sahip olduğu tartışma ortamı "Yuvarlak Masa"dır.

Cevap: C

3. Yardımseverlik ve uyum doğrudan "Uyumluluk" boyutuyla ilgilidir.

Cevap: B

DENEME 10 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Bütünleştirilmiş eğitim, okulda olanın evde, evde olanın okulda yankılanmasıdır (Süreklilik).

Cevap: B

2. Anne-baba ile bire bir ilişki "Mikro", ülkenin ekonomik ideolojisi ve genel durumu "Makro"dur.

Cevap: A

3. Aşırı korumacılık, çocuğun kendi kanatlarıyla uçmasını engeller (Bağımlı kişilik).

Cevap: C

DENEME 11 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Portage, ebeveyni "evdeki öğretmen" yapar. 0 - 6 yaş için çok kritiktir.

Cevap: B

2. "Endişeleniyorum" ifadesi bir duygudur ve "Ben Dili"dir. Sorun, korkan anne/babada-dır.

Cevap: B

3. Günümüzün popüler ama zorlayıcı sosyolojik terimdir. (Sıkışmışlık/Sandviç Nesli vurgusu).

Cevap: B

DENEME 12 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Boşanma gibi yaşam boyu süren, zaman eksenindeki büyük değişimler "Kronosistem"dir.

Cevap: B

2. Yönetime dahil olmak, katılım piramidinin zirvesidir.

Cevap: C

3. Dreikurs'un 4 hatalı amacından ilki ve en yaygını "dikkat çekme"dir.

Cevap: D

Yazar Taktiği

Dreikurs ve Adler sorularında çocuğun amacını sezmeye çalış:

"Bana bak" diyorsa: Dikkat çekme.

"Sen bana yapamazsın" diyorsa: Güç savaşı.

"Canını yakacağım" diyorsa: İntikam.

"Ben yapamam" diyorsa: Yetersizlik.

DENEME 13 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Epstein'in modelinde, okulun eve "öğrenme materyali/fikri" ihraç etmesi "Evde Öğrenme" başlığıdır. Sınavda çıkma ihtimali çok yüksektir.

Cevap: B

2. Olumlu - olumsuz - olumlu dizilimi iletişimde "Sandviç Tekniği"dir. Veliyi kırmadan sorunu çözmek için en profesyonel yoldur.

Cevap: B

3. Ailede kimse kurban veya suçlu değildir, herkes birbirini etkiler. Buna "Döngüsel Nedensellik" denir.

Cevap: B

DENEME 14 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Adler/Dreikurs modelinde 4 hatalı amaç vardır: Dikkat çekme, güç kazanma, intikam ve yetersizlik.

Cevap: B

2. Ailenin şartlarına göre programın şekillenmesi "Esneklik" ilkesinin bir gereğidir.

Cevap: C

3. Eğitimde süreklilik ancak "okul-aile iş birliği" ile mümkündür.

Cevap: C

DENEME 15 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Ailenin kendi yaşantısını yazıya döküp üzerine düşünmesi "Yansıtıcı Günlükler" tekniğidir. Öz farkındalık için çok değerlidir.

Cevap: B

2. Özel eğitimde aile, BEP Biriminin vazgeçilmez bir üyesidir. Bu hem yasal hem de pedagojik bir zorunluluktur.

Cevap: B

3. "Canlı ve eş zamanlı" vurgusu varsa bu senkron eğitimidir. Videoların sonradan izlenmesi ise asenkronudur.

Cevap: A

4. MEB'in en kapsamlı ve modüler yapılı aile eğitimi kaynağı 0 -18 Yaş Aile Eğitim Programı'dır.

Cevap: A

DENEME 16 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Hizmetin ayağa gitmesi "Mobil Hizmetler"dir.

Cevap: B

2. AÇEV denilince okul öncesi için temel program AÇEP'tir.

Cevap: B

3. Yerel yönetim kararları, şehir planlaması gibi çocuğun katılmadığı ama etkilendiği yapılar "Ekzosistem"dir.

Cevap: C

Yazar Taktiği

AÇEV'in programlarını karıştırmal! AÇEP (Anne Çocuk Eğitim Programı) 4-6 yaşa ve okullaşmamış çocuklara odaklanır. Eğer "hizmet ayağa gider" vurgusu varsa (otobüs, gezici sınıf), cevap mobil anaokuludur.

KAYNAKÇA

AÇEV (Anne Çocuk Eğitim Vakfı). (2024). Anne Çocuk Eğitim Programı (AÇEP) ve Baba Destek Programı (BADEP) Uygulama Esasları. İstanbul.

Baumrind, D. (1967). Child care practices anteceding three patterns of preschool behavior. Genetic Psychology Monographs.

Bronfenbrenner, U. (1979). The Ecology of Human Development: Experiments by Nature and Design. Harvard University Press.

Dreikurs, R., & Soltz, V. (1964). Children: The Challenge. Hawthorn Books.

Epstein, J. L. (2011). School, Family, and Community Partnerships: Preparing Educators and Improving Schools. Westview Press.

Gordon, T. (2000). Parent Effectiveness Training (P. E. T.): The Proven Program for Raising Responsible Children. Harmony.

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB). (2013). Okul Öncesi Eğitim Programı ile Bütünleştirilmiş Aile Eğitimi Rehberi (OBADER). Temel Eğitim Genel Müdürlüğü, Ankara.

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB). (2024). Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli: Okul Öncesi Eğitim Programı ve Aile Katılım Stratejileri. Ankara.

Özyürek, A. (2022). Anne Baba Eğitimi ve Aile Katılım Çalışmaları. Eğiten Kitap, Ankara.

Tezel Şahin, F., & Özyürek, A. (2010). Anne Baba Eğitimi ve Aile Katılımı. Kök Yayıncılık, Ankara.

T. C. Yasalar. (2005). 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu. Resmî Gazete.

UNICEF. (1989). Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme.

Yavuzer, H. (2012). Ana-Baba ve Çocuk. Remzi Kitabevi, İstanbul.

DENEME 1 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

- Her çocuk eşittir, hiçbir özellik ayırım sebebi olamaz. Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin temel taşı olan bu kural, tüm çocukların haklara erişimini güvence altına alır.

Cevap: C

- Engelli çocuğun dışlanmaması ve toplumsal hayata katılması için özel önlemler alınması, ayırım gözetmeme ilkesinin somut bir uygulamasıdır.

Cevap: B

Yazar Taktiği

"Ayrım Gözetmeme" denilince aklına sadece ırk, din gelmesin; engellilik durumu da bir ayırım sebebi olamaz ve pozitif ayrımcılık bu ilkeyi destekler.

DENEME 2 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

- Çocukla ilgili tüm işlemlerde, mahkemelerde veya idari makamlarda öncelik her zaman çocuğun menfaatidir.

Cevap: A

- Bir uzmanın veya kurumun "Çocuk için en iyisi hangisi?" odağıyla hareket etmesi, çocuğun yüksek yararı ilkesine örnektir.

Cevap: B

DENEME 3 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

- Çocuğun kendisini ilgilendiren konularda sesinin duyulması ve sürece aktif olarak dahil edilmesi katılım hakkıdır.

Cevap: C

- Karar alma süreçlerinde çocukların fikrinin alınması ve bu fikre değer verilmesi bu hakkın en net yansımasıdır.

Cevap: B

Yazar Taktiği

Eğer çocuk "konuşuyorsa" veya "fikri soruluyorsa" cevap her zaman "Katılım Hakkı"dır.

DENEME 4 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

- Çocuğun sadece hayatta kalması değil, bedensel, zihinsel ve sosyal potansiyelini gerçekleştirmesi de "Yaşama ve Gelişme Hakkı" kapsamındadır.

Cevap: A

- İsim, vatandaşlık ve soybağının belirlenmesi hakları, çocuğun doğumla birlikte kazandığı ilk ve en temel haklardır.

Cevap: A

DENEME 5 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

- Sözleşme'nin 31. maddesi çocuğun oyun oynamasını, dinlenmesini ve kültürel faaliyetlere katılmasını yasal bir hak olarak tanımlar.

Cevap: A

- Eğitim hakkı, çocuğun kapasitesini geliştirmeyi hedeflediği için gelişim hakları kategorisinde yer alır.

Cevap: B

DENEME 6 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

- İsim hakkı, vatandaşlık kazanma ve kimliğini koruma hakkı, bir bireyin "sivil haklarının" çekirdeğini oluşturur.

Cevap: E

- Yüksek yarar ilkesi sınır tanımaz; okul, aile, mahkeme ve tüm sosyal hizmet kurumlarını kapsayan evrensel bir ilkedir.

Cevap: C

DENEME 7 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. 5395 sayılı Kanun'da yer alan bakım tedbiri; barınma, beslenme ve gerektiğinde aile yanına nakdi desteği de içine alan geniş bir korumadır.

Cevap: B

2. Uluslararası hukukta sözleşmeler, devletler için "bağlayıcıdır", bildirgeler ise "yol gösterici/tavsiye" niteliği taşır.

Cevap: B

DENEME 8 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Çocuğun istemediği veya zorlandığı bir durumda görüşünün dikkate alınmaması, katılım hakkının doğrudan ihlalidir.

Cevap: C

2. BM Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne göre ulusal yasalar daha erken yaşta reşit olmayı kabul etse bile, genel kural 18 yaş altı herkesin çocuk olduğudur.

Cevap: D

DENEME 9 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Cenevre Bildirgesi, çocuk haklarının uluslararası alanda kabul gördüğü ilk tarihsel metin olarak kabul edilir.

Cevap: A

2. Çocuk Hakları Sözleşmesi; savaş mağduru çocuklar, ekonomik sömürü ve her türlü istismar gibi özel koruma gerektiren tüm durumları kapsar.

Cevap: E

DENEME 10 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Çocuğun bir eğitim kurumuna devam etmesinin sağlanması veya bir meslek edinmesi için desteklenmesi doğrudan eğitim tedbiridir.

Cevap: C

2. Koruma tedbirleri uygulanırken çocuğun özgürlüğü ile güvenliği arasındaki denge, "çocuğun yüksek yararı" gözetilerek kurulmalıdır.

Cevap: A

DENEME 11 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. BM Çocuk Hakları Komitesi, taraf devletlerin raporlarını inceleyen, alanında uzman 18 bağımsız üyeden oluşur.

Cevap: D

2. Çocuğun fiziksel olarak barınacağı yerin belirlenmesi ve temel ihtiyaçlarının karşılanması bakım tedbiri kapsamında değerlendirilir.

Cevap: B

DENEME 12 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Çocuğun bilgiye erişimi, haber alma ve bu bilgileri yayma özgürlüğü, ifade özgürlüğünün ayrılmaz bir parçasıdır.

Cevap: C

2. Sözleşme'de gelişim kavramı; fiziksel, zihinsel, ruhsal ve sosyal yönleri içeren "bütüncül" bir süreçtir.

Cevap: C

DENEME 13 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Türkiye, BM Çocuk Hakları Sözleşmesi'ni 1990 yılında imzalamış, 1995 yılında ise *Resmî Gazete*'de yayımlayarak yürürlüğe koymuştur.

Cevap: B

2. Engelli çocuklara sağlanan özel imkânlar bir ayrıcalık değil, onların toplumun diğer üyeleriyle eşitlenmesini sağlayan ayırım gözetmeme ilkesinin gereğidir.

Cevap: B

DENEME 14 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'na göre bedensel, zihinsel veya ahlaki gelişimi risk altında olan her çocuk "korunma ihtiyacı olan çocuk"tur.

Cevap: A

2. Çocuğun ekonomik sömürden korunması için çalışma yaşında alt sınır belirlenmesi ve çalışma koşullarının denetlenmesi şarttır.

Cevap: B

DENEME 15 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. BM Çocuk Hakları Sözleşmesi toplamda 54 maddeden oluşur ve her madde çocuğun farklı bir hakkını güvenceye alır.

Cevap: D

2. Çocuğun temel öz bakım ihtiyaçlarının ve beslenmesinin karşılanması, doğrudan yaşam ve sağlık hakkı ile ilgilidir.

Cevap: A

DENEME 16 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Çocuk haklarının kurumsal ve uluslararası bir yapıda savunulması fikrini ilk kez 1894'te dile getiren isim Jules de Jeune'dür.

Cevap: B

2. 1920'de "Save the Children" hareketini başlatan ve 1924 Cenevre Bildirgesi'nin taslağını hazırlayan öncü isim Eglantyne Jebb'dir.

Cevap: C

DENEME 17 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Riyad İlkeleri, çocuğun suça karışmasını önlemek amacıyla sosyal ve eğitsel politikaların geliştirilmesini esas alır.

Cevap: C

2. Pekin Kuralları, suça sürüklenen çocukların yargılanma aşamasındaki asgari standartlarını ve adalet sistemindeki haklarını belirler.

Cevap: B

3. Havana Kuralları, özgürlüğünden yoksun bırakılmış (kapalı kurumlardaki) çocukların haklarını ve rehabilitasyonunu güvence altına alır.

Cevap: A

Yazar Taktiği

Sevgili meslektaşlarım, Çocuk Hakları sorularında en çok "Katılım" ve "Yüksek Yarar" karışır. Eğer çocuk aktifse cevap katılım; yetişkinler çocuk için karar veriyorsa cevap yüksek yarardır. Ayrıca 5395 sayılı Kanun'daki tedbirleri (Eğitim, Bakım, Sağlık, Danışmanlık) adınız gibi bilin, ÖSYM buradan soru sormayı çok sever! Unutmayın; çocuk hakları bir lütf değil, çocuk olmaktan doğan bir zorunluluktur.

KAYNAKÇA

- Birleşmiş Milletler Genel Kurulu (1924)
Cenevre Çocuk Hakları Bildirgesi.
- Birleşmiş Milletler Genel Kurulu (1959)
Çocuk Hakları Bildirgesi.
- Birleşmiş Milletler Genel Kurulu (1989)
Çocuk Haklarına Dair Sözleşme.
- Çocuk Koruma Kanunu (2005). T. C.
Resmî Gazete, 25876, 15 Temmuz
2005.
- Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme
Kurumu Kanunu (1983). T. C. Resmî
Gazete, 18059, 27 Mayıs 1983.
- T. C. Anayasası (1982). T. C. Resmî
Gazete, 17863, 9 Kasım 1982.
- UNICEF (2023). Çocuk Haklarına Dair
Sözleşme Uygulama El Kitabı.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2021).
Eğitim Bilimlerinde Temel Haklar
ve Çocuk Hukuku. Ankara: Seçkin
Yayıncılık.

dizgi kitabevi

DENEME 1 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Maarif Modeli'nde yapılandırılmış deneylerde bile çocuğun keşfi esastır ancak D şikkındaki "öğretmenin adım adım izletmesi" geleneksel ve pasif bir yöntemdir. Ayrıca öğretmenin planladığı bu süreç "Yapılandırılmış"tır, "Doğal" değildir. Doğal fen, çocuk başlatır-çocuk bitirir.

Cevap: D

2. Kutunun içini önceden tahmin etmeleri Tahmin, meyveleri özelliklerine göre gruplamaları Sınıflandırma, resim çizerek arkadaşlarına sunmaları ise İletişim becerisidir.

Cevap: B

DENEME 2 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Her üç öncülde de çocukların sadece beş duyusunu kullanarak veri toplama süreci vardır. Bu, bilimsel süreç becerilerinin temel olan Gözlemdir.

Cevap: D

2. Fiziksel bilimler; maddenin yapısı, enerji, ısı, ışık ve kuvvet gibi konuları kapsar. Suyun hal değişimi doğrudan maddenin fiziksel özellikleri ile ilgilidir. (A ve D Yaşam Bilimi, E Yer ve Uzay Bilimidir).

Cevap: B

DENEME 3 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Birinci öncülde çocukların başlattığı bir eyleme öğretmenin "öğretilebilir anı" (teachable moment) yakalayıp girmesi İnformal'dir. İkinci öncülde ise öğretmen tarafından önceden planlanmış bir akış olduğu için Yapılandırılmıştır.

Cevap: A

2. Geri dönüşüm ve çevre bilinci konuları, ekosistem ve canlı yaşamıyla olan bağından dolayı genellikle Yaşam Bilimleri (Life Sciences) kapsamında ele alınır. Yer ve uzay bilimleri daha çok gök cisimleri, hava durumu ve jeoloji ile ilgilidir.

Cevap: E

Yazar Taktiği

- *Doğal Fen: Öğretmen "hayalet" gibidir; çocuk kendi merakıyla başlatır ve bitirir (Bahçedeki karıncayı izlemek).*
- *İnformal Fen: Öğretmen "fırsatçıdır"; çocuğun o anki uğraşına "öğretilebilir an" üzerinden dahil olur.*
- *Tahmin vs. Çıkarım: Tahmin geleceğe dair bir "kehanet" (Sence batacak mı?), Çıkarım ise geçmişe dair bir "neden" bulmadır (Sence neden battı?).*

DENEME 4 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Nesnelerin batma-yüzme özellikleri, yoğunluk ve kuvvet gibi konular Fiziksel Bilim kapsamındadır. (A ve D Yaşam Bilimi, C Çevre/Sürdürülebilirlik, E ise Yer ve Uzay Bilimidir).

Cevap: B

2. Bekleme süresi artırıldığında, çocuklar daha derin düşünür, verdikleri cevapların uzunluğu ve niteliği artar, "bilmiyorum" cevabı azalır.

Cevap: B

DENEME 5 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Her seferinde yeni bir plastik bardak kullanıp atmak, "tek kullanımlık ürün" tüketimini artırır ve sürdürülebilirlik ilkesine tamamen aykırıdır.

Cevap: C

2. Maddelerin fiziksel özellikleri ve değişimleri (çözünme) Fiziksel Bilim; canlıların (tırtıl) incelenmesi ve beslenme alışkanlıkları Yaşam Bilimi alanına girer.

Cevap: A

Yazar Taktiği

- *Bekleme Süresi: ÖSYM bu süreyi sever. 3-5 saniye beklemek sınıfı susturmak için değil, nöronları ateşlemek ve cevap kalitesini artırmak içindir.*
- *Sürdürülebilirlik: Sadece geri dönüşüm değildir. Esas sıralama: "Azalt, Yeniden Kullan, Dönüştür".*

DENEME 6 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Çocuklara kutunun ağırlığı hakkında henüz eylem gerçekleşmeden "düşünceleri" soruluyor. Bu doğrudan Tahmindir. Eylemden sonra neden sorulsaydı Çıkarım olurdu.

Cevap: B

2. Birinci öncülde planlı ve materyalli bir süreç var (Yapılandırılmış). İkinci öncülde öğretmen gelişen bir olaya soruyla dahil oluyor (İnformal).

Cevap: B

DENEME 7 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Fen eğitiminin temeli duyulardır. Betimleme yapabilmesi için çocuğun dokunması, görmesi veya işitmesi gerekir.

Cevap: C

2. Neden açıklama (Sonuç Çıkarma), Gruplandırma (Sınıflandırma), Anlatma (İletişim), Betimleme (Gözlem).

Cevap: A

DENEME 8 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Öğretmen deneyi planladığı için Yapılandırılmıştır. Ancak balonlar üzerine gelişen "öğretilebilir anı" kestiği için İnformal deneyimi engellemiştir.

Cevap: A

2. Güneş sistemi ve dünya hareketleri Yer-uzay ve Fiziksel alanla ilgilidir

Cevap: D

Yazar Taktiği

Öğretmen çocukların o anki ilgisini (kelebek, yağmur vb.) kesip "Derse dönün" diyorsa, her zaman Doğal veya İnformal deneyimi engelliyordur.

DENEME 9 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Miktarların kıyaslanması (daha çok/az) standart olmayan bir Ölçmedir. Yaşananları anlatma isteği ise İletişim becerisidir.

Cevap: A

2. İzleme süreci Gözlem, cetvelle mesafe belirleme Ölçme, grafik ve sunum ise İletişimdir.

Cevap: B

DENEME 10 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Parmak boyu ile işaretleme standart dışı bir Ölçmedir. Kuruma nedenini geçmiş bir olaya bağlama ise Sonuç Çıkarma (Çıkarım) dır.

Cevap: C

2. 5E modelinin Giriş aşamasında bilgi aktarılmaz, sadece merak uyandırılır ve ön bilgiler yoklanır.

Cevap: C

DENEME 11 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Öğretmen A çocuğu cesaretlendirdiği için Kolaylaştırıcı, Öğretmen B ise ortamı ve materyali ayarladığı için Düzenleyicidir.

Cevap: A

2. Birinci öncül değişkenler arası ilişkiyi (Işık-Büyüme) test edilebilir kıldığı için Hipotez, ikinci öncül basit bir olasılık soruduğu için Tahmindir.

Cevap: A

Yazar Taktiği

- *Hipotez: "Eğer... ise..." kalıbı vardır ve bir iddiadır.*
- *İletişim: Sadece konuşmak değildir; grafik çizmek veya deneyi resmetmek de iletişimdir.*

DENEME 12 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Vücutla rüzgarı taklit etme Yaratıcı Hareket, rüzgar gülü yapma Sanat, bahçede oynama ise Oyundur.

Cevap: B

2. 2024 müfredatı, çocuk ilgisi sürdüğü sürece planın esnetilmesini ve öğrenmenin bahçeye taşınmasını (esneklik) savunur.

Cevap: C

DENEME 13 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Çocuk, yağmur yağmış olmasını neden göstererek delikleri açıklıyor. Geçmişe dayalı bu bağ çıkarımdır.

Cevap: C

2. Açıklama aşamasında çocukların kendi tanımlarını yapmaları beklenir. Pasif bir çocuk rolü 5E modelinde yoktur.

Cevap: B

DENEME 14 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Nesnelere belli bir kritere göre dizmek Sıralama (Sıralama), ne olacağını önceden söylemek Tahmindir.

Cevap: A

2. İddia, kanıt ve karşı argüman süreçlerini kapsayan tartışma modeline Argümantasyon denir.

Cevap: C

Yazar Taktiği

Bir paragrafta "delil", "kanıt" veya "iddia" kelimeleri geçiyorsa cevap %100 Argümantasyondur.

DENEME 15 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Mühendislik döngüsü; Problem tanımlama (II), Planlama (V), Oluşturma (III), Test etme (IV) ve Paylaşma (I) sırasıyla ilerler.

Cevap: A

2. "Nasıl" odaklı açık uçlu sorular, çocukları hipotez üretmeye ve yeni çözümler aramaya teşvik eder.

Cevap: B

DENEME 16 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Öğretmen anlık gelişen olaya dahil olduğu için İnfomal; sorusu yoruma açık olduğu için Açık Uçludur.

Cevap: B

2. Bir atığı olduğu gibi başka bir amaçla (yemlik) kullanmak Yeniden Kullanımdır (Reuse).

Cevap: C

DENEME 17 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

- Yağmur suyunu biriktirip kullanmak, kaynakların korunması yani Sürdürülebilirlik bilincidir.

Cevap: A

- Test edilebilir iddia (Eğer... ise...) Hipotez, gerçekleşmiş olaya neden bulma ise Sonuç Çıkarmadır.

Cevap: B

DENEME 18 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

- Çocuğun cansız varlıklara (Güneş) insani özellikler (uyumak, yorulmak) yüklemesi Antropomorfizmdir.

Cevap: B

- Balıkların nefes almadığına dair o dirençli ve bilimsel olmayan inanç bir Kavram Yanılgısıdır.

Cevap: B

DENEME 19 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

- Bilimin doğasında bilgi mutlak değildir; yeni kanıtlarla her zaman güncellenebilir.

Cevap: B

- Mevsimlerin oluşumunu mesafeye bağlamak ve Ay'ın gündüz görünmediğini sanmak klasik Yer ve Uzay bilimleri kavram yanılgılarıdır.

Cevap: B

Yazar Taktiği

- Mevsimler Yanılgısı: Mesafe ile değil, eksen eğikliği ile ilgilidir. En meşhur tuzaktır, düşme!*
- Antropomorfizm: Güneş bize "gülümseyorsa" veya bulutlar "ağlıyorsa" bu bilimsel olmayan (insanlaştırma) bir düşüncedir*

KAYNAKÇASI

- Akman, B., Üstün, E., & Güler, T. (2021). Okul Öncesi Dönemde Fen Eğitimi. Ankara: Eğiten Kitap.
- Charlesworth, R., & Lind, K. K. (2013). Math and Science for Young Children. Cengage Learning.
- Çınar, S. (2021). Okul Öncesinde Fen Eğitimi ve Etkinlikleri. Ankara: Vize Yayıncılık.
- Harlan, J. C., & Rivkin, M. S. (2011). Science Experiences for the Early Childhood Years: An Integrated Affective Approach. Pearson.
- Kandın, G., & Orçan, M. (2019). Okul Öncesinde Fen Eğitimi. Ankara: Pegem Akademi.
- Lind, K. K. (2005). Exploring Science in Early Childhood: A Developmental Approach. Cengage Learning.
- Martin, D. J. (2012). Elementary Science Methods: A Constructivist Approach. Wadsworth Publishing.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2024). Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi Eğitim Programı Müfredatı. Ankara: MEB Yayınları.
- TÜBİTAK. (2023). Erken Çocukluk Döneminde STEM Yaklaşımı ve Uygulamaları. Ankara: TÜBİTAK Yayınları.
- Worth, K., & Grollman, S. (2003). Worms, Shadows, and Whirlpools: Science in the Early Childhood Classroom. Heinemann.

DENEME 1 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Statik (Durum) problemleri, bir bütünü oluşturan parçaların miktarını sormayı hedefler ve bir eylem içermez. Şeftali ve kayısı örneğinde olduğu gibi, nesnelere niteliğine dayalı bir durum tespiti yapılır.

Cevap: E

2. Ege her nesneye bir kez dokunarak "Bire bir Eşleme" yapmış, sonunda bir miktar belirttiği için "Kardinal Sayı" ilkesini sergilemiştir. Ancak standart sayı dizisini bozduğu için Sabit Sıra ilkesini kazanmamıştır.

Cevap: C

3. Nesnelere fiziksel dizilişi değişse de toplam miktarın aynı kalması, sayma ilkesinden "Sıranın Önemsizliği" ile ilgilidir. Masal bu esnekliği kavramıştır.

Cevap: C

DENEME 2 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Halkaların parmaklarla bire bir örtüştürülmesi, sayma öncesi en temel matematiksel süreç olan "Bire bir Eşleme"dir.

Cevap: B

2. "Sıralama" (büyük-küçük), "Çevrilme" (yön değiştirme) ve "Yakınlık" (mesafe) kavramları okul öncesi uzamsal gelişimin temel taşlarıdır.

Cevap: A

3. Mandal renklerinin kural dahilinde tekrarı (kırmızı-mavi), herhangi bir sayısal değer içermediği için "Sayısal Olmayan Tekrarlayan Örüntü"dür.

Cevap: A

DENEME 3 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Önünde ve altında gibi konum bildiren yönergeleri uygulama, MEB programında yer alan "Uzamsal Düşünme" becerisiyle doğrudan ilgilidir.

Cevap: C

2. Sayılan grubun son rakamının toplam miktarı temsil etmesi "Kardinal Sayı" ilkesidir.

Cevap: C

3. Bire bir eşleştirme, farklı türden nesnelere arasında da yapılabilir; sadece aynı tür olma zorunluluğu yoktur. Bu yüzden E seçeneği yanlıştır.

Cevap: E

Yazar Taktiği

- *Gelman ve Gallistel ilkelerini sorarken genellikle "hatalı sayma yapan çocuk" kurgusu üzerinden gidilir. Eğer çocuk sayarken bir sayı ismini atlıyorsa Sabit Sıra bozulmuştur; eğer aynı nesneyi iki kez sayıyorsa "Bire Bir Eşleme" bozulmuştur. Çözümlerde buna dikkat çekmek öğrenciye net kazandırır!*

DENEME 4 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Öğretmenin alçak raflarla merkez sınırlarını belirlemesi ve çocukların bu sınırlar içinde kalması doğrudan "Çevreleme" (Enclosure) kavramıyla ilgilidir. Sanat merkezindeki materyallerin birbirine göre konumu ve merkezlerin yerleşimi ise "Yakınlık" (Proximity) algısını destekler. Bu kavramlar Piaget'in topolojik uzay evresinin temel taşlarıdır.

Cevap: B

2. Durum I'de çocuğun yol üzerindeki nesnelerin sırasını ve konumunu belirtmesi "Uzamsal İlişkiler" ile ilgilidir. Durum II'de ise renklerin (kırmızı-beyaz) belli bir kurala göre tekrar etmesi, sayısal bir değer içermediği için "Sayısal Olmayan Tekrarlayan Örüntü"dür.

Cevap: A

3. Belirli bir kurala göre (ikişerli, beşerli vb.) sayıların ardışık olarak söylenmesi süreci doğrudan "Ritmik Sayma" becerisini ifade eder.

Cevap: B

DENEME 5 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Bir nesnenin sırasını (1., 2., 3.) belirten sayılara ordinat (Sıra) sayılar, nesnelere sadece ayırt etmek veya isimlendirmek için kullanılan (kapı numarası, forma numarası vb.) sayılara ise nominal (İsimsel) sayılar denir.

Cevap: C

2. Literatüre ve ÖSYM'nin soru tarzına göre; çocukların eşleştirme yaparken nesnelerin fiziksel olarak birbirine yakın veya birleştirilmiş/bitişik (örneğin birbirine bağlı legolar veya bitişik çizimler) olması işlerini kolaylaştırır. Gruplar birbirinden uzaklaştıkça veya karmaşıklaştıkça eşleştirme zorlaşır.

Cevap: B

Yazar Taktiği

- **Topolojik Uzay Dikkat:** "Çevreleme" ve "yakınlık" kavramlarını sınıf yönetimi ve materyal kullanımı üzerinden sormayı severler. Deneme 4 / 1. Soru tam bu mantıktadır.
- **Eşleştirme Kolaylığı:** Çocukların "birleştirilmiş grupları" (örneğin bir tablanın üzerindeki oyuklara taşları koymak) daha kolay eşleştirdiğini unutmama. Bu bilgi, "hangisi daha zordur/kolaydır" sorularının kilit noktasıdır.
- **Örüntü Türleri:** Sayısal olmayan örüntülerde "ilişkisel" (büyüyen) ve "tekrarlayan" ayrımı bu sene çok kritik. Eğer miktar artıyorsa büyüyen, aynı kalıyorsa tekrarlayandır.

DENEME 6 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Mehmet, nesnelerin niteliklerine (taş/düğme) takılmadan grubun tamamını tek bir sayı (8) ile ifade etmiştir. Bu durum, sayılan grubun toplam miktarını temsil eden "Kardinal Sayı" ilkesidir. Çetin ise henüz grupları birleştirememiştir.

Cevap: C

2. Umut, farklı fiziksel özelliklere (renk) sahip nesnelerin bir arada sayılabileceğini, yani "her şeyin sayılabileceği" kuralını kavrayamamıştır. Bu ilke literatürde "Ayırma" (Soyutlama) ilkesi olarak geçer.

Cevap: D

3. Bir nesnenin veya kişinin bir dizi içindeki konumunu/derecesini (1., 2., 5.) belirten sayılar ordinat sayılardır. B ve E seçenekleri nominal, C seçeneği ise kardinal sayıdır.

Cevap: A

DENEME 7 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Kutulara araba yerleştirme etkinliği bire bir eşleme, konum ve soyutlama becerilerini içerirken; bu aşamada standart bir ölçme birimi (metre, kilo vb.) kullanımı söz konusu değildir.

Cevap: D

2. Çocuğun havada, karada veya sepet içinde olan her türlü nesneyi (somut veya soyut fark etmeksizin) sayabileceği kuralı doğrudan "Ayrırma" (Soyutlama) ilkesidir. Notlarındaki "saymanın her şeye yapılabilmesi" vurgusu budur.

Cevap: C

3. Nesnelerin fiziksel dizilişinden bağımsız olarak toplam miktarın (niceliğin) değişmeyeceğini fark etmek, hem "Sayı Korunumu" hem de "Sıranın Önemsizliği" ilkelinin kazanıldığını gösterir.

Cevap: A

Yazar Taktiği

- *Kritik Ayrım: Eğer çocuk "renkleri farklı diye beraber sayamam" dıyorsa "Ayrırma" (Soyutlama) ilkesinde sorun vardır. Eğer "en son söylediği sayının grubun toplamı olduğunu" bilmiyorsa "Kardinal" ilkesinde sorun vardır. Bu ikisi en sevilen tuzaktır.*
- *Nominal vs Ordinat: Kapı numarası, forma numarası, telefon numarası gibi sayılar sadece "isim"dir (Nominal). Yarış derecesi, sıra numarası, kat numarası ise "sıra"dır (Ordinat). Bu sene buradan bir "hangisi değildir" sorusu gelebilir!*

DENEME 8 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Sayma sırasında her bir nesnenin tek bir sayı ismiyle eşleştirilmesi kuralı "Bire Bir Eşleme" ilkesidir.

Cevap: B

2. Öğretmen; sayma (sayalım), sınıflandırma (kırmızıları ayıralım) ve çıkarma (arkadaşına ver) işlemlerine odaklanmıştır. Ancak bu etkinlikte metre, kilo veya standart bir ölçme birimi kullanımı söz konusu değildir.

Cevap: D

3. Ece'nin başlangıçtaki kalem sayısı (7) ve son durumdaki kalem sayısı (10) bilinmektedir. Ancak aradaki artış miktarı (değişim) sorulmaktadır. Bu tür problemlere değişimi (parçası) bilinmeyen problemler denir.

Cevap: B

DENEME 9 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. İsimlendirme amaçlı kullanılan sayılar "Nominal", sıra belirtenler "Ordinat", miktar belirtenler ise "Kardinal" sayılardır.

Cevap: A

2. Karış, adım ve kalem gibi araçlar standart olmayan ölçme birimleridir. Okul öncesi dönemde çocuklar standart birimlerden (metre vb.) önce bu yöntemle ölçme mantığını kavrarlar.

Cevap: B

3. Sayma yönünün değişmesinin sonucu değiştirmeyeceğini anlamak "Sıranın Önemsizliği", nesnelerin yer değiştirmesine rağmen miktarın sabit kalması ise "Sayı Korunumu" ile ilgilidir.

Cevap: B

Yazar Taktiği

- *Bilinmeyen Soruları: Genelde “Sonucu bilinmeyen” (3+5=?) sorulmaz. Senin için hazırladığım Deneme 8 / 3. Soru gibi “Değişimi bilinmeyen” (7+?=10) tarzı sorular öğrencileri elemek için en ideal sorulardır.*
- *Ölçme Sırası: Çocuk önce “farkı” anlar (uzun-kısa), sonra “standart olmayan” birimlerle ölçer (karış-adım), en son “standart” birime (metre) geçer. Bu sıralama sınavın kilit bilgisidir.*

DENEME 10 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Okul öncesinde sınıflandırma (benzerleri bir araya getirme), sayısal kavramların ve sayma işleminin en temel ön koşuludur. Nesnelere niteliklerine göre ayırmadan niceliksel bir sonuca varmak zordur.

Cevap: C

2. Sıvıların kap değiştirmesine rağmen miktarının aynı kaldığını fark etmek “Sıvı Miktarı Korunumu”dur. Bu, genellikle sayı korunumundan sonra (yaklaşık 6-7 yaş) kazanılan bir beceridir.

Cevap: D

3. Paragrafta çocukların doğrudan karşılaştırma (işaretleme) ve standart olmayan birim (kalem) kullandıkları belirtilmiştir. Ancak etkinlikte metre veya cetvel gibi standart ölçme araçlarının kullanıldığına dair bir bilgi yoktur.

Cevap: D

4. Çocuğun her boncuğa bir sayı ismi vererek dokunması “Bire Bir Eşleme”, diziliş (sıra) değişse bile miktarın aynı kaldığını bilmesi ise “Sıranın Önemsizliği” ilkesidir.

Cevap: A

Yazar Taktiği

- *Ön Koşul Sıralaması: Bu hiyerarşi çok sevilir. Unutma: Eşleme > Sınıflandırma > Serileme (Sıralama) > Sayma. Eğer bu sıralamayı bilirsen, “ön koşuldur” tarzı soruları asla kaçırmazsın.*
- *Korunum Sıralaması: Çocuk önce “Sayı”, sonra “Miktar/Kütle”, en son ise “Ağırlık” ve “Hacim” korunumunu kazanır. (S-M-A-H kodlamasıyla akılda tutabilirsin).*
- *Ölçme Evreleri: Ölçmede önce “algı” (hangisi uzun?), sonra “karşılaştırma”, en son “ölçme” gelir.*

DENEME 11 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Nesnenin şekli, konumu veya dizilimi değişse de miktarının (kütlesinin) değişmeyeceği düşüncesi Piaget’ye göre “Kütle Korunumu”dur. Masal, hamurun uzatılmasının miktarını artırmadığını fark ederek bu beceriyi sergilemiştir.

Cevap: B

2. Jetonların birbirine yaklaştırılması veya uzaklaştırılması (mekânsal değişim), sayısal miktarı etkilemez. Bu farkındalık doğrudan “Sayı Korunumu” ile ilgilidir.

Cevap: C

3. “Sabit Sıra” ilkesi, sayı isimlerinin (bir, iki, üç...) her zaman aynı standart dizilimde söylenmesi zorunluluğudur. Sayıların yerinin karıştırılmaması bu ilkenin temelidir.

Cevap: C

DENEME 12 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Umud her arkadaşına bir sayı ismi verdiği için "Bire Bir Eşleme"de başarılıdır. Ancak sayıları standart sırasıyla (1-2-3 yerine 1-2-4...) söylemediği için "Sabit Sıra" ilkesini ihlal etmiştir.

Cevap: B

2. Bir sayının kendinden önceki ve sonraki sayıyla olan sarsılmaz bağı, sayıların birbirini kapsamaması ve bir düzen içinde olması "Ardışıklık" ve "Hiyerarşik İçerme" kavramıyla açıklanır.

Cevap: C

3. Nesnelerin fiziksel özelliklerinden (büyüklük, renk, eskilik) bağımsız olarak, "sayılabilir" her şeyin bir grupta toplanıp sayılabilesine "Ayırma" (Soyutlama) ilkesi denir.

Cevap: B

DENEME 13 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Hız, bir nesnenin birim zamandaki yer değiştirmesidir ve doğrudan bir "ölçme ve karşılaştırma" (uzunluk, ağırlık, miktar) kazanımı değildir. Diğer seçenekler doğrudan MEB Kazanım 10 kapsamındadır.

Cevap: B

2. "4. masa" bir dizideki yeri/sırayı belirttiği için ordinat; "4 tane zeytin" ise toplam miktarı (adedi) belirttiği için kardinal sayıdır.

Cevap: A

3. Sayma yapılırken bir nesnenin atlanması veya bir nesneye birden fazla sayı söylenmesi, nesne ile sayı isminin bire bir örtüşmemesinden dolayı "Bire Bir Eşleme" hatasıdır.

Cevap: B

DENEME 14 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Van Hiele geometrik düşünme düzeylerine göre, şekilleri özelliklerine (kenar, köşe) göre değil de dış görünüşlerine göre (tekerlek gibi yuvarlak) tanıma evresi "Görsel Evre (Düzey 0) olarak adlandırılır.

Cevap: B

2. Telefon numarası, barkod, plaka veya forma numarası gibi sayılar miktar veya sıra belirtmez; sadece o nesneyi/kişiyi tanımlamak için kullanılır. Bu yüzden "Nominal" (İsimsel) sayılardır.

Cevap: C

3. Örüntüler sadece görselle sınırlanmaz. Alkışlama, ritim tutma veya ses çıkarma (A-B-A-B ritmi gibi) yoluyla işitsel örüntüler de yapılabilir.

Cevap: C

DENEME 15 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Karış, adım, kalem gibi kişiden kişiye değişebilen ölçme araçları standart olmayan birimlerdir. Okul öncesinde ölçme mantığı bu araçlarla başlar.

Cevap: B

2. Bir gruptan nesne eksildiğinde baştan saymak yerine mevcut miktardan geriye doğru düşerek sonucu bulmak, parça-bütün ilişkisinin ve sayı duyusunun geliştiğini gösterir.

Cevap: B

3. Veri analizi, bir konu hakkında bilgi toplama ve bunu görselleştirme sürecidir. En sevilen meyvelerin listelenip tabloya (grafığe) dökülmesi tipik bir veri analizi çalışmasıdır.

Cevap: B

DENEME 16 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

- Okul öncesi çocuklarının büyük çoğunluğu bu düzeydedir. Bu düzeydeki çocuklar şekilleri özelliklerine (kenar, açı) göre değil, sadece “neyin neye benzediğine” (prototiplere) göre tanırlar. Ali'nin üçgeni “çatıya” benzetmesi ve şeklin duruşu değişince onu tanıyamaması, şeklin sadece bütünsel görsel görüntüsüne odaklandığını kanıtlar.

Cevap: A

- Matematik eğitiminde sorulması en çok sevilen başlıklardan biri Gelman ve Gallistel'in sayma ilkeleridir. Kardinal sayı ilkesi, sayma bittikten sonra ulaşılan son sayının kümenin eleman sayısını (çokluğunu) temsil ettiğini bilmektir. Can sayma yapabiliyor (sabit sıra ve bire bir eşleme var) ancak son sayının “toplamı” temsil ettiğini anlayamadığı için bu ilkeyi henüz kazanamamıştır.

Cevap: C

Not: ÖSYM 2016 senesinde iki soru sormuştu bu ders için. Ama 2025 senesinde yani son girdiğiniz sınavda üç tane matematik eğitiminden soru sordu. Dolayısıyla bu kitap en güncel formatta hazırlandı. Sizin için en güncel müfredata uygun SORULAR hazırlandı tamamen ÖSYM tarzında. Uğur Böceği serisi size uğur getirsin. Bu sene atanmanız dileğiyle... İnşallah atandığınızda bana yazmayı unutmayın!

KAYNAKÇA

- Millî Eğitim Bakanlığı (MEB). (2024). Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi Eğitim Programı ve Matematik Seferberliği Kazanımları. Ankara.
- Gelman, R., & Gallistel, C. R. (1978). The Child's Understanding of Number. Harvard University Press. (Sayma ilkeleri: Sabit sıra, bire bir eşleme, kardinal sayı, soyutlama ve sıranın önemsizliği için temel kaynak).
- Piaget, J. (1952). The Child's Conception of Number. Routledge & Kegan Paul. (Sayı korunumu, kütle, hacim ve sıvı miktarı evreleri için temel kaynak).
- Van de Walle, J. A., Karp, K. S., & Bay-Williams, J. M. (2019). İlkokul ve Ortaokul Matematiği: Gelişimsel Yaklaşımla Öğretim. (Çev. Ed. Soner Durmuş). Nobel Akademik Yayıncılık. (Örüntü, veri analizi ve erken matematik stratejileri için akademik referans).
- Clements, D. H., & Sarama, J. (2014). Learning and Teaching Early Math: The Learning Trajectories Approach. Routledge. (Uzamsal düşünme ve geometrik evreler üzerine güncel araştırmalar).
- Van Hiele, P. M. (1986). Structure and Insight: A Theory of Mathematics Education. Academic Press. (Geometrik düşünme düzeyleri ve görsel evre analizi için).
- Charlesworth, R., & Lind, K. K. (2012). Math and Science for Young Children. Cengage Learning. (Sayı türleri: Nominal, Ordinat, Kardinal ve günlük yaşam durumları için).

DENEME 1 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Şema öncesi dönemde (4-7 yaş) nesnelere kağıtta boşlukta yüzer gibidir. Yer çizgisi (Taban çizgisi) kullanımı bir sonraki evre olan Şema Dönemi'nin (7-9 yaş) en belirlenmiş başlangıç özelliğidir.

Cevap: A

2. Hamura parça ekleyerek bir bütün oluşturmak "Eklemeli Yöntem"dir. Bu, okul öncesinde çocukların en kolay kavradığı üç boyutlu form oluşturma sürecidir.

Cevap: C

DENEME 2 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Çocuğun nesnelere içini ve dışını aynı anda, duvarlar veya engeller yokmuş gibi çizmesine Radyografik (Saydam) resim denir. Bu, çocuğun "gördüğünü değil, bildiğini çizme" aşamasında olduğunu kanıtlar.

Cevap: B

2. Duygulara odaklanan ve "neden" sorusunu soran aşama Yorumlamadır. Eğer sadece "Hangi renkler var?" deseydi Betimleme, "Renklerin dengesi nasıl." deseydi Çözümleme olurdu.

Cevap: C

Yazar Taktiği

- Görsel Sanatlar sorularında Lowenfeld evrelerini (Karalama, Şema Öncesi, Şema) çok iyi bilmek gerekir. Özellikle "Yer Çizgisi" ve "Saydam Resim" ÖSYM'nin her iki yılda bir yokladığı "altın" bilgilerdir.

DENEME 3 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. ÖSYM'nin 2016'da sorduğu "kuş çizimi" sorusunun özü kalıplaşmış (stereotip) çizimlerdir. Bu kalıpları kırmamanın en iyi yolu, çocuğa hazır şablon vermek değil, onu doğrudan gözleme yönlendirmektir. Çocuk gerçek bulutu gözlemediğinde, onun aslında kağıttaki o "ezber" şekilden farklı olduğunu fark eder ve kendi özgün ifadesini geliştirir.

Cevap: B

2. "Ergonomi" kavramı, mobilya ve donatıların insan (çocuk) vücut ölçülerine ve hareket kabiliyetine uygun olmasıdır. Masaların dirsek hizasında olması, rafların erişilebilirliği doğrudan fiziksel ergonomi; zemin güvenliği ise çocuk sağlığı ve güvenliği ile ilgilidir.

Cevap: C

Yazar Taktiği

- *Kalıplaşmış Çizimler: Eğer soruda "tek tipleşme", "boyama kitabı etkisi" veya "sürekli aynı figür" vurgusu varsa; çözüm her zaman gerçek yaşam deneyimi ve gözlemdir.*
- *Öğrenme Merkezleri: Tasarımda çocuk boyu, erişilebilirlik ve rahatlık vurgulanıyorsa cevap Ergonomidir. Eğer merkezlerin birbiriyle olan sınırı ve gürültü geçişi soruluyorsa cevap Çevreleme ilkesidir.*

DENEME 4 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Alttaki dokunun üste çıkarılması Frotajdır. ÖSYM doku çalışmalarını sever.

Cevap: B

2. Şematik Öncesi Evre'de figürler birleşir ama eklemeler ve gerçekçi oranlar yoktur.

Cevap: B

DENEME 5 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Sanat yoluyla kendini ifade etme ve estetik algı, yeni müfredatta Sosyal-Duygusal gelişimi destekleyen en güçlü araçtır.

Cevap: B

2. Toprak altını veya evin içini (görünmeyeni) göstermek Saydamlıktır.

Cevap: C**DENEME 6 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ**

1. Karalama evresindeki bir çocuğun yer çizgisi (mekan algısı) kullanması mümkün değildir.

Cevap: D

2. Islak kağıt üzerine mürekkep veya boya ile yapılan leke/yayma çalışması Lavidir.

Cevap: A**DENEME 8 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ**

1. Parçaların birleşip anlamlı bir "bir aradalık" hissi vermesi Bütünlük (Unity) ilkesidir.

Cevap: C

2. Sanat eğitiminde çocuğa malzemenin nasıl kullanılacağına dair rehberlik yapılır. Hiç bilgi vermemek bir yöntem değildir; yanlış olan çocuğun yaratıcılığına müdahale etmektir.

Cevap: D**DENEME 9 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ**

1. "Mandala" sorusunun çeldiricisi olan Radyal (merkezden yayılan çizgiler) kavramı üzerinden gidilmiştir.

Cevap: B

2. Şekil-Zemin ilişkisi görsel algı için en kritik ilkedir ve nitelikli materyal kullanımında önemlidir.

Cevap: B**DENEME 10 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ**

1. Çözümleme, sanat eleştirisinde öğeler arası ilişki ve yerleşime odaklanan aşamadır.

Cevap: B

2. Resimde "yer çizgisi" yoksa ve nesnelere havadaysa bu "Şematik Öncesi Evre"dir. Yer çizgisi şematik evrede başlar.

Cevap: B**DENEME 11 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ**

1. Şekillerin anlamsızca birleşmesi "Agregat", "bir şeye benzeyecek şekilde" anlamlı bir bütün oluşturması "Gestalt"tır. "Kafadan Bacaklı" dendiği an, o artık anlamlı bir bütündür!

Cevap: C**Yazar Taktiği**

- ÖSYM "Lavi" ve "Dekalkomani"yi karıştırmanızı ister. Lavi'de yayılma, Dekalkomani'de kağıdı katlayıp simetri oluşturma vardır.

DENEME 7 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Ergonomi, fiziksel çevre ile çocuk arasındaki bedensel uyumdur. Masaların boyu, sandalyelerin sırt desteği bu kapsama girer.

Cevap: B

2. Kalıplaşmış şemaları kırmanın tek yolu doğrudan gözlemdir. Fotoğraf göstermek veya dışarı çıkıp izlemek çocuğun zihnindeki "ezber" figürü yıkar.

Cevap: C

2. Dış dünyayı gördüğü gibi aktaran tip "Görsel" (Görücü), duyguları ve içsel dünyayı ön plana alan tip "Dokunsal" (Yapıcı), her iki eğilimi gösteren ise "Karışık" tiptir.

Cevap: A

DENEME 12 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Çocuğun nesnelere içini, dışarıdan görülmesi imkânsız olsa bile bildiği için çizmesi Saydamlıktır (X-Ray/Röntgen).

Cevap: B

2. Çocuğun resminde bilerek yaptığı komiklikler, abartılı aksesuarlar veya figürleri mizahi bir duruma sokması Espri özelliğidir.

Cevap: B

DENEME 13 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Sarı rengi mutluluğu; Turuncu ilgi çekme isteğini; Siyah ise korku, kaygı ve özgüven eksikliğini sembolize eder.

Cevap: A

2. Feldmann'ın sanat eleştirisi kuramına göre ilk basamak olan Betimleme, esere dair en basit ve nesnel bilgilerin sorulduğu aşamadır.

Cevap: A

DENEME 14 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Evin dış cephesi çizilmesine rağmen içindkilerin görünmesi Saydamlıktır. Figürlerin yer çizgisine yerleştirilmesi mekan organizasyonunu gösterir. Oran-orantının gerçekçi olmaması ise Görsel Realizm öncesine işaret eder.

Cevap: D

2. Yer çizgisi (Taban çizgisi) Şematik Dönem (7-9 yaş) özelliğidir. Şema öncesi dönemde (4-7 yaş) mekân birliği gelişmediği için figürler rastgele dağılır.

Cevap: D

DENEME 15 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. "Geçmiş uygarlıklar", "antik kalıntılar" ve "insanlık tarihi" ifadeleri Arkeoloji Müzesini tanımlar. Etnografya ise daha çok yakın dönem halk kültürüne odaklanır.

Cevap: B

2. Yaratıcı sanat etkinliklerinde tüm çocukların birbirinin aynısı olan "mükemmel" bir ürün çıkarmasını hedeflemek yaratıcılığı baskılar; esas olan sürece odaklanmaktır.

Cevap: B

DENEME 16 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Geometrik parçalanma ve çoklu perspektif Kübizm'in anahtarıdır. Picasso'nun Avignonlu Kızlar eseri bu akımın zirvesidir.

Cevap: B

2. Kullanıcı (çocuk) ve materyal arasındaki fiziksel uyum, yorulmadan kullanım ve güvenlik doğrudan ergonomi ile ilgilidir.

Cevap: C

DENEME 17 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Şablona dayalı etkinlik yaratıcılığı öldürür. Atık malzemede önemli olan çocuğun malzemeye yeni bir anlam yüklemesidir.

Cevap: B

2. Bebeklik döneminde materyallerin “çok duyulu” (multisensory) olması tercih edilir; tek bir duyuya kısıtlanması gelişimsel olarak istenen bir durum değildir.

Cevap: C

DENEME 18 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Kuklalar disiplinlerarası bir materyaldir; matematik, fen veya Türkçe etkinliklerinde de aktif olarak kullanılabilir. Sadece drama ile sınırlanması yanlıştır.

Cevan: D

2. (Yorumlama): Eserin hissettirdikleri ve “neden böyle yapılmış olabilir?” sorusunun cevabı yorumlama aşamasına aittir.

Cevan: C

DENEME 19 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Dışavurumculuk (Ekspresyonizm), sanatın temel amacının “duygu iletimi” olduğunu savunur. Soruda geçen “sanatçının kızgınlığı” ve “anlatılmak istenen duygu” buna işaret eder.

Cevap C

2. Selin, bilinçli olarak problemden uzaklaşıp zihnini serbest bıraktığı süreci (mayalanma) tarif etmektedir. Bu durum Graham Wallas’a göre Kuluçka (Incubation) evresidir.

Cevap B

Yazar Taktiği

- **SEMA HOCADAN HATIRLATMA!**
- “Gördüğünü Değil, Bildiğini Çizme”: *Eğer soruda çocuk bir nesnenin içini veya arkasını çiziyorsa (Saydamlık/ Tamamlama), ÖSYM bunu hep “Zihinsel Gerçeklik” kavramıyla bağdaştırır.*
- *Renklerin “Neden”i: Sarı sadece neşe değildir; sosyal uyumdur. Siyah sadece korku değildir; otorite baskısı veya özgüven eksikliğidir. ÖSYM bu nüansları sever.*
- *Sanat Eleştirisi Tuzağı: “Neler görüyorsunuz?” diyorsa Betimleme; “Bu sence ne anlatıyor?” diyorsa Yorumlamadır. İkisini karıştıran elenir.*

KAYNAKLAR

- Artut, K. (2019). Okul Öncesinde Görsel Sanatlar Eğitimi. Ankara: Anı Yayıncılık. (Özellikle çocuk resmi gelişim basamakları ve sanat akımları için temel kaynak).
- Kırıçoğlu, O. T. (2014). Sanat Köprüsü. Ankara: Pegem Akademi. (Sanat eleştirisi basamakları ve Feldman kuramı üzerine).
- Lowenfeld, V. & Brittain, W. L. (1987). Creative and Mental Growth. (Şematik dönem, şema öncesi dönem ve saydamlık gibi kavramların dünya literatüründeki ana kaynağı).
- MEB Okul Öncesi Eğitim Programı (2013/2024 Güncellemeleri). (Yaratıcı sanat etkinliklerinin felsefesi ve öğretmen rolleri üzerine).
- Müze Eğitimi ve Uygulamaları Kitabı. (ÖSYM’nin son yıllarda sıkça sorduğu müze türleri ve sınıflandırmaları için).
- Ergonomi ve Tasarım Prensipleri Rehberi. (Materyal tasarımı ve erişilebilirlik sorularının teknik temeli).

DENEME 1 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Öğretmenin bir olay anlatıp (Örnek Olay) bu kurgu üzerinden şarkıya geçmesi "Öyküden Şarkıya Yöntemi"dir.

Cevap: C

2. Okul öncesinde ses sınırı genellikle Re-La arasındadır ve diyafram nefesi önemlidir; ancak bağırarak ses tellerine zarar verir.

Cevap: C

DENEME 2 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Ritim, hareket ve konuşmayı temel alan, vücut tamtami ve basit çalgıları (ritim çubukları vb.) kullanan yaklaşım Orff Schulwerk'tir.

Cevap: C

2. Tekerlemeler, kelimelerin vurguları ile ritmin birleştiği Prosodi" çalışmalarının en temel aracıdır.

Cevap: B

DENEME 3 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Atık materyallerden ses üretmek ve bunları karşılaştırmak çocuğun ses dünyasını keşfetmesini ve yaratıcı ifadesini geliştirir.

Cevap: C

2. Okul öncesi korolarında amaç, seslerin birbiri içinde erimesi (homojenlik) ve çocukların ses yorulması yaşamadan uyum içinde söylemesidir.

Cevap: C

Yazar Taktiği

- Müzik sorularında "vücut tamtami" veya "elementer müzik" kelimesini gördüğün an cevap yüksek ihtimalle Orff'tur. Şarkı öğretiminde ise eğer bir drama/hikâye varsa "Öyküden Şarkıya" seçeneğine odaklan!

DENEME 4 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Bir hikâye veya olay kurgusu (Örnek Olay) üzerinden şarkı öğretimine geçiş yapılması literatürde "Öyküden Şarkıya Yöntemi" olarak adlandırılır. Bu yöntem, soyut olan müziksel yapıyı çocuk için somutlaştırır ve motivasyonu en üst düzeye çıkarır.

Cevap: B

2. 36 aylık çocuklarda ritim duygusu henüz tam olarak olgunlaşmamıştır. Şarkının temposunu başından sonuna kadar sabit tutmakta zorlanırlar; ancak şarkının genel havasına kapılarak el çırpma veya dizlere vurma gibi basit vuruşlarla eşlik etmeye çalışma eğilimi gösterirler.

Cevap: C

DENEME 5 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Orff-Schulwerk'in temeli olan "Elementer Müzik", konuşma, hareket ve müziğin iç içe geçmesidir. Tekerlemelerin günlük dil ritmiyle bedensel perküsyonu birleştirilmesi, bu yaklaşımın en karakteristik ve ayırt edici özelliğidir.

Cevap: C

2. Tanımı yapılan enstrüman "Çelik Üçgen" dir. Özellikle çocuk orkestralarında başlangıç-bitiş vuruşlarını vurgulamak ve orkestranın ses rengini zenginleştirmek için kullanılan temel ritim çalgılarından biridir.

Cevap: C

Yazar Taktiği

- Öyküden Şarkıya: Eğer soruda bir hikâye anlatımı ("bir varmış bir yokmuş", "arı uçmuş" gibi kurgular) şarkıdan önce geliyorsa bu yöntemi işaretlemeden çekinme.
- 36 Ay Kriteri: 3 yaşındaki çocukta "metronom gibi" ritim tutması beklenmez. Onların anahtar kelimesi "eşlik etmeye çabalama"dır.
- Orff'un Tırnak İçindeki Tanımı: Sınavda "elementer", "hareket-konuşma-müzik" ve "vücut tamtacı" kelimeleri doğrudan Orff Schulwerk'e götürür.

DENEME 6 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Yüksek sesle bağırarak, ses tellerinde nodül oluşumuna neden olabileceği için okul öncesinde kesinlikle yasaktır.

Cevap: E

2. Orff çalgıları doğal ve basittir; elektronik cihazlar bu felsefenin "elementer" (basit/doğal) yapısına aykırıdır.

Cevap: B

DENEME 7 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Mevcut bir müziksel yapıdan yola çıkarak yeni ve özgün bir ses/cevap arayışı "Buluş" aşamasıdır.

Cevap: B

2. Okul öncesi çocuklarından karmaşık nota deşifresi (okuma-yazma) beklenmez; bu gelişimsel seviyelerinin üzerindedir.

Cevap: D

DENEME 8 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Şarkıdaki sayıların azalması (5-4-3...) çocuğun zihninde geriye sayma ve çıkarma mantığını somutlaştırır.

Cevap: D

2. 24-36 aylık çocuklar müziğe genellikle kaba motor hareketlerle (tüm vücutla) eşlik ederler.

Cevap: B

DENEME 9 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Müziğin temposuna göre hareket etmek, durmak veya hızlanmak "Devinim" (Hareket) ve ritim algısını geliştirir.

Cevap: C

2. Orff Yaklaşımı'nın kalbi doğaçlamadır. Çocuk kendi içsel ritmini hareket ve sesle dışa vurur.

Cevap: C

DENEME 10 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Nefes çalışmaları oyunlaştırılmalı ve omuzlar kaldırılmadan (diyafram odaklı) yapılmalıdır. Karmaşık ve uzun süreli çalışmalar bu yaş grubu için uygun değildir.

Cevap: C

2. Klarinet üfleme ve profesyonel bir enstrümandır; okul öncesi ritim gruplarında yer alan temel vurmali çalgılardan değildir.

Cevap: D

DENEME 11 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Orff Yaklaşımı'nda çocuk pasif değil aktiftir; vücut perküsyonu ve tekerlemeler bu metodun temelidir.

Cevap: B

2. Sesin yönünü bulma ve farklı saatlerin seslerini ayırt etme çalışması, “sesleri ayırt etme” ve “ses yönünü tayin etme” becerisine yöneliktir.

Cevap: B

DENEME 12 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Kodaly Yaklaşımı'nda el işaretleri ve halk müzikleri esastır; ancak eğitim karmaşık çalgılarla değil, en doğal enstrüman olan insan sesiyle başlar.

Cevap: B

2. Okul öncesinde eğitim somuttan soyuta gider; nota gibi teorik ve yazılı sembollerle eğitime başlamak gelişimsel olarak yanlıştır.

Cevap: D

DENEME 13 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Suzuki'nin en büyük farkı “Önce Dinle-Çal, Sonra Oku” prensibidir. Tıpkı bir bebeğin konuşmayı yazmadan önce öğrenmesi gibi, Suzuki öğrencisi de notayı sonradan öğrenir.

Cevap: B

2. Belirli işaretlerde durmak veya belirli bir vuruşa tepki vermek, beyindeki inhibisyon (dürtü kontrolü) mekanizmasını çalıştırır. Bu, müziğin bilişsel gelişimdeki en büyük katkılarından biridir.

Cevap: B

DENEME 14 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Kodaly'daki el işaretleri, notanın sadece “adı” değil, melodik yapıdaki “yeri”dir. Do notası daha altta, Sol daha üstte gösterilerek mekânsal bir hiyerarşi kurulur.

Cevap: B

2. Grafik notasyon (kuşlar-filler), soyut olan nota sembollerine (Do-Re-Mi) giden yoldaki en önemli köprüdür. Çocuk sesin karakterini sembole eşleştirmeyi öğrenir.

Cevap: A

DENEME 15 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Görüşleri verilen yaklaşım Dalcroze'dur. Dalcroze'da vücut enstrümandır. Çocuğu oturtup hareketsiz bırakmak, bu metodun ruhuna (Eurhythmics) tamamen aykırıdır.

Cevap: C

2. Bu öncüller çalgıların fiziksel yapısını ve kategorisini netleştirir. Ksilofon (Ahşap), Metalofon (Metal) ayrımı “Ezgili”; Marakas ayrımı ise “Ezgili Olmayan” vurmaları netleştirir.

Cevap: D

KAYNAKÇA

- Millî Eğitim Bakanlığı (MEB). (2024). Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi Eğitim Programı: Sanat Alanı Kazanım ve Göstergeleri. Ankara.
- Orff, C., & Keetman, G. (1950). Music for Children (Orff-Schulwerk). Schott Music. (Elementer müzik, konuşma ve hareket bütünlüğü için temel referans).
- Kodály, Z. (1974). The Selected Writings of Zoltán Kodály. Boosey & Hawkes. (Ses eğitimi, el işaretleri ve halk müziği temelli eğitim stratejileri için).
- Dalcroze, E. J. (1921). Rhythm, Music and Education. Riverside Press. (Eurhythmics, ritmik jimnastik ve plastik hareket felsefesi için).
- Suzuki, S. (1983). Nurtured by Love: The Classic Approach to Talent Education. Exposition Press. (Ana dil yaklaşımı ve ebeveyn katılımı süreçleri için).
- Uçan, A. (1996). Müzik Eğitimi: Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar. Müzik Ansiklopedisi Yayınları. (Türkiye'deki müzik eğitimi terminolojisi için temel kaynak).
- Sun, M. (2010). Okul Öncesinde Müzik Eğitimi. Sun Yayınevi. (Çocuk ses sağlığı, şarkı öğretim yöntemleri ve prosodi çalışmaları için).
- Choksy, L. (1999). The Kodaly Method I: Comprehensive Music Education. Prentice Hall. (Müziksel okuryazarlık ve grafik notasyon süreçleri için akademik analiz).

dizi kitabevi

DENEME 1 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Piaget'ye göre 2-7 yaş arası "mış gibi" yapılan, nesnelere yerine başka nesnelere konulduğu evre "Sembolik Oyun"dur.

Cevap: B

2. Karl Groos, oyunun gelecekteki ciddi uğraşların (avlanma, ebeveynlik vb.) bir provası olduğunu savunur. Bu Hazırlık Kuramı'dır.

Cevap: D

DENEME 2 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Çocuk hem bir şeyler inşa ediyor hem de bir "lokanta" kurgusu (rol) yapıyor bu "Sosyodramatik Oyun"dur. Smilansky sembolik oyunun içine sosyal etkileşimi de ekler.

Cevap: C

2. Enerjinin atılması ve organizmanın rahatlaması vurgusu Fazla Enerji Kuramı'na (Spencer & Schiller) aittir. Freud ise "duygu boşalımı" (Katarsis) üzerine yoğunlaşır.

Cevap: B

DENEME 3 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Aynı mekânda benzer oyuncaklarla oynayıp etkileşime girmeme hâli "Paralel Oyun"dur. Çocuklar birbirinden kopuk değildir ama beraber de değildir.

Cevap: C

2. Vygotsky'ye göre oyun "mekanik" bir dürtü doyumuna değil, bilişsel ve sosyal bir sıçrama tahtasıdır.

Cevap: C

DENEME 4 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Yorgunluğun oyunla atılması, zihinsel ve fiziksel enerjinin oyunla "yenilenmesi" Dinlenme (Yeniden Yaratma) Kuramı'dır.

Cevap: B

2. Rol dağılımı, ortak amaç ve kuralların olduğu en karmaşık sosyal evre "İş Birliğine Dayalı" oyundur.

Cevap: C

Yazar Taktiği

- ÖSYM, "Paralel Oyun" ile "Birlikte Oyun" arasındaki farkı sormayı sever. Birlikte oyunda etkileşim başlar ama "ortak amaç/rol dağılımı" henüz tam oturmamıştır. İş birliğinde ise her şey netleşmiştir!

DENEME 5 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Çocuklar arasında materyal alışverişi ve sözel iletişim (yorum yapma) başlamışsa ancak hala ortak bir amaç/ürün/senaryo yoksa bu "Birlikte Oyun"dur. Eğer hiç iletişim olmasaydı "Paralel", ortak bir kule yapsalardı "İş Birliği" olurdu.

Cevap: B

2. Oyunun travmalarla baş etme, kaygıyı azaltma ve "edilgenlikten etkenliğe geçiş" aracı olduğunu savunan yaklaşım Psikanalitik Kuram'dır (Freud/Erikson).

Cevap: C

DENEME 6 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Vygotsky denilince akla gelen en anahar kavram "Yakınsal Gelişim Alanı" (YGA)'dır. Oyun, çocuğun kendi seviyesinin bir tık üzerine çıkmasını sağlayan bir sıçrama tahtasıdır.

Cevap: C

2. Fiziksel hareket ihtiyacı, yerinde durama ve enerjinin birikmesi sonucu ortaya çıkan oyun davranışını açıklayan kuram Fazla Enerji Kuramı'dır (Spencer & Schiller).

Cevap: D

DENEME 7 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Öğretmen oyunun dışından direktif vermek yerine, bir karaktere (Başhekim) bürünerek oyunun içine girmiştir. Bu "Rolde Olma" (İçeriden Müdahale) stratejisidir.

Cevap: B

2. Kuralların esnemez olduğu ve sosyal uyum gerektiren Piaget evresi "Kurallı Oyun"dur.

Cevap: C

DENEME 8 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Oyunun arzu doyumunu ve "içsel çatışma çözümü" (Katarsis/Haz İlkesi) olduğunu savunan isim Freud'dur.

Cevap: C

2. Çocuğun oyuna girmeyip sadece diğerlerini izlemesi ve onlarla sözel etkileşime (bağırma/soru sorma) girmesi "İzleyici Davranış"tır. Hiç bakmasaydı "Katılımsız" olurdu.

Cevap: B

DENEME 9 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Kültürel aktarım ve belirli kuralları olan bu oyunlar "Geleneksel Çocuk Oyunları"dır.

Cevap: B

2. Bir nesnenin yerine başka bir nesne koyarak (Kutu - Telsiz) "mış gibi" yapma hâli "Sembolik Oyun"dur.

Cevap: B

DENEME 10 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Lazarus ve Patrick tarafından savunulan Dinlenme (Rahatlama/Rekreasyon) Kuramı'na göre oyun; iş veya yoğun zihinsel faaliyet sonrası oluşan yorgunluğu gidermek, enerjiyi yenilemek için yapılır. Öğretmenin yorulan çocukları bahçeye çıkarması tam olarak bu kuramın uygulamasıdır.

Cevap: B

2. Bateson'ın Hazırlık Aşaması, oyunun kendisinden ziyade "oyun çerçevesinin" kurulduğu, meta-iletişimin (bu bir oyundur mesajı) verildiği aşamadır. Çocuk burada oyunun niteliğini belirler.

Cevap: A

DENEME 11 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Stanley Hall'un "Tekrarlama (Rekapitülasyon) Kuramı", "çocuk oyun oynarken insanlık tarihini özetler" der. Ağaca tırmanma, suyla oynama gibi davranışları atalarımızdan gelen biyolojik bir miras olarak görür.

Cevap: A

2. Oyunun genel özelliklerine göre; oyun zoraki değildir (gönüllüdür), semboliktir ve süreç odaklıdır. Ancak okul öncesi oyunları genellikle esnekler. Katı ve değiştirilemez kurallar daha çok okul çağına (somut işlemler) ait "kurallı oyun" dönemine özgüdür.

Cevap: D

DENEME 12 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. D. E. Berlyne, Uyarılma Kuramı çerçevesinde oyunu açıklar. Organizmanın sıkıldığında uyarılma aradığını, fazla uyarıldığında ise bu gerilimi düşürmek için oyun oynadığını (optimum denge) savunur.

Cevap: A

2. Johan Huizinga, “*Homo Ludens*” adlı eserinde oyunun kültürü doğurduğunu, toplumun merkezinde olduğunu ve estetik bir değer taşıdığını vurgular.

Cevap: B

DENEME 13 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Çocuğun bir sopayı araba yerine kullanması ve bir role bürünmesi “ Sembolik Oyun”dur. Annesinin bu süreci bir hikâye akışı içinde (makarna isteme vb.) desteklemesi ise “Hikâyeleştirme” tekniğine örnektir.

Cevap: A

2. Vygotsky’ye göre oyun hiçbir zaman kuralsız değildir. Aksine, “mış gibi” yapılan her oyunda (örneğin anne rolü) gizli ve katı toplumsal kurallar vardır. Çocuk bu rolleri üstlenerek kurallara uymayı öğrenir.

Cevap: B

DENEME 14 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Ataların mirası vurgusu Hall’un Tekrarlama Kuramı’dır. Sınır sisteminin uyarılma dengesi ise ÖSYM’nin seçeneklerde beklettiği Berlyne (Uyarılma) Kuramı’dır.

Cevap: A

2. Öğretmenin çocuğun yaptığı işi söze döktüp ona ayna tutması “Yansıtma”, ardından “Yangın yokken ne yaparlar.” gibi bir soruyla düşünceyi derinleştirmesi “Yapılandırma ve Derinleştirme”dir.

Cevap: C

DENEME 15 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Kurallar üzerinde uzlaşma ve bir amaç doğrultusunda rol paylaşımı varsa bilişsel olarak “Kurallı”, sosyal olarak “İş Birliğine Dayalı” oyundur.

Cevap: B

2. Freud (Arzu), Erikson (Ego/Başarı) ve Mead (Toplumsal rol) üçlüsü oyunun modern, duygusal ve sosyal boyutunu temsil eder.

Cevap: E

3. • I. ifade: Oyunun çerçevesinin çizildiği ve rollerin dağıtıldığı “Hazırlık Aşaması”dır.
• II. ifade: Oyunun gidişatını ve karakterin nasıl davranması gerektiğini belirleyen “Role Dönük Yönergeler”dir.
• III. ifade: Oyunun hayali kurgusunu (çerçevesini) bozan veya kural dışı davranan kişiye karşı sergilenen “Reddedici Tutum”dur.

Cevap: A

DENEME 16 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. 4-8 ay arası çocuğun dış dünyadaki bir nesneyle (çingirak) yaptığı tekrarlı eylemler “İkincil Döngüsel Tepkiler” kapsamındaki alıştırmalı oyundur. (Öğrenciyi birincil ve ikincil ayırımından eliyoruz).

Cevap: D

2. ÖSYM “hız” veya “tırmanma” sordu ama Kaybolma/Sırta Kadem Basma (Disappear/Get Lost) henüz sorulmadı. Bu, çocuğun yetişkin gözetimi dışına çıkma arzudur.

Cevap: E

3. Bateson’a göre oyunun en temel özelliği “Oyun Paradoksu”dur. Bir köpeğin oyun ısırtığı, gerçek bir ısırtığı temsil eder ama “gerçek bir ısırtık” değildir. Bu durum, çocukta sembolik düşünme ve “bu bir oyundur” mesajını (meta-iletişim) anlama yeteneğini geliştirir.

Cevap: A

KAYNAKÇA

- Bateson, G. (1972). Steps to an Ecology of Mind. University of Chicago Press. (Oyun Paradoksu ve Meta-iletişim temelleri için).
- Huizinga, J. (1950). Homo Ludens: A Study of the Play-Element in Culture. Boston: Beacon Press. (Geleneksel oyunlar ve kültür kuramı için).
- Parten, M. B. (1932). Social participation among pre-school children. Journal of Abnormal and Social Psychology. (Sosyal oyun evreleri için).
- Piaget, J. (1962). Play, Dreams and Imitation in Childhood. New York: Norton. (Bilişsel oyun evreleri ve döngüsel tepkiler için).
- Sandseter, E. B. H. (2007). Categorising risky play—how can we identify risk-taking in children's play?
- Early Child Development and Care. (Riskli oyun kategorileri için).
- Smilansky, S. (1968). The Effects of Sociodramatic Play on Disadvantaged Preschool Children. New York: Wiley. (Bilişsel oyun aşamaları ve öğretmen müdahale rolleri için).
- Vygotsky, L. S. (1978). Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes. Harvard University Press. (YGA ve sembolizm için).
- T. C. Millî Eğitim Bakanlığı (2024). Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi Eğitim Programı. Ankara.

dizgi: kitabevi

DENEME 1 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Drama kapsayıcıdır; bireysel özelliklere saygı duyarak her çocuga kendini ifade etme imkani sunar.

Cevap: D

2. "Miş gibi" yaparak roller üstlenilen ve kurgunun eyleme döküldüğü ana aşama canlandırmadır.

Cevap: C

Yazar Taktiği

Canlandırma aşaması kurgunun ete kemiğe büründüğü yerdir. Eğer soruda çocukların aktif bir "yaşantı" içinde olduğu vurgulanıyorsa cevap "Canlandırma"dır.

DENEME 2 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Duyguların ve yaşantının analiz edildiği "Neler hissettiniz?" süreci değerlendirme evresidir.

Cevap: C

2. Johnson'ın en belirgin ve onu diğerlerinden ayıran özelliği, dramayı müfredatın içine, yani sınıfın tam kalbine bir ders işleme yöntemi olarak sokan ilk kişi olmasıdır. Diğer isimler (Ward, Slade vb.) dramayı daha çok bir sanat dalı veya yaratıcılık süreci olarak geliştirmişken, Johnson doğrudan "sınıf içi uygulama" ile özdeşleşmiştir.

Cevap: C

Yazar Taktiği

"Müfredat", "Okul içi ders yöntemi" ve "Eğitimsel araç" anahtar kelimelerini gördüğünde Harriet Finley Johnson'ı işaretle geç!

DENEME 3 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Drama bütüncüldür (sadece bilişsel değildir), süreç odaklıdır ve problem çözme destekler.

Cevap: D

2. Grubun ısınması ve dinamiğin oluşması hazırlık-ısınma aşamasının temel hedefidir.

Cevap: A

Yazar Taktiği

Isınma aşamasında amaç bedeni ve zihni sürece hazırlamaktır; bu yüzden bu aşamada oyunlar genellikle kurgudan bağımsız ve hareket odaklıdır.

DENEME 4 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Metinsiz, anlık ve özgün kurgular doğaçlama olarak tanımlanır.

Cevap: C

2. Metne bağlılık dramatisasyon, kurgu değişikliği yaratıcı dramadır.

Cevap: A

Yazar Taktiği

"Dramatisasyon" ve "Yaratıcı Drama" arasındaki en büyük fark metne sadakattir. Metinden çıkamıyorsan dramatisasyon, metni esnetiyorsan yaratıcı dramadadır demektir.

DENEME 5 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Başkasının yerine geçme "rol oynama", bunun hazırlıksız olması "spontanlık"tır.

Cevap: B

2. Baltacıoğlu'nun birçok eseri vardır ancak dramanın eğitimdeki yerini, özellikle tarihsel olayların canlandırılması (temsil edilmesi) üzerinden anlattığı en spesifik ve ayırt edici eseri "Tarihî Temsiller"dir. "İçti-mai Mektep" onun genel eğitim felsefesini yansıtırken, drama ve uygulama denince akla doğrudan bu eser gelmelidir.

Cevap: B

Yazar Taktiği

Baltacıoğlu'nu sorarsa ya "Tarihî Temsiller" kitabını ya da "Canlı Uzunlar" (yaşayarak öğrenme) vurgusunu sorar. Bu iki kavramı birleştirir!

DENEME 6 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Liderin kurguyu bozmadan bir karakterle sürece girmesi "Liderin Role Girmesi"dir.
2. Zihinsel analiz düşünce izleme, karakter adına yazı yazma ise rol içinde yazmadır.

Cevap: C

Cevap: A

Yazar Taktiği

Lider role girdiğinde çocuklara emir vermez; kurguyu derinleştirmek için onlara bir karakter üzerinden sorular sorar veya yeni bilgiler getirir.

DENEME 7 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Sınıf dışı ortamlarda dış uyarıcı kontrolü ve güvenlik en temel planlama unsurudur.
2. Dramada hata yapmak kurguyu bozmaz, tam tersine süreci geliştiren bir öğrenme aracıdır.

Cevap: B

Cevap: E

Yazar Taktiği

Okul öncesi çocuklarda dış mekân çalışmaları merakı artırır ancak güvenlik ve sınırların belirlenmesi liderin bir numaralı görevidir.

DENEME 8 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Karar/vicdan varsa bilinç koridoru, statü/ mesafe vurgusu varsa rol koridorudur.
2. Drama anlık deneyim ve etkileşim odaklı pedagojik bir süreçtir.

Cevap: B

Cevap: C

Yazar Taktiği

Bilinç Koridoru (Vicdan Tüneli), bir karakterin zor bir karar anında iç dünyasındaki sesleri duymasını sağlar. İkilem varsa bu teknik vardır.

DENEME 9 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Heykel gibi sabit kalarak o anı dondurma tekniği donuk imgedir.
2. Odak noktasına alınan karakterin sorgulanması sıcak sandalyedir.

Cevap: B

Cevap: C

Yazar Taktiği

Donuk imgede hareket yoktur; o anın fotoğrafı çekilmiş gibidir. Sıcak sandalyede ise sorgulanan kişi "rolünden çıkmadan" cevap vermelidir.

DENEME 10 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Müze draması nesnelere üzerinden estetik algı ve hayal gücünü geliştirmeyi amaçlar.

Cevap: B

2. Cahit Uçuk, özellikle *Gümüş Kanat* eseriyle aldığı uluslararası ödül ve *İkizler* serisiyle çocuk edebiyatında bir marka hâline gelmiştir.

Cevap: B

Yazar Taktiği

Müze draması, tarihsel ve kültürel bilinci yaşayarak kazandırmanın en estetik yoludur.

DENEME 11 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Karakterin gıyabında yapılan analiz fısıldaşmaları dedikodu halkasıdır.

Cevap: C

2. Değerlendirme sadece sözel değil; resim, dans gibi sanatsal yollarla da yapılır.

Cevap: B

Yazar Taktiği

Dedikodu halkasında karakter ortamda yoktur ama etkisi her yerdedir. Karakterin imajını oluşturmak için kullanılan harika bir dış göz tekniğidir.

DENEME 12 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Öğretmenin "Ne hissetmiş olabilir?" sorusu karakterle empati kurmayı yani duyuşsal/duygusal alanı; "sıra dışı fikir" isteği ise çocukların orijinal çözümler üretmesini yani yaratıcı düşünmeyi hedefler.

Cevap: B

2. Yaratıcı dramada roller çocuklara dikte edilmez. Çocukların rolleri kendi istekleriyle seçmeleri veya süreç içinde doğal bir şekilde üstlenmeleri esastır. Roller lider tarafından kesin talimatlarla dağıtılsa, bu yaratıcı drama değil, geleneksel tiyatro provası olur.

Cevap: D

Yazar Taktiği

"Dikte" kelimesini gördüğünde dur! Dramanın doğasında demokratik katılım ve gönüllülük esastır.

DENEME 13 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Hikâyeye ve metne sadık kalınan, "ezbere yakın" canlandırma dramatisasyon; hiçbir hazırlık olmadan anlık geliştirilen süreç ise doğaçlamadır.

Cevap: A

2. Metinsiz ve lider eşliğindeki süreç "Drama" (I), metne aynen sadakat "Dramatisasyon" (II), çocukların en doğal ifade biçimi ise "Oyun"dur (III). Bu üçlü ayrım ÖSYM'nin kavram bilgisini ölçmek için sıkça başvurduğu bir yapıdır.

Cevap: A

Yazar Taktiği

Empati soruları "Duygusal", çözüm bulma soruları "Yaratıcı" cevabına gider. Metne bağlıysan "Dramatisasyon", özgürsen "Drama"dasın demektir.

DENEME 14 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Dramada uygulama sırası Isınma -> Canlandırma -> Değerlendirme şeklindedir. C seçeneğinde verilen "resim, mektup veya sözlü paylaşım yoluyla anlamlandırma" eylemi "Değerlendirme" aşamasıdır ve bu aşama sürecin en sonunda gerçekleşir.

Cevap: C

2. Öğretmenin çocukları bir yıl öncesine (geçmişe) götürmesi "Geriye Dönüş" tekniğidir. İki farklı zamanın veya mekânın aynı anda canlandırılmasına ise "Bölünmüş Ekran" (Split Screen) adı verilir.

Cevap: A**Yazar Taktiği**

"Geriye Dönüş" ile "Bölünmüş Ekran"ı karıştırma! Biri zaman yolculuğu, diğeri aynı anda iki farklı hayatı izlemektir.

özge kitabevi

DENEME 15 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Karakterin kimliği hakkında ipucu veren ceket, şapka, mektup gibi şahsi eşyaların kullanılmasına "Özel Mülkiyet" tekniği denir. Eğer karakterin bir kâğıt üzerine çizilen silüeti üzerine bilgiler yazılıysa "Duvardaki Rol" olurdu.

Cevap: C

2. Eğitsel oyun, önceden belirlenmiş hedeflere ulaştıracak kuralları ve yapısı olan bir oyundur. Yaratıcı drama ise çocukların hayal gücüyle bir kurgu içinde var oldukları, "süreç odaklı" bir yaşantıdır. A, B, D ve E seçenekleri pedagojik olarak yanlıştır.

Cevap: C**Yazar Taktiği**

"Özel Mülkiyet" tekniği, karakteri çocuklara somutlaştırmak için kullanılan en etkili yoldur; eşyalar dile gelirse kurgu başlar. Ayrıca "Geriye Dönüş" ile "Bölünmüş Ekran" arasındaki zaman-mekân farkını iyi kodla, ÖSYM orayı yoklamayı sever!

DENEME 16 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Dramada çocukların duygusal güvenliği her şeyden önemlidir. Bir çocuk kurgudan olumsuz etkileniyorsa lider; baskıcı (A), cezalandırıcı (D) veya kuralcı (E) olamaz. Çocuğun duygusunu kabul edip ona esneklik tanımak profesyonel liderlik duruşudur.

Cevap: C

2. Çocukların su damlası gibi soyut bir kavramı kendi bedenleriyle canlandırmaları "Somutlaştırma"dır. Bir metne bağlı kalmadan komutlarla hareket etmeleri ise "Doğaçlama" sürecidir.

Cevap: A**Yazar Taktiği**

Somutlaştırma, işlem öncesi dönemdeki çocuğun soyut dünyayı anlamlandırması için kullanılan pedagojik bir köprüdür.

DENEME 17 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Dramada kullanılan nesnelere gerçek hallerinden ziyade sembolik anlamlar taşır. Kurumuş dal ve siyah örtü, ormandaki yok oluşu temsil eden sembolik mekân unsurlarıdır ve çocukta merak uyandırarak dramatik gerilimi (hikâyenin motor gücünü) sağlar.

Cevap: A

2. Dramada “yanlış” yoktur, sadece “deneyim” vardır. Değerlendirme aşaması çocukları eleştirme veya not verme yeri değil, farkındalık kazandırma yeridir. Hataların eleştirilmesi dramanın doğasına aykırıdır.

Cevap: D

Yazar Taktiği

YAZAR NOTU OSMY:

“Öğretmen ne yapmalı?” sorularında her zaman çocuğun duygusunu merkeze alan, demokratik ve esnek seçeneği cevap olarak belirler. Ayrıca fen ve matematik kavramlarının drama ile işlenmesi “Somutlaştırma” ilkesinin en güzel örneğidir. Bunları cebe koy!

DENEME 18 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. (I) bölümde çocukların gruplara ayrılarak kendi aralarında kurgu yapmaları küçük grup doğaçlamasıdır. (II) bölümde öğretmenin bir karakter (Muhtar) olarak sürece dahil olması öğretmenin role girmesi tekniğidir. (III) bölümde cansız bir varlığa (anahtar) insani özellikler yükleyerek çocukların onunla iletişim kurmasını sağlamak ise nesne konuşurma (veya kişileştirme) tekniğidir.

Cevap: A

2. Dramanın olmazsa olmaz bileşenleri; grup, lider, mekân ve dramatik durumdur. 2023 sorusunda “Grup” sorulmuştu. Ancak dramanın motor gücü, eylemi başlatan şey “Dramatik Durum”dur (Çatışma/ Problem). Bir problem veya çatışma (Örn: hazineyi kaybetmek, bir yere yetişememek) yoksa drama başlamaz. Dekor, kostüm, sahne veya seyirci tiyatroya aittir; dramada zorunlu değildir.

Cevap: B

Yazar Taktiği

Dramatik durum (çatışma) yoksa drama yoktur. Bir şeylerin “ters gitmesi” gerekir ki çocuklar çözüm üretmek için harekete geçsin.

DENEME 19 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. • I. Öncül: Öğretmen, karakterlerin içsel dünyasına ve duygu durumlarına odaklanmaktadır. Literatürde “Ne hissettin?” kökenli, duygusal düzeyi hedefleyen bu sorular “Duygusal Soru” olarak tanımlanır.
- II. Öncül: “Eğer şöyle olsaydı...” tarzındaki varsayımsal yaklaşımlar, çocukların hayal gücünü kullanarak alışılmadık dışında (üretken) cevaplar vermesini sağlar. Bu, “Yaratıcı Soru” tipidir.
- III. Öncül: Drama sırasında gerçekleşen somut bir olayı veya nesneyi (ilk gelen hayvan) sorgulayan, tanım ve gözlem düzeyindeki bu sorular “Olgusal Soru”dur.
- Sıralama Duygusal - Yaratıcı - Olgusal şeklindedir.

Cevap: A

2. • A Seçeneği (Doğru): Tartışmaya giriş yapmak ve konuyu sezdirmek için sorulan “Pazarda hangi meyveleri gördünüz?” sorusu tam bir “Genel Soru” örneğidir.
- B Seçeneği (Doğru): Meyvelerin konuşması gibi gerçek dışı/varsayımsal bir kurgu üzerinden soru sormak “Yaratıcı Soru” kapsamındadır.
- C Seçeneği (Doğru): Drama etkinliğinde sıra bekleme olayı yaşanmamışsa, bu konu etkinliğin “doğrudan” içinde değildir. Bu tür dolaylı sorular “İkincil Soru”dur.
- D Seçeneği (Doğru): Tartışmanın ana konusu olan “dürüstlük” üzerine derinlemesine analiz yaptıran soru, konunun özüne odaklandığı için “Özel Soru”dur.

- E Seçeneği (Hatalı): IV numaralı soru (Pazarıcı Mehmet Sait örneği), drama etkinliği sırasındaki bir olaya ve karaktere doğrudan dayandığı için bir "Birincil Soru"dur. Teorik olarak birincil sorular, etkinlik ile daha yakın bağ kurdukları için ikincil sorulardan daha önce sorulmalıdır. Seçenekte ise hem türü (İkincil denmiş) hem de önceliği yanlış ifade edilmiştir.

Cevap: E

Yazar Taktiği

Soru türleri sorulduğunda; eğer olayla doğrudan ilgiliyse "Birincil", olayla dolaylı ilgiliyse "İkincil", hayatın genelile ilgiliyse "Genel" soru tipidir. Sıralamaya dikkat!

dizgi: kitabevi

KAYNAKÇA

- MEB. (2024). Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli: Okul Öncesi Eğitim Programı ve Erken Çocukluk Dönemi Drama Kazanımları. Ankara: T. T. K. B. Yayınları.
- Adıgüzel, Ö. (2024). Eğitimde Yaratıcı Drama. Ankara: Pegem Akademi.
- San, İ. (2020). Yaratıcı Drama: Eğitimde Yeni Bir Yöntem ve Bir Disiplin. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Öztürk, A. (2021). Okul Öncesinde Drama ve Uygulama Örnekleri. Ankara: Eğiten Kitap.
- Gönen, M. & Dalkılıç, N. U. (2022). Okul Öncesi Eğitimde Drama Teoriden Uygulamaya. Ankara: Kök Yayıncılık.
- Önder, A. (2019). Yaşayarak Öğrenme İçin Eğitici Drama: Kuramsal Temeller, Aşamalar ve Teknikler. İstanbul: Nobel Akademik Yayıncılık.
- ÖSYM (2016-2025). Öğretmenlik Alan Bilgisi Testi (ÖABT) Okul Öncesi Öğretmenliği Çıkmış Sorular ve Değerlendirme Raporları.

DENEME 1 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Hoşa giden bir uyarıcının (serbest oyun) ortamdaki çıkarılması "II. Tip Ceza"dır.

Cevap: B

2. İki uyarıcı aynı anda verildiğinde baskın olanın diğerini zayıflatması "Gölgeleme"dir.

Cevap: B

DENEME 2 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Eski bir motor beceri veya bilginin yeni öğrenmeyi zorlaştırması (öğrenme süreci vurgusu varsa) "Olumsuz Aktarma"dır. (Hatırlama hatası olsaydı ket vurma olurdu).

Cevap: C

2. Modelin ödüllendirildiğini görüp davranışı yapmak "Dolaylı Pekiştirme"dir.

Cevap: A

DENEME 3 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Önceden koşullanan uyarıcının (ışık), yeni bir uyarıcıya (zil) koşullanmayı engellemesi durumudur.

Cevap: B

2. İstenmeyen bir durumdan (düşük not) kurtulmak için davranışın artması "Olumsuz Pekiştirme"dir.

Cevap: B

DENEME 4 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Çok istenen etkinlik (oyun), az istenen etkinliğin (oda toplama) pekiştirici olmuştur (Premack).

Cevap: A

2. Bilgiyi eski bilgilerle bağlayıp genişletmek "Ekleme"dir.

Cevap: C

DENEME 5 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Sayı belli olduğu için "Sabit Oranlı"dır.

Cevap: B

2. Kas ve zihin koordinasyonu gerektiren beceriler "Psikomotor Beceri"dir.

Cevap: C

DENEME 6 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Anılar "Anısal"; kurallar/gerçekler "Anlamsal"; beceri/nasıl yapılır "İşlemsel" bellektir.

Cevap: A

2. Rakamları ses benzerliği olan somut nesnelere (1- Kalem, 2- Ördek) benzeterek listelemek "Askı Sözcük" yöntemidir.

Cevap: B

DENEME 7 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Eksik parçayı birleştirme "Tamamlama"; yarım kalan işin unutulmaması "Zeigarnik" etkisidir.

Cevap: B

2. Acı veren uyarıcıdan elini çekmek "Kaçma"; uyarıcı (ses/ışık) gelince önceden tedbir almak "Kaçınma"dir.

Cevap: D

DENEME 8 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Thorndike, cezanın davranışı söndürmede ödül kadar etkili olmadığını, sadece davranışı baskıladığını savunarak görüşünü revize etmiştir.

Cevap: B

2. Tanımlama, söyleme, ifade etme eylemleri Gagne'de "Sözel Bilgi"dir. (Eğer bir kurallı uygulayıp problem çözseydi zihinsel beceri olurdu).

Cevap: A

DENEME 9 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Guthrie'de istenmeyen davranışı bıktırana kadar yaptırmak "Bıktırma" yöntemidir.

Cevap: C

2. Bilginin orada olduğunu bilmek ama uygun ipucu olmadığı için o an ulaşamamak "Erişim/Geri Getirme" sorunudur.

Cevap: D**DENEME 10 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ**

1. Bireyin kendi kontrol mekanizmasını kurması "Öz Düzenleme"dir.

Cevap: A

2. Bilgileri hiyerarşik veya kategorik bir düzene koymak "Örgütlenme"dir.

Cevap: C**DENEME 11 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ**

1. Eski bir fiziksel becerinin yeni beceriyi (keman) kolaylaştırması "Olumlu Aktarma"dir.

Cevap: B

2. Hatalı davranışı düzeltecek bilgiye "Anında Düzeltme", genel performansa dair verilen bilgiye ise "Dönüt" denir.

Cevap: A**DENEME 12 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ**

1. Thorndike'in temel öğrenme prensibi rastgele denemeler arasından doğruyu seçip bağ kurmaktır.

Cevap: C

2. Öğrenciye süreçte yol göstermek, ipuçları sunmak "Öğrenciye Rehberlik Etme" (Scaffolding benzeri) adıımıdır.

Cevap: B**DENEME 13 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ**

1. Yeni öğrenilen (yeni program), eski öğrenileni (eski program) unutturuyorsa bu "Geriye Ket Vurma"dir.

Cevap: B

2. Davranışı bıkana/yorulana kadar tekrarlatmak "Bıktırma"dir.

Cevap: B**DENEME 14 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ**

1. Yürütücü kontrol, zihindeki tüm trafiğin polisidir; hangi bilginin nereye gideceğine o karar verir.

Cevap: B

2. "Bilişsel Harita" kavramı Tolman'ın en meşhur imzasıdır.

Cevap: C**DENEME 15 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ**

1. Ödül davranışı artırır (Olumlu Pekiştirme), ödül kesilince davranışın durması "Sönme"dir.

Cevap: A

2. İnançlar, değerler ve tercihler Gagne'de "Tutum" kategorisindedir.

Cevap: C**DENEME 16 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ**

1. ÖSYM, "Öz Saygı" ve "Öz Yeterlilik" arasındaki farkı sorgulamayı sever. Öz saygı, bireyin kendine yönelik genel değerlilik duygusudur. Öz yeterlilik ise bireyin belirli bir işi, görevi veya eylemi başarıyla yerine getirebileceğine dair kendi yeteneklerine olan inancıdır. Kerem'in "başaramam" ve "kapasite" vurgusu, düşük öz yeterlilik algısının bir göstergesidir.

Cevap: B

2. Analiz: Vygotsky'nin "Yakınsal Gelişim Alanı" kuramsal bir boşluğu tarif ederken; Bruner'in "Yapı İskelesi" bu boşluğun nasıl doldurulacağını (öğretimsel desteği) açıklar. Soruda vurgulanan "desteğin kademeli olarak azaltılması" ve "öğrencinin bağımsızlaşması" süreci, yapı iskelesi stratejisinin en temel karakteristiğidir.

Cevap: A

Yazar Taktiği

(Öğrencilerin En Çok Düştüğü Tuzaklar)

Ket Vurma vs. Transfer (Aktarma): Eğer soru "hatırlama" hatası üzerineyse (Eskisini mi hatırlıyor yenisini mi?) cevap «Ket Vurma"dır. Eğer soru yeni bir şeyi "öğrenme hızı/kolaylığı" üzerineyse cevap "Transfer"dır.

Gölgeleme vs. Engelleme: İki uyarıcı ortama aynı anda giriyorsa "Gölgeleme", biri diğerinden daha önce girip ortamı parsellediyse "Engelleme" olur.

Olumsuz Pekiştirme vs. Ceza: Bu ikisi asla aynı şey değildir! Olumsuz pekiştirme ortamdaki kötü bir şeyin çıkmasıdır ve çocuğu rahatlatır (davranış artar). Ceza ise çocuğu üzer (davranış azalır).

Premack vs. Koşullu Anlaşma: Eğer «önce istemediğin işi yap, sonra istediğin etkinliği al» mantığı (Etkinlik hiyerarşisi) varsa Premacktır.

Ayırt Edici Uyarıcı: Organizmaya "şimdi davranışı yaparsan pekiştireç alırsın" sinyali veren her şey (lamba, zil, öğretmenin gülümsemesi) ayırt edici uyarıcıdır.

KAYNAKÇA

- Bandura, A. (1977). Social Learning Theory. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall. (Sosyal Öğrenme ve Öz-yeterlilik için).
- Gagne, R. M. (1985). The Conditions of Learning. New York: Holt, Rinehart and Winston. (Öğrenme Ürünleri ve Öğretim Basamakları için).
- Pavlov, I. P. (1927). Conditioned Reflexes. London: Oxford University Press. (Klasik Koşullanma ilkeleri için).
- Skinner, B. F. (1938). The Behavior of Organisms: An Experimental Analysis. New York: Appleton-Century. (Edimsel Koşullanma ve Tarifeler için).
- Thorndike, E. L. (1911). Animal Intelligence. New York: Macmillan. (Bağlaşımcılık ve Etki Kanunu için).
- Schunk, D. H. (2012). Learning Theories: An Educational Perspective. Pearson Education. (Bilgiyi İşleme ve Bilişsel Süreçler için).
- Senemoğlu, N. (2018). Gelişim, Öğrenme ve Öğretim: Kuramdan Uygulamaya. Ankara: Anı Yayıncılık. (Genel Öğrenme Psikolojisi temelleri için).

DENEME 1 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Çocuğun kelime içindeki sesleri ve heceleri ayırt edebilmesi, harf bilgisinden bağımsız işitsel bir süreçtir. Bu beceri "Sesbilgisel (Fonolojik) Farkındalık" olarak adlandırılır.

Cevap: C

2. Maarif Modeli'ne göre öğretmenin her gün hazırladığı, günün tüm rutinini ve hedeflenen çıktıları içeren ana çerçeveye "Günlük Eğitim Akışı" denir.

Cevap: A**Yazar Taktiği**

Bak burası çok önemli! Eğer soruda çocuk sadece "duyuyor" ve "seslerle oynuyorsa" cevap "Fonolojik Farkındalık"tır. Ama işin içine "harfi gördü, sembolü tanıdı" girse yazı farkındalığına kayarız. Karıştırma, puanı kap!

DENEME 2 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Tabelalardaki logoları fark etmek ve yazının yönünü (soldan sağa) kavramak, okuryazarlığın ilk basamağı olan "Yazı Farkındalığı" ile ilgilidir.

Cevap: C

2. Okul öncesi müfredatında doğrudan harf yazdırmak yoktur; süreç sadece çizgi çalışmalarını ve sesleri ayırt etme gibi hazırlık aşamalarını kapsar.

Cevap: D**Yazar Taktiği**

Canım meslektaşım, okul öncesinde "A yaz, B çiz" yok! Bizim işimiz hazırlık. Soruda "harf yazdırma" seçeneğini görürsen üstünü hemen çiz, o seçenek seni elemek için orada.

DENEME 3 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. 2024 Maarif Modeli Okul Öncesi Programı'nda kelime okuma veya hece birleştirme gibi akademik düzeydeki beceriler yer almaz; temel amaç öğrenciyi ilkökula hazır hâle getirmektir.

Cevap: D

2. Programın temel prensibi, öğrenilenlerin günlük yaşamla ilişkilendirilmesidir. Sadece çalışma yaprağı üzerinden ilerlemek programın ruhuna terstir.

Cevap: D**Yazar Taktiği**

ÖSYM kâğıt doldurmayı değil, hayatın içinden öğrenmeyi sever. Eğer bir seçenekte "sürekli boyama yapıyor" dıyorsa o yöntem yanlıştır.

DENEME 4 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Güncel eğitim yaklaşımlarında, öğretmenlerin daha esnek hareket edebilmesine olanak sağlayan yapıya "Etkinlik Akışı" denir.

Cevap: C

2. Resimler üzerinden bir hikâyeyi kurgulamak ve anlatmak, sözel dil becerilerini doğrudan geliştiren bir etkinliktir.

Cevap: E**Yazar Taktiği**

Yeni modelde "Etkinlik Akışı" tabiri altın değerinde. Sorularda karşına çıkarsa şaşırma, esneklik vurgusuna dikkat et.

DENEME 5 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Değerlendirme sadece çocuk odaklı değildir; öğretmenin kendi performansını da sorguladığı süreç odaklı bir yapıdadır.

Cevap: B

2. Okul öncesinde harf öğretimi yoktur. Amaç, çocuğun ilkokul becerilerine temel olacak hazırlığı sağlamaktır.

Cevap: B

DENEME 6 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Öğrenme merkezleri arasındaki geçişler esnekler; keskin sınırlar çocuğun doğal keşif sürecini kısıtlar.

Cevap: A

2. Plandaki süreçlere çocukların görüşlerinin dahil edilmesi programın "Esneklik" ilkesidir.

Cevap: C

DENEME 7 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Okul öncesinde akademik ders mantığı yoktur. Süreç tamamen hazırlık odaklıdır.

Cevap: C

2. Duygu paylaşımı ve karşılıklı konuşma, çocukların "Sözel Dil Becerileri"ni geliştirir.

Cevap: B

DENEME 8 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Çevredeki tabelaların bir anlam taşıdığını fark etmek "Yazı Farkındalığı" becerisidir.

Cevap: B

2. Logoları ve çevredeki görsel sembollerini yorumlamak "Görsel Okuma" becerisi kapsamındadır.

Cevap: B

Yazar Taktiği

Çocuk markete girdiğinde "M" harfini görüp "hamburgerci" diyorsa, o harfi değil logoyu okuyordur. İşte bu "Görsel Okuma"dır.

DENEME 9 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Bir öğrenme çıktısının yıl boyunca derinleşerek tekrar ele alınması programın "Sarmal" yapıda olmasıyla ilgilidir.

Cevap: D

2. Hareketli bir etkinlikten sonra sakin bir etkinliğe yer verilmesi "Dengeliklik" ilkesine hizmet eder.

Cevap: B

DENEME 10 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Kuralları birlikte belirlemek ve sınıf iklimini düzenlemek eğitimin "Psikolojik Çevre" boyutuyla ilgilidir.

Cevap: B

2. Kafiye bulma ve ses benzerliklerini fark etme çalışmaları "Sesbilgisel Farkındalık" alanına girer.

Cevap: B

DENEME 11 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Değerlendirme, ürünü değil eğitimin her aşamasını kapsayan süreç odaklı bir yaklaşımdır.

Cevap: A

2. Çocuğu her yönüyle (değer, duygu, sosyal) bir bütün olarak ele alıp geliştirmek "Bütüncül Gelişim" ilkesidir.

Cevap: B

DENEME 12 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Dilin doğuştan gelen mekanizmalarla kazanıldığını vurgulayan yaklaşım "Psikolinguistik Kuram" (Chomsky) olarak tanımlanır.

Cevap: B

2. Öğretmenin kendi uygulamalarına ayna tutması "Yansıtıcı Öğretmen" özelliğidir.

Cevap: B

DENEME 13 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ

1. Bir sözcüğü logosu veya görsel ipuçlarıyla eşleştirip okuma durumuna "Logografik Okuma" denir.

Cevap: C

2. Kitabın sayfalarının çevrilme yönü ve yazının yönü gibi bilgiler "Kitap Kavramı Farkındalığı"dır.

Cevap: A**DENEME 14 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ**

1. Farklı modellerden bilimsel bir sentez oluşturulması programın "Eklektik" olduğunu gösterir.

Cevap: C

2. Planda yazılı olmasa da duruma göre anlık güncelleme yapılması "Esneklik" özelliğidir.

Cevap: B**DENEME 15 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ**

1. Fonolojik farkındalık cümleden başlar, ka-fiye ve hece ile devam ederek sese (f-nem) kadar ilerler.

Cevap: A

2. Farklı disiplinlerin tek bir faaliyet çatısı altında sunulması "Bütünleştirilmiş Etkinlik" örneğidir.

Cevap: B**DENEME 16 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ**

1. 2024 Maarif Modeli'nin en belirgin yeniliği "Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi"dir.

Cevap: B

2. Değerler eğitimi, günlük rutinlerin içine yerleştirilerek içselleştirilmelidir.

Cevap: B**DENEME 17 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ**

1. Olaylar arasında neden-sonuç kurma ve sınıflama "Kavramsal Beceriler" kapsamındadır.

Cevap: B

2. Çocuğun çevresindeki yetişkinleri gözlemleyerek dil geliştirmesi "Sosyal Model Alma" sürecidir.

Cevap: B**DENEME 18 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ**

1. Teknolojinin etik kullanımı ve dijital imajları anlamlandırma "Dijital Okuryazarlık Hazırlığı" başlığındadır.

Cevap: B

2. Masallar ve geleneksel oyunlar aracılığıyla değer aktarımı "Kültürel Değerleri Koruma ve Aktarma"dır.

Cevap: A**DENEME 19 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ**

1. Yazının konuşulan dili temsil ettiğini fark etmek "Yazı Bilinci"nin temel göstergesidir.

Cevap: A

2. Çocuğun gelişim yolculuğunu kanıtlarıyla sunan en güçlü araç "Portfolyo" çalışmasıdır.

Cevap: B**DENEME 20 - ÇÖZÜM ANALİZLERİ**

1. Cümle, kelime ve hece analizi yapmak "Fonolojik Farkındalık" becerisidir.

Cevap: B

2. Sadece akademik başarıya odaklanmak "Bütüncül Gelişim" ilkesine aykırıdır.

Cevap: C

Yazar Taktiği

Son uyarım: Çocuk bir bütündür. Sadece zekâya odaklanan seçenekler seni yanıltmasın. Bütüncül gelişimi sakın unutma, puanı kap!

Yazar Taktiği

SEMA HOCADAN “SORU YAKALATAN” TAKTİKLER

Fonolojik (Sesbilgisel) Farkındalık: Soruda sadece “ses” ve “işitsel” bir süreç varsa (kafiye bulma, heceleme, ilk sesi fark etme) cevap budur. İşin içine harf veya görsel simge girerse bu seçeneği hemen ele!

Yazı Farkındalığı: Çocuğun eline kitabı ters alması, yazının yönünü (soldan sağa) fark etmesi veya tabeladaki logoyu bir anlamla bağdaştırmasıdır. Unutma; çocuk henüz okumuyor, sadece yazının ne işe yaradığını anlıyor.

Alfabetik İlke: Eğer soruda «Ses ile Harf (Sembol) arasındaki ilişkiyi kurdu» diyorsa cevap budur. Bu, okuryazarlığın bir üst basamağıdır.

2024 Maarif Modeli Farkı: Artık “Kazanım” yerine “Öğrenme Çıktısı”, “Günlük Eğitim Akışı” yerine “Etkinlik Akışı” diyoruz. Soruda “esneklik” ve “bütüncül gelişim” (Erdem-Değer-Eylem) vurgusu görürsen 2024 ruhuna odaklan.

Eklektik Yapı: Programın tek bir kurama (sadece Piaget veya sadece Montessori) bağlı kalmayıp, hepsinin en iyi yönlerini almasıdır. ÖSYM bu “harmanlanmış” yapıyı sormayı sever.

KAYNAKLAR

- MEB (2024). Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi Eğitim Programı. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Adams, M. J. (1990). Beginning to Read: Thinking and Learning about Print. Cambridge, MA: MIT Press. (Yazı Farkındalığı ve Okuma Süreçleri için).
- Chomsky, N. (1957). Syntactic Structures. The Hague: Mouton. (Psikolinguistik Kuram ve Dil Edinme Cihazı - LAD için).
- Snow, C. E., Burns, M. S., & Griffin, P. (1998). Preventing Reading Difficulties in Young Children. Washington, DC: National Academy Press. (Erken Okuryazarlık Bileşenleri için).
- Justice, L. M., & Ezell, H. K. (2001). Word and Print Awareness in Young Children. (Yazı Farkındalığı Boyutları için).
- Senemoğlu, N. (2018). Gelişim, Öğrenme ve Öğretim: Kuramdan Uygulamaya. Ankara: Anı Yayıncılık. (Eğitim Programları ve Uygulamalar için).
- ÖSYM Okul Öncesi ÖABT Arşivi (2016-2025): Çıkmış soru analizleri ve madde karakteristikleri üzerine yapılan teknik incelemeler.

